

SUNA KIRAÇ LİSELER ARASI
11. ÖYKÜ YARIŞMASI

EV

KOÇ OKULU
İLK · ORTA · LİSE

Suna Kırac
Liseler Arası Öykü Yarışması 2018

İstanbul, Nisan, 2018

Yayına Hazırlayanlar:
Songül Karagülleoğlu, Selami Yıldırım

Yayın Koordinatörü: Zeynep Ögel

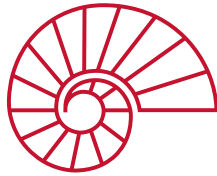
Grafik Tasarım: Timuçin Unan + Crew

Baskı: MAS Matbaacılık A.Ş.
Hamidiye Mah. Soğuksu Cad.
No:3 34408 Kağıthane-İstanbul
Tel: 0212 294 10 00 info@masmat.com.tr

Suna Kırac Liseler Arası Öykü Yarışması 2018 adlı kitap,
Suna Kırac'a armağan olarak 500 adet yayımlanmıştır.

Kitaptaki öyküler yazar soyadı sırasına göre yerleştirilmiştir.

Suna Kiraç
Liseler Arası
Öykü Yarışması
2018

KOÇ OKULU
İLK · ORTA · LİSE

Ön Söz	9
İnan Kıraç	
Bizim En Eski İnimiz: Ev	11
Birhan Keskin	
Edebiyat Kardeşliği	15
Murat Uyurkulak	
Öykünün Genç Coğrafyasına Kuş Bakışı Yorumlar	17
Handan İnci	
Sunuş	21
Songül Karagülleoğlu, Selami Yıldırım	
Nakliyat	25
İstanbul Geneli Birincisi Su Doğa Karaca	
Mercimek Çorbası	29
İstanbul Geneli İkincisi Açelya Kızgın	
Sarı Işıklar	35
İstanbul Geneli Üçüncüsü Halil İbrahim Tunç	
Alabora	41
Koç Okulu Birincisi Kayra Şener	
Kavga	47
Koç Okulu İkincisi Zeynep Öykü Büyükbay	
Egzoz Kokusu	51
Koç Okulu Üçüncüsü Elif Ertuğrul	

Sabah	55
Selin Su Belen	
Kumdan Kale	59
Nisa Zühre Ceylan	
Mektup	65
Zeynep Çekinmez	
Arılar ve İnsanlar	71
Perin Çelik	
Bir Vardı, Bir Yoktu	77
Meltem Pelin Çetin	
Duvar	83
Sinem Dere	
Melankoli	89
Ezgi Engindeniz	
Kefen Gölgesi	93
Gülşah Epkılıç	
Mürekkebin Son Damlası	99
Irmak Ersöz	
Küçükte Sıkışmak	107
Sena Gazioğlu	
Bekleyiş	111
Esin Göğüş	

Çatlak	117
Eda Naz Gökdemir	
Cevriye	123
Çılga Gündüz	
Küllerinden Doğmak	127
Zeynep Güzelil	
Yetersiz Bakiye	135
Şeyma Kaya	
Menfa	139
Erdoğan Kutay Koç	
Bembeyaz Sessizlikler ve Kaybolmuş Dervişler	145
Mehmet Tatoğlu	
Nergisler	149
Alara Tuncer	
Birisi	153
Bengisu Yeşilordu	
Bize de Bekleriz	159
Duru Yılmaz	

Ön Söz

Sevgili Gençler,

Vehbi Koç Vakfı Koç Okulunun sevgili eşim Suna'nın adına düzenlediği Suna Kıraç Öykü Yarışması'nın on birinci yılındayız. Bizler için ne büyük bir mutluluk...

Bu yılın konusu olarak seçilen “ev” hakkındaki görüşlerimi, düşüncelerimi bu ön sözde sizlerle kısaca paylaşmak istiyorum.

Ev, bana göre yalnızca bir yapı değil; içinde bireyi, aileyi, birlikteliği, yalnızlığı, yaşamı, doğumu, ölümü, varlığı, yokluğu, zenginliği, yoksulluğu, sıkıntıyı, ferahlığı, mutluluğu, mutsuzluğu, rüyaları, hafızayı, anıları ve hayalleri barındıran bir evren... Hepimizin kişisel evreni ise kendine özel ve biricik...

Diğer taraftan, hepimizin bildiği gibi, dayanıklı malzemeye inşa edilmedikleri için ülkemizde yüzyıllar önce yapılmış evlere rastlamak neredeyse

imkânsız... Ancak, edebiyat ve görsel sanatlar öyle alanlar ki bu alanlarda üretilen nitelikli eserlerin yüz yıllar boyunca yaşadığını ve insanlık var oldukça yaşayacağını biliyoruz.

Sizlerin de, her biri kendine özgü pırıl pırıl evrenlerinizde, insanlığın kültür ve sanat tarihinde yer alacak ve kuşaktan kuşağa geçerek yüzyıllar boyu yaşayacak eserler üretmenizi yürekten diliyorum.

Bu vesileyle, Suna Kıraç Öykü Yarışması'nın on birinci yılında, genç öykücülerimizi, öğretmenlerini, seçici kurulu, hazırlanan kitaba katkı sağlayan tüm yaratıcı gençlerimizi, Vehbi Koç Vakfı Koç Okulunu ve on bir yıl boyunca bu yarışmaya emek vererek yarışmayı bugünlere getiren tüm kişileri ve kuruluşları, şahsım, eşim Suna Kıraç ve kızımız İpek Kıraç adına kutluyorum.

Bizim En Eski İnimiz: Ev

Olası pek çok tema içinde belki de en zengin, en derinlikli, çağrışımları en yüklü temalardan biri; ev. Neler neler yazılmaz ki ev için! Bizim en eski inimiz o.

İnsanın fiziksel barınma mekânı olmaktan başlayıp bin yıllardan bugüne gelen imgelemi en güçlü konulardan biri; ev.

Çünkü ev, içinde düş kurabildiğimiz “yer”. Düşlemlerimiz. Yuvamız. Toprağımız.

Mekândan çok öte, mekândan fazla bir şey.

Bu yılın katılımcıları da bunun farkında olarak yazmışlardı öykülerini.

“Ev” dediğimizde yelpazenin nasıl genişlediğini onların öykülerinde de gördük.

Kapıyı kapattığınızda, içeriye doğru / ya da dışarıya doğru fark etmez, içinde yol aldığımız, eylediğiniz bir imgeler dünyasına açılan o büyük kapı; ev.

Hatıralarımızın da içinde yaşadığı/sürdüğü yer; ev.

Ev; bazen bir kopuşun mekânı,

Bazen insan varlığının bir uzantısı/uzvu, bazen bizi yaralayan anne babanın simgesi.

Aile dediğimiz yapının iyi/kötü üstünü kaplayan örtüsü.

Bazen de uzağın ta kendisi. Olduğu yere sığmayanların muhayyel öteleri, uzakları.

Yazılan birbirinden farklı öykülerin de gösterdiği gibi ev; dipsiz bir kuyu bazen.

Nasıl seslenirsek oraya, bize yankısını bizim dilimizle tekrar eden.

Bazen yatağımız yorganımız ev. Bazen yurdumuz/ ya da yurtsuzluğumuzun kaynağı.

Bazen şifa bize, bazen bir ömür yara.

Bu zengin temanın etrafındaki öyküleri değerlendirirken sadece birkaç kriterim vardı sanırım.

Biraz bunlardan bahsetmek ve hatırlatmak isterim.

Öykü bize, bizi etkileyecek bir dünya sunmalı/ ya da bir dünyadan bazı pasajlar.

Dünyadan bir an. Bir zaman.

Bizi anlatmasa da yine de bizi anlatma potansiyelini içinde taşıyan.

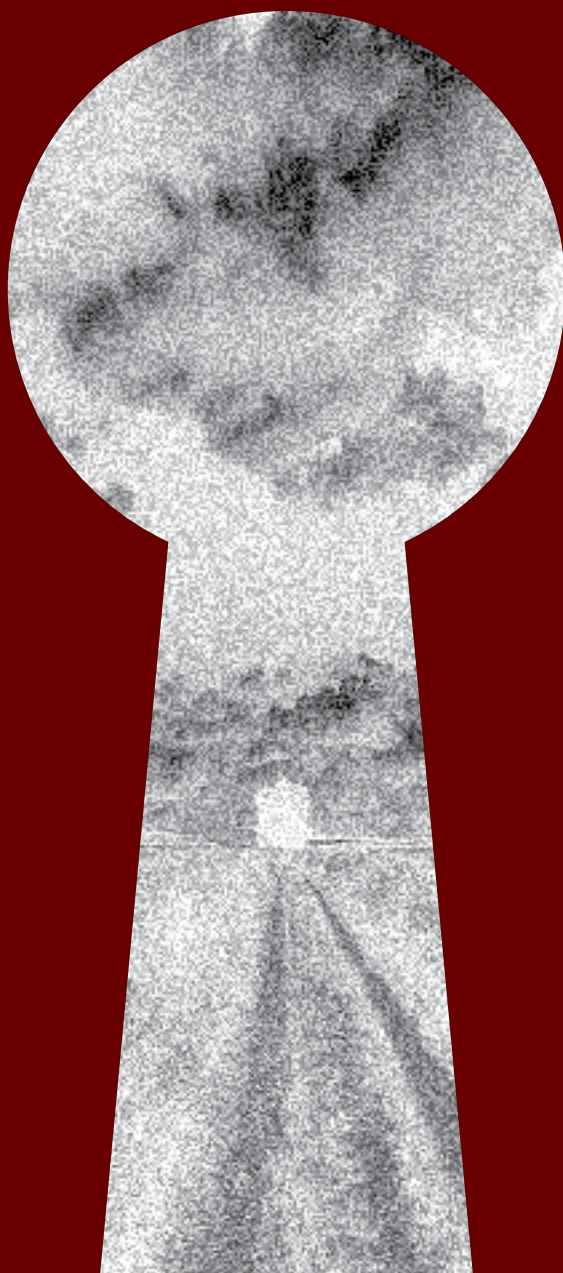
Yoksa biz bir okur olarak niye bir metinden etkilenebiliriz ki?

Bir metin bizi etkilemeyecekse onu neden okuyalım ki?

Peki bir yazar bizi “ne” ile, nasıl etkiler?

Dil ile. Yazının biricik malzemesi olan “dil” ile. Neyi anlattığımızdan çok nasıl anlattığımızla dokunuruz okura aslında. Kuşkusuz öykümüzün/hikayemizin okura dokunacak bir sahilliği ve samimiyeti olmalıdır, yoksa niye ikna olalım, değil mi? Ama bu samimiyet, kurduğumuz dilin kurduğumuz yapının gerçeklik ve üst gerçeklik arasındaki o bantla anlaşmazlığa düşmemesi gerektiğinin farkında olmalıdır, değil mi? Ve en nihayetinde, en zorunun yalın bir dille etkilemek olduğunu hep hatırlayın isterim.

Birincilik, ikincilik, üçüncülük... İşin bu kısmı inanın çok da önemli değil. Ben kendi adıma bu yarışmaya katılan genç arkadaşlarımızın hepsini tebrik ediyor; öyküyle, şiirle, romanla kısaca edebiyatla temaslarının devamını diliyorum.

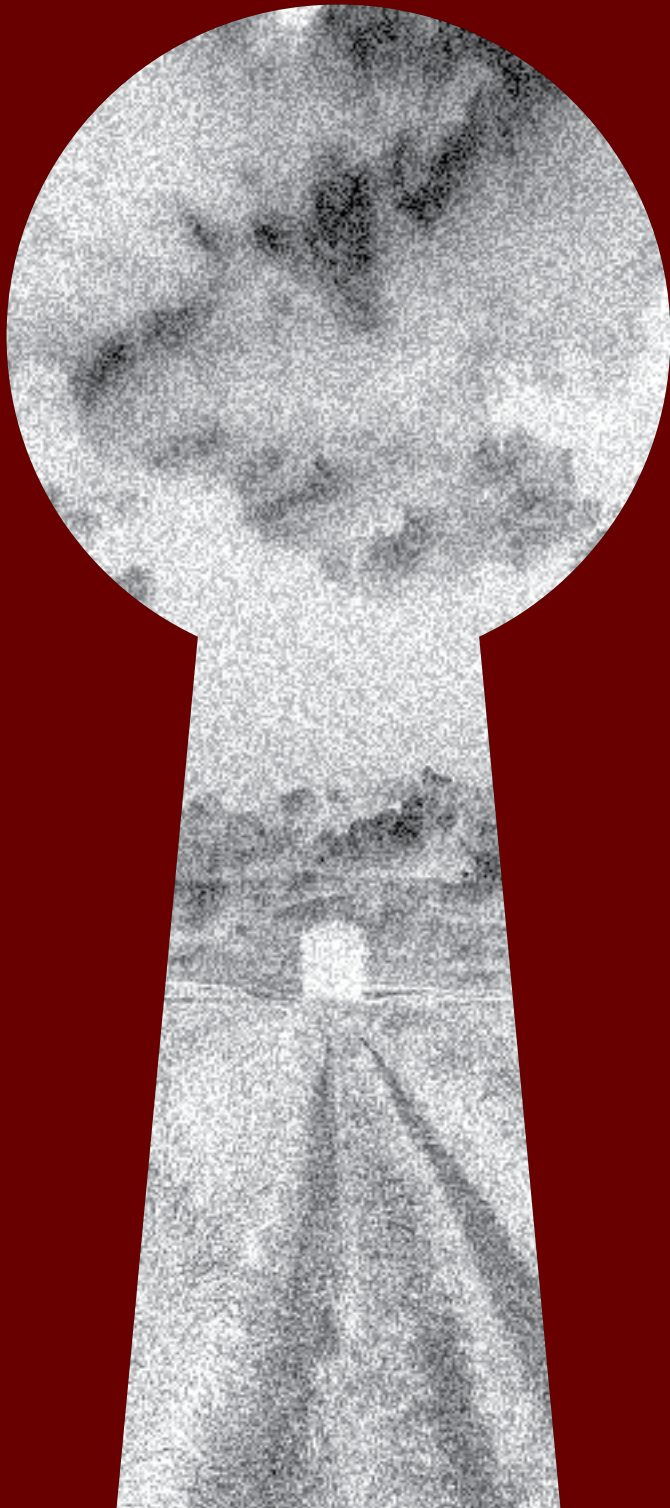
Edebiyat Kardeşliği

Arada sırada yeni çıkacak bir edebiyat dergisi veya fanzin için arayıp yazı ya da röportaj istiyorlar. Naçizane soruyorum ben de: Genç misiniz? Evet derlerse hiç ikiletmiyorum, elimden geleni yapıyorum. Gençleri seviyorum, onlara güveniyorum, “Zamane gençleri edebiyata ilgisiz, boş vermiş, kitap okumuyor.” diyenlere gülüp geçiyorum. Çünkü hiç öyle değil, biliyorum. Suna Kırış Öykü Yarışması için jürilik önerisini bu yüzden sevinçle, heyecanla kabul ettim. Ve gençler beni yine yanıltmadı. Birbirinden güzel 26 hikâye okudum, yine umutlandım, içim açıldı, bugün pek de iyi olmayan memleketin yarınına dair iyimserliğim arttı. Hikâyeleri yazan gençlerin Türkçeye hâkimiyeti, kurdukları dünyaların sağlamlığı, karakterlerinin gücü beklediğim de fevkindeydi. Öğretmenlerini samimiyetle tebrik etmek isterim.

“Ev” konusu etrafında yazılan hikâyelerin konu çeşitliliği dikkat çekici bir husustu benim açımdan. Yaşlılığın ve ona bağlı yalnızlığın başarıyla anlatıldığı metinlerin yanında, terk edilmiş yuvalara, oralarda kurulan kalabalık ve şenlikli sofralara duyulan özlemin aktarıldığı hikâyeler çarpıcıydı. Dayatılan toplumsal cinsiyet normlarına itiraz edip, bedeni “yan-

lış” bir yuva olarak kurgulayan bir hikâyeyle karşılaşmak ayrıca sevindiriciydi. Sürgünlük, savaş, yuvasızlık, yoksulluk, iletişimsizlik, baskı, özgürlük arzusu, fedakârlık, aşk gibi güçlü ve hassas temaların başarıyla ele alındığı hikâyeler okudum. Bazı hikâyelerin içinde öyle kuvvetli cümlelere rastladım ki, ne yalan söylemeli, otuz yıldır yazmaya çalışan bir fani olarak, için için kıskanmaktan kendimi alamadım.

Edebiyat, adına dünya denen bu yangın yerinde, milyarlarca yıllık tarihin karşısında bir zerre bile sayılmayacak kadar kısa ömürlerimizi katlanılır hale getiren büyük bir şanstır. Okumak ve yazmak bizi inceltir, başka insanlarla tanış kılar, ruhlarımızın aydınlık ve karanlık taraflarının farkına varmamızı sağlar, hayatın ve dünyanın “biz”den ibaret olmadığını gösterir. Sınırların ve sınıfların anlamsızlığını edebiyatla daha da iyi idrak ederiz. Bu mütevazı mavi gezegende tabiatla barışık, bir büyük ahengin mümkün olduğunu, özgürlüğün, barışın, kardeşliğin hayal olmadığını hissettirir bize. Bana bir kez daha bunu hissettiren 26 genç kardeşimin ellerine, gözlerine, zihinlerine sağlık. Hepsine teşekkür ederim.

Öykünün Genç Coğrafyasına Kuş Bakışı Yorumlar

Öykü, edebiyat türleri içinde yazılması en zor olanı diyebilirim. Romanın uzun soluklu akışında bazı aksamaların göz ardı edilebilmesi mümkündür. Şiir ise her zaman, çalışmanın yanında yaratıcı güce de ciddi bir oranda yaslanır. Öykü bu güçle yetinmez. Yazarın iyi bir yapı ustası, dil büyücüsü, hikâye anlatıcısı, atmosfer yaratıcısı olması da gerekir. Bütün bunlar öykü yazarından zorlu bir çalışma ve “olgunluk” düzeyi talep eder. Yaygın kanaatin aksine öykü, romana geçiş için bir atlama taşı değildir. Romanda başarıya ulaşmış nice yazarın zayıf öyküler yazdığını biliriz. Ancak iyi bir öykü yazarı, iyi bir roman da çıkarabilir ortaya, isterse. Bu cümlelerimden öykü türünü kayırdığım anlamı çıkabilir. Amacım bu değil. Sadece öykü yazmanın zorluğunu anlatmak istedim. Ne yetenekle ne de hevesle yazılabilecek bir türdür öykü. Bu çerçevenin içinden bakınca, okuduğum öykülerin beni tür adına umutlandırdığını söylemeliyim.

Dil ve anlatımda, hayata bakış biçiminde belli bir

olgunluk gerektiren öyküye daha bu yaşlarda böyle iyi bir giriş yapan bazı kalemlerle tanıştığım için mutluyum. Tabii bu durum, okuduğum öykülerde kusurların, hataların, zayıf noktaların olmadığı anlamına gelmiyor. Genel olarak konuşacak olursam, ilk eleştirimi “dil” üzerinden yapmak isterim. Türkçenin inceliklerini gereği gibi değerlendirmek zamanla gelişecek bir niteliktir. Ancak öyküdeki kişilerin yaşına, karakterine, cinsiyetine, sosyal tabakasına uygun bir dil kullanmaya mutlaka özen gösterilmelidir. Eskimiş, kullanımdan düşmüş bazı kelimeleri ancak ileri yaşlarda olan ve o kültürün içinde yaşayan insanları konuştururken kullanmak gerekir. Bu konuda kimi öykülerde zaaf olduğunu söylemeliyim. Dil konusundaki ikinci dikkatim kelime tekrarlarına özen gösterilmemesi oldu. Tekrarlardan yararlanmaya çalışan özel bir üslup çalışması yapılmıyorsa, aynı kelimeyi değil aynı cümle içinde, mümkünse aynı paragrafta, hatta sayfada bile geçirmemeye özen göstermek gerekir. Şiir gibi öykü de

bir kelime işçiliğidir. Doğru kelimenin doğru yerde kullanılması ve farklı kelimelerle anlatımın zenginleştirilmesi metne güç katacaktır. Kimi öykülerde, asla yapılmaması gereken bazı imla hatalarının da gözüme çarptığını söylemem gerek. Dil, edebiyatın temel anlatım aracıdır ve yanlış kullanılan bir araçla doğru bina kurulamaz. Hemen ekleyeyim: Eğer kasten bozuk bir yapı kurmak peşinde değilseniz. Bazen dil bozuklukları, okura aktarmak istediğiniz kişi için gerekli de olabilir. Elbette bütün bunlar ara ara karşıma çıkan aksamalardı. Genele baktığımda, yukarıda da belirttiğim gibi beni çok mutlu eden bir toplamla karşılaştığımı tekrarlamalıyım. Basit görünmekle birlikte, edebiyatta fazlaca kullanıldığı için tüketilmiş de olan “ev” gibi bir temayı klişeye düşmeden yaratıcı ve etkileyici bir öyküye dönüştürebilmek kolay değildir. Buna rağmen genç öykücülerin bunun altından rahatlıkla kalkabildiğini söyleyebilirim.

Okuduğum öyküler içinde özellikle güncel bir olayı ev etrafında başarıyla işlediği için “Mercimek Çorbası”nı bir tarafa ayırmak istiyorum. Günümüzün en önemli toplumsal yaralarından biri olan zorunlu göçü ve savaşların çocukları nasıl etkilediğini duyarlı bir dille anlatıyor bu öykü. Diğer öykülerin beğendiğim ve eleştirdiğim yönlerine gelince: “Nakliyat”ta ev ile yuva arasındaki farkın taşıma şirketinde çalışan birinin gözünden sevecen bir dille anlatılması ilginç bir buluş olmuş. “Küçükte Sıkışmak”ta uğur getirdiğine inanılan küçük nesnelere yola çıkarak evin büyük ve hayatı dolduran anlamını öyküleştiren düşüncesini

orijinal buldum. “Bekleyiş”, evin her şeyden önce “anne” demek olduğunu çocuk açısından ve incelikli bir dille işleyen oldukça başarılı bir öykü. “Egzoz Kokusu”nda bir evin mutluluğunun mahalledeki öteki evlere de bağlı olduğu gerçeğinin “dedikodu” üzerinden kurgulanması ve kokuların, renklerin çağrışım gücünden yararlanılması takdire değer. Bedeni bir ev olarak kurgulayan “Kavga”da hassas bir konunun etkileyici ayrıntılarla ama sade bir anlatımla işlenmesi dikkat çekici. Ancak öykü sona yaklaştığında gücünü yitiriyor. Üzerinde biraz daha çalışılsa çok daha iyi olabileceğini düşünüyorum. Mekâna yabancılaşma duygusunun duyarlı ayrıntılarla ifade edildiği “Alabora”da yaşlı erkek psikolojisine başarıyla nüfuz edilmiş. Yazarının bu türde gelişebilecek bir kalemi var. “Kumdan Kale” bize sadece iyi yazılmış etkili bir cümlenin bile öyküyü güçlendirebileceğini örneğini veriyor. “*Annemden kalan dokuma halı odamda duvarlara nazar duası üflercesine anaç bir edayla uzanırdı*” cümlesi hakikaten ancak usta bir öykücünün kaleminden çıkabilecek düzeyde. Kelime seçimine özen gösterilirse daha iyi olacağını düşündüğüm “Küllerinden Doğmak”ta yazarın anne kavramını klişe bir anlayıştan öteye taşıyıp onu birey olarak ele almasındaki yeni bakışı beğendim. Anlatılan tarihsel dönemin ve iklime ait ayrıntıların daha iyi araştırılması gereken “Arılar ve İnsanlar”da konu seçimindeki cesareti kaydetmek gerek. Fantastik anlatıda bile güçlü bir neden-sonuç ilişkisi olması gerektiğini söyledikten sonra “Kefen Gölgesi”ndeki distopya denemesini ilginç bulduğumu belirtmeliyim. “Mektup” öyküsünün klişe

ifadelerden uzak durulması halinde daha başarılı olacağına inanıyorum. Edebiyatta “taze söyleyiş” önemlidir. Örneğin, dil özensizliklerine rağmen “Bembeyaz Sessizlikler ve Kaybolmuş Dervişler” öyküsündeki bazı orijinal ifadeler (dönüp duran trenleri kendi kuyruklarını yiyen yılanlara benzetmek) anlatımı güçlendiriyor. Hayal gücünü takdir etmekle birlikte, “Duvar” öyküsünün yazarına masal ile modern öykü arasındaki farka dikkat etmesini tavsiye edeceğim. Kelime seçiminde daha özenli olunması gereken “Birisi” öyküsündeki işlek dil ve odağından savrulmadan ilerleyen anlatım oldukça başarılı. “Melankoli”de iyi bir giriş yapan yazar sonuna doğru anlatımı dağıtmasa daha etkili bir öykü yazabilirdi. Bu öyküde mekân ve psikoloji arasında kurulan ilişkiler ve metinler arası göndermeler ilgi çekici. Dil işçiliğine biraz daha emek verilmesi ve bazı duyguların doğrudan anlatılmak yerine “duyurulması” halinde daha başarılı olacağına inandığım “Mürekkebin Son Damlası”nda kadın cinayetleri gibi sert bir konunun anne üzerinden ele alınması çarpıcı bir metin çıkarmış ortaya. “Nergisler”, “Bir Vardı Bir Yoktu”, “Sabah”, “Sarı Işıklar” ve “Çatlak” öykülerinde şiirsel ve soyutlamalı dil kullanan genç yazarlarımıza hikâyeyi biraz daha öne çıkarmalarının iyi olacağını söylemek isterim. Benzer şekilde, bireyin yalnızlığını şehir ve evin geniş ve dar mekanlarını kullanarak kurgulayan “Yetersiz Bakıye”de ve yakın tarihin trajik bir sürgün hikayesini ev özlemi üzerinden işleyen “Menfa”da yazarların öyküleme gücü görmekle birlikte, “hikâye anlatmak” üzerinde biraz daha çalışmaları gerektiğini düşünüyorum.

Bu dikkatimi, evi “sofra” metaforuyla kurgulayan “Bize de Bekleriz” öyküsü ile iç/dış, ev/sokak üzerinden bir yalnızlık öyküsü anlatan “Cevriye” için de tekrarlamak isterim.

Bu dikkatlerim genç yazarlarımızı özellikle dil ve kurgu üzerinde biraz daha düşündürmek içindir. Genel olarak baktığımda, okuduğum bütün öykülerin ısrarlı bir çalışmayla bu türde güzel örnekler ortaya koyabilecek kalemlerden çıktığını söyleyebilirim. Her birini çabaları ve emekleri için kutluyorum.

Sunuş

İnsanın ve toplumların evrimine paraleldir evin evrimi; çünkü ev, insanın mağaradan gökdelene uzanan yolculuğunun en somut görünümlerinden biridir. Yatay yapıdan dikey yapıya geçiş bir gelişimi imlese de insanın medeniyetle ilişkisi biraz çaprazdır aslında. Toprakdan ayağı kesildikçe varoluşu ile arasına bir set de çekmiştir insan çünkü. Ne kadar yukarılara dikse de evini “başı göğe erememiştir” bir türlü. Bu nedenle evi okumak; insanın yer-yüzü, doğa ve medeniyetle ilişkisini de okumaktır. Ev insana çok şey anlatır: Hangi sınıftan olduğunu, kim olduğunu, kimlerle komşuluk ettiğini mesela. Çok şey de evle anlatılır: Aşevi, bakımevi, doğumevi, basımevi, cezaevi... derken “evsiz” yapamayacağını anlatmak ister gibidir insanoğlu. Necatigil’in de vurguladığı gibi “insanlar yüzyıllar yılı evler yaptılar”: taşını, ahşabını, betonarmesini, balkonlusunu, balkonsuzunu, manzaralısını, manzarasızını... İçinde kahkahalar atılan evler de oldu, geçim derdi çekilenler de, yalnızlıktan duvarlarıyla konuşulana,

sofraları sokağa taşana da...

Bir bakıma insan da kendine kapıları içeriden kapanan bir evdir. Orada en derin sancılar ya da en şakrak sevinçler büyütür insan. İstedigince aralansa bu kapıyı, istediği kadar taşırırsa sevinci ya da kederi özgür ve tam hisseder kendini, oysa bazen zorlanır kapılar. İşte o zaman insanın iç evi bir hapisaneyeye dönüşür. Bu anlarda tüm canlılara ev olan doğa, kuşatıp sağaltmak ve özgürleştirmek için bir umut olarak yanı başımızda durur hep. Bu yıl evi tema olarak seçerken kalemleriyle iç evimize sevinçler salan gençlerimize tüm bunları düşündürmek; onları insana, topluma ve kendilerine giden bir yola düşürmek istedik. Onların yolda olma halleri bize sonsuz heyecan veriyor çünkü. Bu kitapta yarışmamıza katılan 171 adayın 26’sının bu yoldaki izlenimlerini sizlerle paylaşmanın onurunu yaşıyoruz. Evin türlü çağrışımlarıyla kurguladıkları öykülerinde gençlerin ev ile yuva, sürgün, yabancılık, yalnızlık, iletişim, paylaşım, beden, aile, aşk arasında güçlü

bağlar kurdukları görülüyor. Seçici kurulumuzun da vurguladığı gibi bazı gençlerimiz dil ve kurgu tercihleriyle bu yolda epey ustalaşacaklarının ipuçlarını da şimdiden veriyor. Onlara yolculuklarında talih ve başarı dilerken yarışmamıza katılan tüm öğrencilerimize içtenlikle teşekkür ediyoruz.

Öykülerin bu kitap aracılığıyla sizlere ulaştırılması sürecinde bizlere her aşamada destek olan ve gönülden teşekkürlerimizi sunmak istediğimiz değerli başka isimler de var: Yarışmamızın ilham kaynağı Sayın Suna Kıracı'ya, kitabımıza yazdığı ön sözle bizi onurlandıran Sayın İnan Kıracı'ya, Suna ve İnan Kıracı Vakfı Yönetim Kurulu Üyesi Sayın Ümit Taftalı'ya, Suna ve İnan Kıracı Vakfı Kültür ve Sanat İşletmesi Genel Müdürü Sayın Özalp Birol'a, her konuda bizi destekleyip yüreklendiren Koç Okulu yöneticilerine, öyküleri okuyup ilk değerlendirmeleri ve düzeltmeleri yapan Türk Dili ve Edebiyatı bölümündeki sevgili arkadaşlarımıza, tüm aşamalarda yanımızda olarak bizi destekleyen Sayın Zeynep Ögel'e, kitaba görselleriyle katkı sağlayan ve emek veren tüm öğrencilerimize ve Güzel Sanatlar bölümünün değerli öğretmenlerine, öyküleri değerlendiren seçici kurul üyelerimiz Sayın Handan İnci, Sayın Birhan Keskin ve Sayın Murat Uyurkulak'a en içten teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Şeyma Kaya

Nakliyat

-Dur dedim sana. Dur! Eşyalarımı çiziyorsun!

-Yok ablam, sağlam o.

-Sağlam ama camlara basmışsın. Oluyor mu hiç öyle?

-Ablam, işin kurdu olmuşuz. Yapar mıyız hiç?

-Tamam, tamam. O camlarda hiç kırılmamış kalplerim var da...

Evleri taşımaya başlayalı otuz yıl oldu. İnsanların ağızlarından çıkan değil de yüreklerinden geçeni duymaya başlayalı ise belki yirmi yıl, belki bin “Aman, dikkat!”... İlk yıllarımda evle birlikte boşalan gözyaşlarına ya da kaybolan bir fincanla saydırılan onca hakarete bir anlam veremiyordum. Zamanla görmeye başladım eşyalara yerleşmiş onca anıyı. Sırtladığım kilolarca yüklenmiş bir olan kamburum başımı öne eğince kulaklarım insanların kalbine daha da yaklaştı. Taşımanın çilelerini çekmez oldum yıllarla.

Zor bir meslek benimki. Ne de olsa bir yu-

vayı ev yapıyorum, eviyse yepyeni bir yuva. Her bir eşyayı gitmesi gereken yere özenle taşıyorum. Âdeta benimmişçesine. İçi dolu kamyonun kapısını her açtığımda yeni bir yaşanmışlık başlıyor zihnimde: Nereden almıştım bu masayı? Zorlanmış mıydım karar verirken? Beyazını mı alsaydım yoksa?... Zor sorular bunlar. Bir ev kolay düzülüyor sonuçta. Birkaç tane de hediye gelmiş oluyor arada sırada. Annemlerin aldığı tabak çanak takımı, ilk haftalarda gelen misafirlerimin aldığı biblolar ve kitaplığımın raflarını süsleyen kitaplardan oluşan benim zevkime göre olmadığı çok belli ufak tefek parçalar... Ve sonrasında kamyonun boş kasasından gelen yalnız uğultu. Doğru, benim değildi bunlar. Terk ediyorum yavaşça tüm eşyaları. Elveda asla alamayacağım kadife kanepe, elveda büyük ekran televizyon... Dediğim gibi zor. Her nakliyatta o insanlarla ben de taşıyorum yuvanın birinden.

Her türlü insan görüyorum. Fakirinden zen-

ginine, bekârından evlisine, doktorundan öğrencisine yüzlerce insan görüyorum. Gün boyu konuştuğum tek insan oldukları için de hepsine ayrıca önem veriyorum. Nakliyatın sonuna kadar iyice tanışıveriyorum hepsiyle. Çok konuştuğum söylenemez. Daha çok onlar anlatır, ben dinlerim. Aslına bakarsanız dudaklarımızı bile oynatmayız sohbetimiz sırasında. Tek kişi olmalarına rağmen çift kişilik yatakları ne kadar rahatlarına düşün olduklarını anlatır. Koli koli ders kitapları “Abi ben öğrenciyim!” diye ağlar omzumda. Çekyat gördüm mü bir ailenin evinde, “Ay başını bekliyorum, bir hafta sonra öde- sem?” hemen arkasından gelir aklıma. Her birine gülümserim gittikçe artan kırışıklıklarımla. Ne de olsa bu hiç tanımadıkları yabancıya evlerinin kapılarını açmış oluyor garibanlar.

Hiç unutmam, bir gün bir oteli taşıyordum. Bembeyaz çarşafklar, kar gibi masalar, pırl pırl aynalar, uyumu bozmayan gümüşî dolaplarla dolu üç koca kamyon düşünün. Sanırsınız Topkapı Sarayı’ndan Dolmabahçe’ye taşıyor bu kadar eşya. Ama bu nasıl bir sessizliktir yarabbim? Eşyaların birinden bile çıt çıkmıyor! Yataklara bakıyorum, sırtlarını dönüyorlar. Dolaplar desen kendi hâllerinde. E, halılar? Yok, daha dükkândan buraya nasıl geldiklerini bilmiyorlar. Böyle böyle iki kasa boşaldı. Tam ümidimi kesmiştim ki üçüncü kasadan bir ses gelir gibi oldu. Kasanın kapağını açmamla otel müdürünün bana içini dökmeye başlaması bir oldu. Deri koltuklar, doldurulmuş hayvanlar, kalemler, dosyalar... “Bu iş için tüm birikimimi ortaya koydum, odam da patronlara yaraşır olsun.” demez

mi? Egosuna rağmen beni o sahipsiz eşyalardan kurtardığı için ellerini öpecektim adamın. İnsanı olan ev, ev değilmiş. Yuvaymış. Anladım. O günden sonra şirket logomun altına diğer yazılara oranla küçük ama dikkat çeken bir yazı yazdırdım: Sadece Yuva Taşınır.

Babam beni lise ikide Sait Usta’nın yanına verdiğinde ne kızmıştım ona! Üç gün eve hiç girmedigimi hatırlıyorum. En sonunda harçlığım bittiğinde dönüş yolunu tutmuştum. Anahtarı yuvasında döndürmemle babam eski evimizin paslı kapısına puslu kurmuş gibi üzerime atlamıştı. Sonrasındaysa beş kardeşim beni selamlamıştı. Anamı ise güneşten rengi solmuş yeşil kanepemizden bana sevinçle bakarken görmüştüm. Dişlerimi takır takır birbirine çarpan o soğuktan kurtulup içeri girerken bana neden gülümsediği bu yaşıma kadar büyük bir gizemdi benim için. Henüz on yıl kadar önce anılarımdaki yeşil kanepem konuştu benimle: Damla damla gözyaşları, yolunmuş saçlar ve bir avuçta sıkı sıkı tutulmuş kazaklarımdan minderlere sinmiş kokum varmış üzerinde. Korku ve endişeyi taşımış yokluğum evimize. Geçen Sait Usta’nın elini öpmeye gittiğimde anlatmışım. “Babanın elini öp.” dedi az eşyası olan tek gözlü evinde, “Bana doğuştan nakliyatçı getirmiş o hâliyle.”

Artık ben de ustalardan biriyim. Yanımda bir çırağım yok ancak biliyorum. Ustayım ben. Bunu bilmem için geçirdiğim otuz yıla geri dönüp bakma- ma da sahip olduğum şirketi göstermeme de gerek yok. Kamburum belki bir nebze anlatır yılların uğraşını. Beni usta rütbesine koyan asıl fark ise deği-

şen taşıdıklarımıdır. Önce tüm eşyalar dilsiz oldu. Kulaklarım dinlenmeye başladı. Sonra çekip gitti tüm dokular. Ne parmaklarıma küçük küçük batan raptiyeler kaldı panoların üzerinde ne de tutmayı bırakmayı asla istemediğim yastıklar. En sonunda ise gözümü şenlendiren renkler, şekiller, çeşit çeşit görüntüler silikleşti. Silikleşti ve yok oldular yavaşça. Kulaksız, hissiz, görüşsüz kalmış gibi hissediyorum taşıma işlerim sırasında. Onca eşyayı yuvadan yuvaya taşıyan bir tek kamburum kalmıştı. Bana yetmeye de başlamıştı aslında. Boynumu büker ve anlatırdı bana neler neler istediğini müşterilerimin. Sağ olsun, hâlâ da yardım eder yaşıma bakmadan, inatla.

- Ama, ama! Onu nasıl oraya sıkıştırıyorsunuz. Sevgiye yer kalmayacak sonra orada! Daha kamyonda hüznün var, saygı var...

-Ablam sen karışma hele! Bu kamyona ben nefretle aşkı aynı anda sığdırmış insanım, bir eve mi sığdıramayacağım?

-...

-Ne demiştin ablam sen az önce?

-Hiç!... Neden?

-Ne biliyim? Belki kasada senin dediklerine de yer açarız demiştim.

Dilara Usta

Mercimek Çorbası

Gün daha yeni batmış, karanlık kavuşmuştu. Annem ve babam, yakın zamanlarda hastalanan babaannemi ziyarete gitmek için hazırlanıyordu. Annem, mutfakta önceden yaptığı yemekleri sefer taslarına yerleştiriyor, bir yandan da bize mercimek çorbası kaynatıyordu. Ocağın hemen yanındaki duvara yaslanmış onu izliyordum. Tencereden gelen sıcak ve hoş kokulu buharla ısınıyordum. Baharat kokusu burnuma doldukça garip bir güven duygusu içimde dört dönüyordu. Annem, hazırladığı çorbayı üç tasa pay etti, tasları sofraya koydu. Çorbanın dumanı uzun süre daha tüttü. Babam kapı eşliğinde beklerken “İki saate kadar döneriz.” deyip kardeşlerimi bana emanet etti. Ben de evin ablası olmanın verdiği gururla “Gözünüz arkada kalmasın,” diye karşılık verdim, “Ben bakarım kardeşlerime.”

Üç kardeş: Ahmed, Firaz ve ben. Ben evin hem tek kızı hem de en büyüğüyüm. O yıl kafama koydum okuyup doktor çıkmayı. İnsanlara nasıl bir

hayrım dokunur diye düşünüp dururdum. Bazen öyle çok düşünürdüm ki geceleri karmakarışık rüyalar görürdüm. Firaz, dokuzuna yeni girmişti. Pek cesurdu. Düşüp başını yarmıştı bir defa, yine de ağlamamıştı. Babam onu “deli oğlum” diye severdi. Ahmed, altı yaşındaydı. Kendi isteğiyle bir lokma geçmezdi kursağından. Sürekli hasta olur, öksürüp tıksırırdı. Çakır gözleri hem yorgun hem kurnaz bakardı. En sevdiği oyun saklambaçtı. Üçümüz bir odada yataydık. Annem ve babam, evden çıktığında da biz üçümüz yine birlikteydik.

O akşam, Ahmed çorba içmemekte yine ısrar ediyor, ben de elimdeki kaşığı zorla ağzına sokmaya çalışıyordum. Firaz, bizi seyrediyor; Ahmed, önündeki tasa burun kıvırdıkça ona bağıyor, ne kadar şımarık olduğundan yakınıyordu. El birliğiyle Ahmed’e bir tas çorbayı içirdik. O da bizimle mücadele etmekten bitap düşünce koltuğa uzandığı gibi uyuyakaldı. Üzerini örtmek için bataniye almaya annemlerin odasına girdiğimde

odanın sol kenarındaki yatak dikkatimi çekti: Yash olduğu duvarı ayakta tutuyor gibi gözüküyordu. Sanki o yatak orada olmasa duvarlar sırayla üstümüze yıkılacak, ev yerle bir olacaktı. İçim bir tuhaf olmuştı. Salona döndüğümde Firaz'ı candan dalgın dalgın bakarken buldum. "Nerede kaldılar?" diye sordu ben elimdeki battaniyeyi Ahmed'in üzerine örterken. Renk vermemeye çalıştım ama ülkede bir yıl önce başlayan karışıklıklar aklıma geldikçe beni de bir titreme alıyordu. İlk olaylar ülkenin güney ucu olan Dera'da başlamıştı. O zamanlar babam, bu olaylara "saman alevi" benzetmesi yapıp yakında son bulacağını iddia etmişti. Ancak daha birkaç ay önce Halep'te, yarı başımızda, yaşananlar babamın haksız olduğunun kanıtıydı. Düşündükçe içimdeki huzursuzluğu saç diplerime kadar hissediyordum. Kapının çalmasını bekledim; ancak nafiye, evin içindeki sessizlik büyüdükçe büyüdü.

Saat on iki olmak üzereydi. Babamın bahsettiği "iki saat"ın üstünden bir buçuk saat geçmişti. Firaz'ı uyumaya, sabah olduğunda annemler dönmezse karşıdaki komşudan babaanneme telefon etmeye ikna ettim. Ben de salonda Ahmed'in uyuyakaldığı koltuğun karşısına uzandım. Bacaklarımda bir sızı vardı. Titrek ve hâlsiz... Gözlerim dört duvar arasında dönüp duruyordu. İçeriye perde arasından giren dolunayın ışığı sızıyordu. Arada bir cızırdayan soba, annemin geçen kış işlediği beyaz danteller, eski ahşap sehpa, babaannemin gençken dokuduğu kilim... Her şey yerli yerinde olmasına rağmen hiçbiri eskisi gibi değildi. Her biri yabancıydı. İlk kez etrafa bu gözle

bakmıştım. Bu dört duvar arasında daha önce hiç bulunmadığımı sandım.

Sabaha karşı kapının sesine uyandım. Annemle babamın sağ salim eve geldiklerini düşününce bir anlığına ferahladım, pirüpak oldum. Kapıyı benden önce odamızdan koşarak çıkan Firaz açtı. "Neredeydiniz?" diye serzenişte bulunmaya başlayacaktı ki kapıdaki annemle babam olmadığını gördü. Sözü yarım kaldı. Gelen bir polis memuruydu. "Melek'le Yusuf'un çocukları siz misiniz?" Kâbus görüyor olduğumdan emin olmak için yüzüne uzun uzun baktım. Kahverengi gözlerinde mahçup bir ifade vardı. Boğazım düğüm düğüm oldu. Bağırarak olsam sesim bir ıslık gücünde bile çıkmazdı. Polis memurunun soruyu yinelemesiyle göz çukurlarıma birer damla yaş gelip yerleşti. İmdadına Firaz yetiştii. Kısık bir sesle "Evet," dedi. "Evet, biziz."

Apar topar merkeze götürüldük. Orada bize olanları kim anlattı, nasıl anlattı da ben annemle babamı bir daha göremeyeceğimi öğrendim, hatırlamıyorum. Eve dönerken bindikleri aracın bir uçak tarafından bombalandığı söylendi bize. "Öldüler!" dediler. Sonrası da... Bağırmaktan ciğerlerimin acı acı yanışı, boğazımın parça parça oluşu... Firaz'ın annemle babama haykırışı, "Neredesiniz?" diye soruşu, tekrar tekrar soruşu... Ahmed'in gözyaşları içinde dizleri üstüne yıkılışı, kıpkırmızı suratı, kan çanağı gözleri... Her biri bıçak gibi saplandı beynime.

Bir haftaya kalmadan Hatay sınırında yaşayan halamızın yanına gönderileceğimizi

öğrendik. Halam uzun yıllar evvel, ikinci kocasıyla evlendikten sonra yerleşmişti Hatay'a. Bayramdan bayrama görüşürdük. "Evimizi bırakmam!" dedim. *Annemler buradayken olmaz! Bilmediğimiz yerde ne yaparız? Ölürüm de gitmem! Ağladım sürekli.* Kararlı olduklarını gördükçe ağladım durdum. Yine merkeze gittiğimiz günlerden biriydi. Yaşlı sayılabilecek bir polis memuru gelip yanıma oturdu. Kır saçları alınına düşüyordu. Göreni şefkatle saran ince bir çehresi vardı. İçimde sonsuz bir güven duygusu oluştu. "Ahmed oyun oynamayı sever mi?" Maksadını anlayamadım. Hafifçe, biraz da korka korka, başımı "evet" anlamında salladım. "Ahmed sizin evin önünde oyun oynayabilir mi peki?" Bu soruya cevap gerekmezdi. Bir yıldır bırakın çocukların sokakta oyun oynaması, sokağa çıkmaları bile tehlikeliydi. Ağlamam ancak durdu. Polis memuru konuşmaya devam etti. Hatay'da bize daha iyi bakılırmış. Kardeşlerim korkuyla değil oyun oynayarak büyümüş. Orası evimiz olurmuş...

Halamlara gidene kadar karşı komşumuz Ruksan Teyze bize evini açtı. Ahmed'in yaşıtı bir oğlu vardı, Rafii, onunla birlikte yaşıyordu. Gün içinde eve çoğunu tanımadığımız bir sürü insan geliyor, bize "Başınız sağ olsun!" demeye oturup saatlerce "Hem öksüz hem yetim kaldı yavrucaklar!" diye ağıt yakıyorlardı. Ağıtları arasında kimi çay kimi kahve içiyordu. Bize acıyarak bakıyorlardı. Kapı her çaldığında içimde yeşerip içeri yabancı insanların girmesiyle son bulan o acınası umudu Firaz'ın da gözlerinde görüyordum. Annemle babamı özliyordum. O akşam yemek saati geldiğinde Ruksan

Teyze içeriye elinde bir tencereyle geldi. "Size mercimek çorbası yaptım, sıcak sıcak içersiniz." dedi. Ben ablaydım, annem ve babam kardeşlerimi bana emanet etmişti, güçlü durmam ve onlara örnek olmam gerekiyordu ama yapamadım. Sofradan kalktığım gibi dışarı fırladım. Koşar adım kapıya yürürken içeriden gelen sesleri duyabiliyordum. Ruksan Teyze'nin "Yoksa çorba sevmez mi?" sorusuna Ahmed cevap vermişti: "Annemin yaptıklarını çok severdi."

Ertesi akşam Ruksan Teyze bizi otobüse kadar uğurlamaya geldi. Bineceğimiz otobüs insanı ürkütecek kadar eskiydi, büsbütün hurdaya çıkmıştı. Otobüs şoförü esmer tenli bir adamdı. "Acele edin, birazdan kalkacağız." Sesi aynı babamınkine benziyordu. Firaz ve Ahmed tepki vermeyince ben de bir şey demedim. Yol boyunca o, her konuştuğunda gözlerimi kapatıp babamla olduğumu hayal ettim. Küçüğüm, babam bana kitap okuyor. Ben annemle nasıl tanıştıklarını merak edince yarım ağız o gündün bahsediyor. Kendi gençlik yıllarını anıyor, ülkenin eski günlerine sıra gelince sesi buğulu çıkıyor. Ben yine bu hayallerden birine dalacakken "Çocuklar," diye seslendi şoför, "kalkın, geldik!" Hava karanlıktı; ancak etrafı güç de olsa görebiliyordum. Dağdan taştan başka bir şey gözüküyordu. "Burası mı sınır?" diye sordum. "Burası değil, az ilerisi, dümdüz devam edeceksiniz." Otobüsten alalacele indik. Böyle bir yerde yalnız kalmanın verdiği korkudandır, o hurda otobüs dört yanı yüksek duvarlarla örülü bir kale kadar güvenli gözükte gözüme. Uzun süre olduğumuz yerde durup gidişini,

uzaklaştıkça küçülüşünü, bulanık bir ışık olup gözden kayboluşunu izledik. Önümüzde ucu bucağı olmayan toz toprak patikadan uğultular geliyordu.

Yürüyorduk. Öyle bir karanlık vardı ki göz gözü görmüyordu. Başımıza bir şeyin gelmemesi için durmadan dua ediyordum. Patika biraz barut, biraz çam kokuyordu. Gökyüzünde bir iki yıldız parlayıp sönüyordu. Bir ses geliyordu uzaktan, irkiliyordum, tüylerim diken diken Firaz ve Ahmed'in elini sıkıca tutuyordum. Annemin ben küçükken söylediği ninni kulağımdaydı. Okulun ilk günü ağlamaya başlıyorum, annem beni sakinleştirmek için yine o ninniye mırıldanıyor. Yürüyorduk. Firaz, ilk adımı ardından babamın bacağına sarılıyor, ne yapacağını bilemeyen babam, mutluluktan ağlamaya başlıyor. Onu ilk kez ağlarken görüyorum. Yürüyorduk. Ahmed bir kış, ateşlenip havale geçiriyor. Annem sabahlara kadar uyumayıp başında bekliyor, tek kelime etmiyor, ağzına bir lokma bir şey koymuyor. Yürüyorduk. Rüzgâr yüzümüze estikçe gözlerim kapanıyor, karanlık daha da büyüyordu. Artık dayanamayacağımı yüreğimin tam ortasında hissediyordum. Yol boyunca kontrollerden geçtik. Bizi her gören "Ananız babanız yok mu sizin?" diye soruyor, sonrasında dikkatli olmamızı tembihleyip gönderiyordu. Ara ara durup dinlendik, sonra da daha ne kadar kaldığını bilmediğimiz yola devam ettik. Böyle üç saat geçirmiş, sınıra ulaşmıştık. Ayakkabılarımız parça parça yırtılmış, vurduğu yerler soyulup kanamıştı. Ayaklarımız kabarcık kabarcık olmuştu. Terden ıpsıslaktık. Dize kadar toza toprağa bulanmıştık. Yol

üstü dikenli otlarla bezenmişti. Bu otlar battığı yerleri yakıp kavurmuştu. Tel örgüyü gördüğümüzde içimde bir zafer sevinci koptu. Tam derin bir oh çekecektim ki Ahmed'in gözünden çenesine akan gözyaşı durdurdu beni. Hıçkırmaya başladı: "Eve dönmek istiyorum!" Tek kelime etmeden başını göğsüme bastırdım. Anlıyordum. Derdi, dört duvar ya da bir avuç toprak değil içini, tıpkı sıcak çorba buharının benim içimi ısıttığı gibi ısıtan o duygunun özlemiydi.

Hatay üzerinden Türkiye sınırını geçeli on gün oldu. On günümü annem ve babamın mezarının nerede olduğunu, onların bizi cennetten izleyip izlemediklerini düşünmekle geçirdim. Dün gece onları yine rüyamda gördüm. Önceden "evimiz" dediğimiz yerdeyiz. Annem yırtık bir bezle rafların tozunu alırken bir yandan da evin işlerinin hiç bitmediğine dair söyleniyor. Babam elinde iki poşetle geliyor, kışın hep giydiği botlarını kapı önünde çıkartıp içeri giriyor. Camın önünden dışarıya bakıyorum. Binaların hepsi yıkılmış, harabeye dönmüş. Sokakta askerler, kucaklarında bebekleri feryat eden kadınlar, enkazları arayan adamlar; arkada bomba sesleri, bağırımlar, haykırımlar... Annem... Babam...

Selen ınar

Sarı Işıklar

Gözlerimi açtığımda burnuma kesif bir benzin kokusu geldi. Ağır ağır doğruldum, görüşüm hâlâ bulanık olduğu için elimin tersiyle gözlerimi ovaladım. Otobüsün içindeki cılız, titrek, portakal renkli ışığı görünce molada olduğumuzu anladım. Yanıma döndüm, karşı koltukta iki küçük çocuk uyuyordu. Camın önündeki perdeyi araladım. Büyük bir tesisteydik. O an karnımın acıktığını hissettim ve üzerimi giyinip otobüsten indim.

Hava çok soğuktu. Aslında soğuğu severim, insana yaşadığını hatırlatır. Bedenlerimize kısılp kalmış titrek ruhlarımıza sunduğumuz kurdeleli bir hediye paketidir soğuk. Ruhumuzu uyuduğu yerden kaldırmak, onu silkelemek ve kendine getirmek için kuvvetli bir yoldur. İnsanı düşünmeye sevk eder. Yine de bu seferki fazlaydı. İnsan bu soğukta düşünemezdi. Düşünürdü düşünmesine ancak aklına gelecek tek şey ısınmak olabilirdi. Sigaramı çıkardım, dudaklarımın arasına koydum ve yakttım. Bu huyu küçükken edindim. Ağzımın tadı yok-

ken dahi sigara yakmak pek iyi bir şey değil ancak alışkanlıklarımı seviyorum. Kendimi bir yere ait hissettiriyor.

Sigaramı içe içe tesisin giriş kapısına doğru ilerledim. Otobüsleri yıkayanların şakaklarında çıkan belli belirsiz damarları gördüm. Koca aracın tavanından eteklerine kadar inen köpükleri seyrettim. Sigaram bitince tesise girdim. Bayat kaşarlı tostlar yiyen uyku mahmuru insanlara baka baka büfeye gittim. Canım mercimek çorbası çekti, istedim. Yoktu. “Mercimek çorbası olmayan mola yeri mi olur?” diye söylendim. Canım sıkıldı. Bir tost aldım, mideme bir şeyler girsin diye hızlıca yedim. Otobüse döndüm ve soğuktan sıcağa geçmenin verdiği o mayışma hissiyle hızlıca uyudum.

Gözlerimi tekrar açtım. Bir süre dağlık yollardan geçtikten sonra küçük kasaba ve köyleri aşmaya başladık. Hızla hareket eden otobüsün camından etrafı seyretmeye başladım. Arada bir, birkaç sarı renkli ışık hüzmeleri gözümde Van Gogh’un sarı

fırça darbelerine benzer izler bırakıyor, bu bende onun sarıya olan amansız takıntısına benzer bir tür saplantıyı tetikliyordu. Benim karanlık ve ışıkla ilgili olan bu saplantım, karanlığın her zaman ışığı boğacağı hakkında engelleyemediğim bir çıkarsama üzerineydi. İnsan ancak acizliğini açık edercesine anlamsız bir çabayla ışıklar dikip karanlığı kirletiyordu. Otobüs ilerledikçe ince gövdeli ağaçların ve iç içe geçmiş dalların karmaşık görüntüsü gözlerimi yoruyordu. Taşlı yolda ilerledikçe tekerlerin altında ezilen mıcırların çıkardığı ses, hoyratça esen poyrazın uğultusuyla buluşuyor, bir tür ninni gibi kulaklarımı okşuyordu. Odaklanmaya çalıştım, uyumak istemiyordum. Ormanlık alanın arasında ikide bir gözükken o sarı ışıklara odaklandım. Neye ait olduklarını seçemiyordum. İlerlediğimiz yol darlaştı, engebeler arttı, otobüs yavaşladı. İşte o zaman o ışık hüzmelerinin her birinin, ayrı bir eve ait olduğunu fark ettim. Henüz ne olduğunu anlayamadan otobüs tekrardan hızlandı ve o sarı ışık izleri tekrardan gözümü tırmalamaya başladı.

Şimdi bu izlerin anlamını biliyordum, her bir iz, her bir ışık parçası bir eve, bir hikâyeye, bir yaşama çabasına aitti. İnsanların hayata tutunmak için çırıpındıkları bu köhne gezegende, içine sığındıkları küçük evlerin her birinin birer sarı ize dönüşmesi midemi bulandırıyor. Ayırdaya vardığım en ürpertici şeylerden biriydi bu. Sayısız farklı insanın hikâyeleri, duyguları, sevimleri, kavgaları, ağlamaları, direnmeleri, öfkeleri, pes etmeleri, hepsi ama hepsi birer sarı izin içerisinde asılı kalmıştı. Yüzyıllarca yaşamış, yaşayan ve yaşayacak olan in-

sanların boş gururları ve yaşamak için çırpınmaları bu izlerin içindeydi işte. Benim yıllar önce geride bıraktığım evim de bu izlerin içinde bir izden başka bir şey değildi.

Bu düşünceler aklımdan geçerken büyük bir gürültüyle irkildim. Otobüs yavaşladı, tekle-di, tıkırtılar duyuldu ve durduk. Bazı bebekler uyandı ve ağlamaya başladı, şoförün otobüsten indiğini görünce ben de başka birkaç yolcuyla birlikte peşinden kalkıp indim. Kaportayı açmış, yükselen dumandan gözünü korumak için eliyle yüzüne siper ederek başımı kaputun altına soku-yordu.

“Hayırdır, nedir durum?” diye sordum.

“Valla bilmiyorum,” dedi şoför, ofladı, bana dönüp “Anlar mısın?” diye sordu.

“Yok kaptan, hiç anlamam. Kötü bir şey ol-masa bari?”

“Nerede bu Onur, o daha iyi anlar ama boku yemiş heralde bu motor. Biraz zaman alır düzeltme-si.”

Bir sigara yaktım, etrafıma baktım. Küçük bir kasabanın hemen kenarındaydık, etraf on kadar ev ve sağlık ocağı olduğunu tahmin ettiğim tek kat-lı bina dışında boş gözüküyordu. Evlerden sadece birinin ışığı yanıyordu. İçimde yükselen merakı bastıramayıp şoföre döndüm.

“Ben biraz dolansam olur mu, bacaklarım ağrıdı. Etraf sessiz zaten, şöyle bir bağır, duyurum.”

Az önce tamirden anlamadığımı söyleyen şoför, ağzının kenarına koyduğu sigara, üst iki düğmesini açtığı gömleğiyle anında kimlik değiştirmiş, ünlü

bir turizm şirketinin beyaz yakalı şoföründen “Oto Tamir Hilmi Usta”ya geçiş yapmıştı.

“He he,” dedi, “sıkıntı yok gez sen.”

Arkamı döndüm, ufak bir bayır vardı, ordan hızlı adımlarla indikten sonra küçük bir düzlüğe indim. Karşıma çıkan Anadolu’nun herhangi bir yerinde karşılaşılabileceğiniz sıradan bir yerdi. Sağa sola, rastgele yerleştirilmiş bir iki katlı evler, birkaç kahve, kepenklerini indirmiş bir tavuk dönerci, ileride, yolun sonunda küçük bir cami...

Bir evlere baktım, bir de etrafımda uzanan dağlara, ağaçlara... İstanbul’un kalabalığı geldi aklıma. Şehrin olur olmaz yerlerinde yükselen estetikten yoksun yeni binalar, birbirinin aynısı siteler... Ev kavramı anlamını yıllar içinde yitirmişti ve bu insanın özüyle arasının açılması demekti. İnsan, varoluşunun ayrıntısına en yalın halde ulaşabilmek için doğayı, yani özünü, asıl evini tercih etmeliydi. Yüksek katlı binalar, insanı kimliksizleştirmekten başka bir şeye yaramıyordu. Kimse beni yirmi katlı bir gökdelende doğan bir aşk hikayesinin gerçekliğine ikna edemezdi.

Bu düşüncelerden sıyrılıp ışığı yanan tek eve doğru ilerledim. Boştu. Merakıma engel olmadım, kapıyı tıklattım. Kimse açmadı. Kapıya tekrar, biraz daha sertçe vurduğumda kapı hafifçe aralandı. Kapalı değildi. Kaşlarımı çattım, içeriye girdim. “Kimse yok mu?” diye seslendim. Salonun ortasına kadar geldiğimde cevabımı almıştım. Kimse yoktu. Küçük bir evdi bu, ufak bir salonu ve bir yatak odası vardı.

Gözüm o sırada sobanın üzerindeki gümüş

çaydanlığa takıldı. Çocukluğumdan hatırladığım, bize anneannemden kalan çaydanlığa benziyordu sanki. Elime aldım, desenli metalin soğukluğu çok tanıdık. Arkamı döndüm, gözlerim yerdeki turuncu halıya takıldı. Bu halı, kardeşimin üzerinde oynadığı halı değil miydi? Başımı kaldırıp tavana baktım. İşte, tavanın tam ortasındaki siyah yanık izi de oradaydı! Yatak odasına geçtim. Ayaklarımın altında gıcırdayan ahşap parkenin sesi çok tanıdık. O kadar uzun zaman olmuştu ki... Uzun zaman sonra anımsanan her hatıra gibi, hatırladıklarım bana silik birer düş gibi geliyordu. Anılarımın gerçekliğinden bile şüphe edecek duruma gelmişim. Ancak yatak odasındaki gri yastığı görünce emin oldum, ilk gençlik yıllarımdan geçtiği evdeydim. Saklambaç oynarken içine saklandığım dolabı gördüm. Üzerinde Kuran yazıyor diye indirmeye korktuğum, kenarına Arapça bir dua asılı tozlu aynaya baktım. Her hafta sonu içerisinde güle oynaya yıkadığım leğen, dedemden kalma eski av tüfeği... Hepsi birer birer zihnimde canlandılar.

Geri döndüğümde salonda oturmakta olan ailem karşıladı beni. Babam, köşedeki tekli koltukta oturmuş gözlerini dinlendiriyordu. Annem örgü örüyor, bir yandan da halıda oynayan kardeşimi gözetliyordu. Kardeşimin yanına gittim. Kucağıma aldım, koltuğa koydum.

“Üşütecek bu anne, halıda oynamasın,” dedim.

Anneme baktım. Her zamanki gibi, evhamlı yüz ifadesiyle bir şeyler mırıldanıyor, bir yandan da

aceleyle örgü örüyordu.

“Ne var ne yok?” diye sordum.

“Ne olsun işte, aynı.”

Başımınla onayladım, babama döndüm. Hâlâ gözlerini dinlendiriyordu. Bir yer sessizse, insan o sessizliği bozmak istiyor. Kendi varlığını kendine hatırlatmak için veya sıkıldığı için, bilmiyorum. Babama döndüm.

“Ee baba, senden n’aber?”

Babam gözlerini araladı, başını kaldırdı, bana baktı. Belli belirsiz gülümsedi, toparlandı, bacak bacak üstüne attı.

“İyilik, sen ne yapıyorsun?”

“Ne yapayım, aynı. İş güç işte.”

Babam alaycı bir şekilde güldü.

“İş mi?” Duraksadı. “Sen ona iş mi diyorsun?”

Bunu duyunca canım sıkıldı. Derin bir nefes aldım. Sakince babama döndüm.

“Baba şimdi konuşmasak bunları?”

“Konuşmayalım tabii... Peki ya bugün konuşmayacağız da ne zaman konuşacağız? Adam gibi bir işe sahip olamadın, bizim sözümüzü hiç dinlemedin..”

Sustum. Bir şey demedim. Zaten yıllardır hep sustum. Ancak o inatçıydı. Üsteledi.

“Düzgün bir şey okusaydın, güzel, maaşlı bir iş girseydin fena mı olurdu? Hı? Neymiş, tutturdun ressam olacağım diye! Bunlar geçici şeyler, boş hayaller.”

Sustum. Dişlerimi sıktım. Babama dönüp baktım. Yüzündeki o alaycı ifadeyi görünce dayanmadım.

“Ressam oldum ben zaten! Para da kazan-

dım, karnım da doydu. Bu eve ne zaman geldim ben en son biliyor musun? Oğlunun yüzünü hatırlıyor musun? Hı?”

“Ulan ben mi kovdum seni evden? Daha bıyıkların yeni terliyordu evi terk ettin gittin. Ben sana git dedim mi?”

“Demekten beter ettin baba! Sen ömrümün en güzel döneminde başımın etini yedin uğraşma resimle diye. Bu hayatta bir şey istedim, onun da önüne engel koyup durdun. Şimdi ressam oldum, oldum ama sanki hayalimi gerçekleştirmemişim de bunu sırf sana inat yapmışım gibi hissediyorum! İçime nasıl işlediyse söylediklerin, beni nasıl bir öfkeyle doldurduysan artık, mesleğimi seni haksız çıkarmak için seçmişim gibi hissediyorum!”

Babam sustu. Alnım terlemişti, ellerim titriyordu, nefes nefese kalmıştım. Yıllardır yüzleşemediğim, çok uzun zaman önce terk ettiğim evim ve ailem, şimdi sessizlik içindeydi. İçimde onca yıldır birikmiş her şeyi söylemek istiyordum.

“Ben kendimi hiçbir yere ait hissedemediysem senin yüzünden baba! Bu evi terk edip gitmeme neden olan sensin! Bunca sene kendimi kimsesiz hissettiysem bundan!”

Öfkeden dolan gözlerimi sildim ve babama baktım. Gözleri mi dolmuştu yoksa vuran ışık yüzünden bana mı öyle geliyordu? Anneme döndüm, başımı öne eğmiş, hep aynı ifadeyle örgüsünü örme-ye devam ediyordu. Her zamanki gibi hiçbir şeye karışmıyordu.

Aniden gelen korna sesiyle irkildim. Pence-reden dışarıya baktım, otobüsün önünde bir hare-

ketlilik vardı. Salonun ortasında durup aileme ve evime son bir kez baktım ve evden çıktım. İleriden şoförün sesi geldi.

“Hemşerim koş, kalkıyoruz!”

Hızlı adımlarla yürümeye başladım. Otobüse bindim, koltuğuma oturdum. Başımı pencereye yasladım. Otobüs hareket ettiğinde az önce yaşadıklarımın bir düşün mü yoksa gerçek mi olduğunu düşünüyordum. Hemen sonra gözlerim dışarıdaki sarı ışıklara takıldı.

Eskiden karanlığın içinde boğulup gittiğine güçlü bir saplantıyla inandığım ışıklar, şimdi gözüme daha canlı gözüktü. Her evin sarı izi, yaşama sancısının ışığını yakar gibi aşkla parılıyordu.

Alara Reyna

Alabora

Hava karardı. Ufukta batan güneşten turuncular, sarılar süzülüp arkalarında berrak bir mavilik bırakıyordu. Aland'da gecenin habercisi Baltık Denizi'nin koyuluğunun gökyüzüne dağılmasıdır. Uçsuz bucaksız Baltık'ta yüzen Aland adaları fiyortların birinde yalnız başına demir atmış küçük bir balıkçı teknesi haricinde tenhaydı.

Akşam suyu bereketliydi, şeffaf suyun altında oradan oraya kaçışan levrekler ve dil balıkları oldukça belirgindi. Teknenin motoru da susmuştu. Hafifçe sallanan teknede tek bir hareket yoktu. Yağlı, seyrek gri saçlı, bembeyaz teni kırış kırış olan yaşlı adam donuk buz mavisi gözlerini denize dikmiş, adeta bir ölü gibi kıpırtısız halde teknenin kışında oturuyordu. Halat çekmekten nasırlaşmış elleri şakaklarına dayalıydı. Havanın kasvetli koyuluğuyla irkildi, soğuktan çatlamış dudaklarının arasından bir of sesi geldi. Kendi çıkardığı sestende ürktü hatta en derinlerinden kopup dışarıya kaçan bu sese şaşırıldı. Geri dönme düşüncesi düştü

aklına önce; bir süre mücadele etti, kovmaya çalıştı. Ebediyetin ortasında özgür hayal etti kendini fakat bu hülya uzun sürmedi. Dış çıkaran Hannu geldi aklına. Göz çukurlarından akan tuzlu beyazımsı yaşlarını gördü, kulak tırmalayan ağlama nöbetlerini düşündü. Onu susturmaya çalışan karısı Leena'yı düşündü. Genç kadının kaygılı yüzünü, soğuk bembeyaz teninde endişelenince kızaran tumbul taze yanaklarını anımsadı. Voitto'dan 15 yaş küçüktü.

Leena'ya içi burkuluyordu, acıyordu ona. Gençliğinin baharında bir evi çekip çevirme hevesiyle evlendiği ihtiyar kocası ona ilgi göstermiyordu. Voitto bunun farkındaydı. Her akşam eve döndüğünde kapı eşliğinde yüzünü kirli ışığın altında kocasının yüzüne yakınlaştırıyordu, koyu renkli gözlerini kocasının kilere dikeyor ve arıyordu. Bir ifade, sevgi belirtisi, ufacık bir şefkat kırıntısının arayışı içerisindeydi. Voitto ise bu bakışları yanıtsız bırakıp, gözlerini kaçırmayı kanıksamıştı. Bü-

tün benliğini saran bu tekdüze yaşam onu uyuşturmuştu.

Çapayı topladı. Motorunu çalıştırdı. Fiyortan çıktı ve dümeni adaya doğru çevirdi. Her gün aynı güzergâhta gelip giden bir şoförün ustalığıyla neredeyse seyir yaptığı yöne bakmadan yol alıyordu. İskeleyle ivediklikle yanaştı. Teknenin halatlarını becerikli bir şekilde iskele babasına bağladıktan sonra kayalara atladı. Uçsuz bucaksız denize son bir bakış attı. Bu bakış içinde bir kıvılcım yaratmıştı. Bedeninde, karnının oralarda küçük kramplar hissetti yaşadığı kısa süreli heyecanla. Kuzeyin soğuşuna alışık vücudu ürperdi ve bakışlarını isteksizce sudan ayırıp kayalıklara dikti. Artık eve dönme vakti gelmişti.

Ertesi sabah şafağın ufukta sökmesiyle Voitto uyandı. Bugün deniz turuna çıkaracağı bir müşterisi vardı. Asıl geçim kaynağı balıkçılık olan Voitto teknesini tur amaçlı kullanmamıştı, kullandırmamıştı. Ne var ki yedi nüfuslu bir ailenin karnını doyurmak için mecbur kalmıştı.

Yataktan uykulu fakat çabukça kalktı. Oyalanırsa çocuklar da uyanacaklardı. Lee kahvaltı yapması için ısrar edecekti ve Voitto bir yarım saat boyunca rol yapmaya tahammül edemiyordu. Düşüncesi bile onu germeye yetiyordu. Bu arada yanlış bir şey yapmış olmanın verdiği bir utanmayla yüreğini saran o azabı hissetti. Fakat çok uzun sürmedi bu suçluluk hissi, İskandinavya'nın soğuşu içine kadar işlemiş duygularını da uyuşturmuştu.

Tahta kapı gıcırdayarak kapandı. Dirsekleri aşınmış kirli bej renkli balıkçı ceketinin fermuarını

sonuna kadar çekip olta takımını omzunun arkasına attı ve evinin hemen yakınına bağladığı teknesine doğru yol aldı.

Düşünecek bir şey aradı, yolu böyle etrafına boş bakarak geçirmek kendisini yalnız hissettiyordu. Kafasında bir ses olması için içinden adımlarını saymaya başladı. Taşlık yolu geçmesi 48 adımdı. Kaylıklara ulaştığında ise 70'i bitirmişti. Bundan sonra da sayılar kayıp gitti aklından. Uykusuz gecelerde sayılan koyunların artık çitten atlamayı bırakıp karanlığa gömülmeleri gibi bilincinin derinlerindeydi şimdi.

Ne zaman bu kadar "tek başına" kalmıştı? Etrafında çocuk çığlıkları ya da insan bedenleri hiç azalmamıştı, aksine artmışlardı. Daracık kulübe-lerinin içinde yürürken ayağı küçük uzuvlara daha fazla takılıyordu, omzu başkasınıninkine değip geçiyordu. Denizde geçirdiği zamandan ise şikâyetçi değildi, tuzlu hava suratına çarptığında bunca yıldır bir kere bile buruşturmamıştı yüzünü. Sadece o motor... Kolu biraz daha itmek istiyordu. Motorun gençlik yıllarındaki gibi gürlemesine adeta iştah duyuyordu. Dalgaların eski tahtaları döve döve geçip gitmesinin arzusuyla dolup taşıyordu. Bu sırada elleri sıkıca deri dümene kilitliken vücudunu bile döndürmeden boynunu döndürüp arkasında ufalan Aland'ı görmek istiyordu. Bütün çocukları ve karısı sırayla dizilmişler ve ona bakıyorlar. Tam geri dönmek düşse de aklına, bu bir sorun değil artık çünkü onları görmüyor, görmüyorsa yoklardır. Var olan bir tek ilerisi olmayan da ilerisi.

Teknesinin yanında kemik çerçeveli gözlük-

leriyle kıvrıkcık kestane renkli saçlı hafif tombul ve orta boylu biri duruyor. Kızarık yüzündeki birkaç pütürlükle daha yeni yetişkinliğe geçtiği belli. Boynundaki fotoğraf makinesi bir banda bağlı. Bantın taşıyamacağından korkup eliyle de destekliyor makineyi.

- Günaydın, çok mu erken geldim?

Voitto başını hayır anlamında sallayıp halatı çözmeye başlamıştı. Genç adam düzgün bir Fince ile konuşuyordu.

- Tekneye geçebilirsin.

Çocuk –demek daha doğru olacaktır herhalde- yeni yürümeyi öğrenmiş bir bebeğin sakar adımlarıyla geçti pasodan. Geçtiğinde ise rahatlamış gibiydi, gurur ifadesi vardı yüzünde. Pasoyu kenara çekip tek adımda teknenin neredeyse diğer ucuna geçen Voitto motoru çalıştırdı.

- Ne tarafa gitmek istersin?

- Fotoğraf çekmek istiyorum, güneş arkamızda kalırsa sevinirim. Bir de biraz yavaş ilerlersek daha iyi olur.

Yavaş. Voitto içini çekip kolu bir tık geriye çekti. Motorun gürültüsü hırıltılı bir nefes gibiydi. Onun ve dalgaların hafif çarpma sesi hariç etraf sessizdi. Müşterisi ise konuşmuyordu. Denize doğru dönmüş, dizlerini temkinli bir şekilde oturak yerine dayamış, makinesi gözünde bir dik bir yan tutup çeviriyordu. Bir süre sonra yoruldu. Dönüp oturdu ve kamerasını çevirip küçük ekrana bakmaya başladı.

Voitto motoru susturdu. Oltaları kurup kovanı hazırladı ve beklemeye başladı.

- Burası güzel bir ada. Daha önce birçok

yerde deniz ve okyanus fotoğrafları çektim ama ma-
vinin bu kadar canlı bir görüntüsünü ilk defa yakaladım.

Voitto denize bir defa daha baktı. Elli yıllık ömründe baktığı bin defadan sonra bir kere daha baktı, fakat farklı bir şey göremedi. Tek fark ettiği, bugün balıklar daha seyrek.

- Finlandiya'dan geliyorsun herhalde?

- Hayır aslında Polonyalıyım. Küçükken Finlandiya' da altı yıl yaşadım. Dili o zaman öğrenmiştim.

- Polon... Ne tarafta?

- Biraz daha güneyde. Almanya'nın batısında, Rusya'nın doğusunda. Küçük ama güzel bir ülke yani en azından benim için.

Voitto hafif hafif başını salladı ama tereddüt içerisindeydi. Ne demişti çocuk? Polonya... Daha önce adadan hiç ayrılmamıştı. Ülkelerin isimlerini bile doğru düzgün bilmezdi. Sadece güney kısmı yırtık olan- büyük ihtimalle gereksiz olarak düşünülüp yırtılmış- babasının kullandığı eski dünya haritası vardı evinde. Şekiller, çizgiler pek bir şey ifade etmemiş, çekmecelerin birine atıp gitmişti.

Hava kararmaya başlayınca geri döndüler. Fotoğrafçı çocuk yorulmuştu. Tuzlu ve taze hava teknenin hızıyla yüzüne çarpıyordu. Göz kapakları ağırlaşmıştı, açık tutmak için büyük çaba sarf ediyordu ama neredeyse imkânsızdı böyle huzurlu ve güvenli bir ortamda kendini bırakmaması. Yıllarca trafiğin çığlıklarının kulağını tırmaladığı, her gün hüznü bir tabloda çıkmış gibi duran gri ağır havanın altında geceleri çoğunlukla uykuyu bulama-

miş, çabalamasına rağmen hüsrana uğramıştı. En sonunda uyuma emellerinden vazgeçmiş, gecelerin -kafein desteğiyle- gündüzden bir farkı kalmamıştı. Şimdiyse bunca zaman biriken tükenmişlik bedenini sarıyor, bilincini perdeliyordu.

Voitto ise her zamankinden daha uyanıktı, düşünüyordu. Aklından sürekli tekrar ediyordu: “ Polonya, Polonya, Polonya...” Kaç tane daha bilmediği ülke vardı yeryüzünde acaba? Baltık kadar büyük müydü? Çocukken akşam yemeklerinde babası hep ilginç hikâyeler anlatırdı. Daha önce keşfedilmediğini iddia ettiği dikenli mor balıklardan o gün gelen müşterisinin saçının rüzgârda uçtuğuna kadar... Bir seferinde Dünya'nın bir topa benzediğini de söylemişti. Ama Voitto Dünya'yı nedense hep derin bir tabak olarak tahayyül etmişti. Tabağın içi denizle doluydu ve kenarlarındaki yemek artıklarıysa ufak sonsuz adalar. Annesinin tabağını bitir demesine kulak vermeden özenle kaşığı kullanarak küçük adacıkları tabağının kenarına yerleştirir ve yarattığı şaheserine bakardı. Fakat daha önce hiç başka birinin daha büyük şaheserler yaratabileceğini düşünmemişti.

Kayalıklara geldiklerinde teknenin oturduğunda büzüşüp uyuyakalmış çocuğu uyandırdı. Çocuğun kaldığı pansiyon Voitto'nun evinden birkaç metre uzaklıktaydı. Yirmi kilometrekarelik bir yerde her yer birbirine yakındır. Denize paralel ilerlerken ikisi de ağzını açmadı. Çocuk uyku mahmuruydu, güç bela yürüyordu. Voitto ise ne söyleyeceğinden emin olamıyordu. Sormak istiyordu ama utanıyordu. Bir süre sonra dalgaların ezgisi bile ko-

puk gelmeye başladı kulağına, yine kendi içine çekiliyordu.

Yanında yürüdüğü bedene baktı. Voitto bu yeni yeşermeye başlamış filizin yanında kökleri kurumaya başlamış bir çınar gibi hissetti kendini. Kırıksık cildinin sarmaladığı ruhu ise bir bebek kadar tazeydi aslında, güneş görmemiş. Oysaki şu yanındaki çocuğun gözlük camlarının arkasında duran yeşil iris başka güneşlerin başka turuncularıyla yıkanmış, teni başka esintilerle ürpermiş, ayakları başka toprakları ezip geçmişti.

Avuçlarının içinde sıkılmaktan kanamış tırnak izleri. Halatların nasırlaştırdığı elleri. Dudağındaki izi kalmış uçuk. Soğuktan çatlayan dudaklar. Fotoğrafçı bir çocuk. Balıkçı bir adam. Elinde taşıdığı olta takımına baktı. Aile mirası olan bu takım onun için bir ressamın boyaları gibiydi, sanatının bir parçası. Bu oltanın misinasını o kadar derinlere salmıştı ki Baltık Denizi'nin dibine saplamış, 60 yıldır çıkaramamıştı yerinden. Duyguları karmakarışıktı. Yorgundu fakat içi içine sığmıyordu. Bedeninin de bu adaya sığmadığını hissetti.

Daha önce de gözlerini ovalamıştı Voitto ama çapakları perdelemişti görüşünü. Ufak ufak sızan güneş ışıkları şimdi o çapakları büsbütün eritmişti. Uyandı.

Durdu ve çocuğa dönüp baktı. Çocuk da fark etmeden durmuştu. Çok geçmeden yollarını ayırdılar.

Voitto'yu yine bir hevesle bekleyen Lee adamın ayak seslerini duyup daha çalınmadan açmıştı kapıyı. Hoş geldin demek üzere ağzını

aralamıştı ki Voitto elleriyle Lee'nin yüzünü avuçlarının içine aldı. İlk defa gözlerinin içine baktı, deldi geçti. Ellerini indirip tek laf etmeden ilerledi ve küçük oğlunu kucığına aldı. Bu arada kapıda dikilip kalan Lee felç geçirmiş gibiydi. Kalbinin çarpıntısını kulaklarında duyuyodu. Gözleri buğulanmış görüşünü kapatmıştı.

Voitto çocuğu yere bıraktı. Diğer dört çocuğunun oynadığı küçük salonlarına girdi. Yıllardır oynatmadığı yüz kasları hareketlendi, belli belirsiz bir tebessüm aydınlandı dudaklarında. Yine bir ses çıkmadı ağızından ve yatak odasına yöneldi. Üstünü bile değıştirmeden uzandı yatağına. Ellerini göğsünün biraz altında birleştirip gözlerini rutubetli tavana dikti. Neden hiç dikkat etmemişti bu tavana, boyamamıştı? Artık bir önemi yoktu.

Aland'da gündüzün habercisi Baltık Denizi'nin koyuluğunun gökyüzünde dağılmasıdır. Uçsuz bucaksız Baltık Denizi, arkasından köpükler bırakan küçük bir balıkçı teknesi haricinde tenhaydı. Adada ise bir kulübenin içinde yıllardır dokunulmamış bir çekmece açıktı, yırtık bir kâğıt parçasını bulmak için içindekiler etrafa saçılmış ve dağılmıştı. Bir kulübenin içinde yıllardan sonra ilk defa dokunulmuş bir kadın ise yerdeydi ve dağılmıştı.

Ecem Sungur

Kavgâ

Yapış yapış bir ıslaklık hissi ve karnındaki ağrıyla uyandı.

Neden böyle hissettiğini ilk başta anlayamadı. Nasıl anlasın ki? Hayatının yedi senesini bu hissi unutmak, ondan kurtulmak isteyerek geçirmişti. Fakat biraz daha ayılınca neler olduğunu anlamaya başladı. Her ay er ya da geç bununla karşılaşılıyordu. Kafasını kaldırıp çarşafındaki kanı görünce yaşamak zorunda olduğu bu evden her ay olduğu gibi yine, yeniden nefret etti.

Bu, onun evindeki en büyük kavgaydı. Zihni, bunun yaşanmaması gerektiğini bağıırken, vücudu her ay inatla bunu tekrarlıyordu. Ve her zaman, evindeki bu kavga gözyaşlarıyla sonuçlanıyordu. Şu an olduğu gibi. Ağlamamaya çalıştı fakat gözyaşlarını durduramadı. Kendini kontrol edememesi, ona kendini giderek daha güçsüz hissettirdi. Güçsüz olduğunu düşününce daha çok ağlamaya başladı. Bu onun kısır döngüsüydü. Ve bu döngüden güçlenerek çıkan tek şey kafasında giderek yükselen, artık doğru mu yanlış mı ayırt edemediği seslerdi.

Gerçekten, ne olacak sanyordun?

Erkek iç çamaşırlarıyla uyuduğunda veya gün içinde memeni sardığında kadın vücudundan kurtulacağını mı?

Bunun doğru olmadığını biliyorsun sen de.

Asla gerçek bir erkek olamayacaksın.

Sesin her zaman ince kalacak, ellerin küçük ve narin olacak.

Sırf istiyorsun diye erkek olamazsın.

Bir de ağlıyorsun.

Bir kadın gibi güçsüzsün hâlâ.

Sakın gerçek bir erkek olabileceğin düşüncesi-ne kapılma.

Bu sesler derinizin altında dolaşan, sizi en güçsüz anınızda bulan ve siz nasıl olduğunu anlamadan sizi ikna eden cinstendi. O bunu iyi biliyordu, bu yüzden kafasındaki seslere inanmamaya çalıştı. Onları duymak, dinlemek istemiyordu. Biliyordu ki eğer onları dinlerse, eğer onlara inanırsa hayatına devam etme gücü bulamayacaktı. Fakat evren bugün onun

yanında değildi. O seslere inandıkça sesler de artarak devam etti.

Ayrıca normal de değilsin.

Her zaman içinde olduğu evine ait hissetmeyen kaç kişi var etrafında?

Sıfır.

Erkek olduğuna inanıyorsun ama memeni sarmadığında düz bir göğsün yok.

Olmayacak da.

Hiçbir zaman ameliyat için gerekli olan parayı bulamayacaksın.

Üstüne üstelik kaç tane arkadaşın var?

Sıfır.

Daha fazla da olamazdı.

Kim senin gibi biriyle konuşmak ister ki?

Bu topluma ait değilsin.

Kimse bu kadar sorunlu biriyle arkadaş olmak istemez.

Bu sesler ne kadar devam etti bilmiyordu fakat üniversiteye gitmek için uyanmasını sağlayan alarm çalınca kafasındaki sesler arka planda kaldı. Zorla da olsa ayağa kalktı. Ayağa kalkar kalkmaz ıslaklığın arttığını hissetti. Ayaklarını sürüye sürüye banyoya doğru yürüdü. Banyodaki boy aynasında kendini gördü ve kafasındaki sesleri dinlemekle meşgulken kuruyan gözyaşları yeniden akmaya başladı.

Aynalardan gerçekten nefret etmişti çünkü ona, kendi evinin ne kadar yumuşak yüz hatlarına, geniş kalçalara ve dar omuzlara sahip olduğunu ha-

tırlatıyordu. Ayrıca uyuduğu şortların kandan dolay mahvolduğunu görmek evindeki kavgayı daha da arttırdı. Zihni bundan çok şikâyetçiydi fakat vücudu zihnini yok sayıyordu. Reddettiği bu kadın evi, aynaların yardımıyla ona her zaman burada olacağını hatırlatıyordu. Aynada onu mutlu eden tek şey erkek gibi şekillendirilmiş olan kısa saçıydı. Bu ona her zaman evini yeniden yapabileceğini hatırlatırdı. Fakat bugün üzerinde kötü bir şans vardı. Normalde onu mutlu eden şey, bugün aklına eskiden yaşadığı bir olayı getirdi.

13 yaşındaydı. Saçını daha yeni kısacık kestirmişti, ensesi gözüküyordu. Saçını kestirdiği için çok mutluydu. Kendini evine daha çok ait hissetmişti ama bu mutluluk uzun sürmedi. Okulun koridorunda o zaman yanında olan iki arkadaşına yeni saç stilini göstermek için yürürken yan sınıfında okuyan biri ona bağırmıştı: “Hangi kız saçını böyle kestirir ki? Erkek değilsin sen. Saçın hiç, bir kızın suratına yakışmamış.”

Şimdi aynanın karşısında dururken, bunu kimin dediğini bile hatırlamıyordu ama sözleri yıllardır unutamamıştı. İlk o zaman anlamıştı, evini ve insanların evi hakkındaki görüşlerini tamamen değiştiremeyeceğini. Bu düşünceler kafasında dolaşırken paniklemeğe başladı. Alnından soğuk terler aktı. Boğazı düğümlendi, nefes nefese kaldı. Nefes alabilmek, havayı boğazından geçirebilmek için boynunu tırmaladı ve bu acı onu biraz olsun kendine getirdi. Eğer kendini toparlamazsa panik atak geçireceğini anladı ve yavaş yavaş doktorunun önerdiği nefes alma şeklini tekrar etmeye başladı. 4 sani-

yede nefes al, 5 saniye tut ve 6 saniyede nefesi geri ver. Bunu yaklaşık on beş dakika kadar tekrarladi.

Nefesi normale dönünce banyoda yere yığıldığını ve gözyaşlarının yüzünde kurduğunu hissetti. Ayağa kalkmak istiyordu fakat yorulmuştu. Biraz daha oturmaya devam etti fakat soğuk mermer karnını daha fazla ağrıttı. Gözyaşlarını sildikten sonra ayağa kalktı ve yavaş yavaş duşa doğru yürüdü. Karnını rahatlatması için sıcak bir suyla duş aldı ve çıkınca bir tane ağrı kesici içti. Bütün gününü kendi evinden nefret ettiğini hatırlamakla geçirmemek için karnının ağrısından kurtulmalıydı. Sonra üniversiteye gitmek için memesini sardı ve eşyalarını hazırladı. Kapıdan çıkarken sesinin ne kadar ince olduğuna aldırmadan “Ben bir erkeğim.” dedi ve kapıyı kilitleti.

O, bir kadının evinde yaşıyordu fakat kadının evinin ona ait olmadığını hissediyordu. Fakat doğduğunuz ev aileniz gibidir, seçemezsiniz. Sadece ileride eğer isterseniz, eğer evinizin yanlış olduğunu hissediyorsanız oradan uzaklaşabilirsiniz veya yeniden dekore edebilirsiniz. O yanlış olduğunu bildiği bir evdeydi ve yaşamındaki en önemli amaç bu kadın evini yeniden dekore edip erkek evine çevirebilmektir.

Ataberk Koluk

Egzoz Kokusu

Tahsin Bey'in bilerek yere düşürdüğü parayı geri verdi. "Ben hırsız değilim." Saten sabahlıklı Tahsin Bey, kafasını onaylarmış gibisinden salladı ama yüzünde alaycı bir ifade vardı. Kadın alışmıştı. Böyle evlere temizliğe çok giderdi. Tahsin Bey gibi soysuzlar da onu suçlayacak, aşağılayacak yer ararlardı. "Şerefsiz köpek." diye geçirdi içinden.

Bu evden aldığı maaşla 10 kişilik evine dönmek üzere yola koyuldu. Vapurun üst katına çıktı, çünkü o üşümezdi. Havayı içine çekti. Çok da temiz değildi ama onun için güzeldi. İyot kokusu beyniyle bulunduğu an gergin kasları bir bir açıldı. Beddualarının yerini şükranlar aldı. "Aslında dünyanın en şanslı insanıyım." diye düşündü. "İnsanı değilim de, sokak köpeği belki. Gerçi sokak köpeğinin bile seveni olur. Heh, hamam böceği. Onun seveni yoktur. Sadece yazık canlıdır deyip öldürmeyi vardır. Ben de şanslı bir hamam böceğiyim. Dilsiz, isimsiz. Ne dili konuştuğumu bile bilmiyorum. Belki koyu, belki açık tenliyimdir. İşte birkaç komşum var ya beni sayan, acıyan. Onlar da yeter bana."

Dırt dırt...

Cebindeki telefonun titreşimi, sanki bütün sınırlarına nüfuz etti, bacağından çıkıp beynine iletilen her bir sinyalde zilin sesi vardı. Öyle bir şok etkisi yarattı ki tüm sinir uçlarında, sanki heyecanı komi olarak başvurduğu lokantadan aramıyor olabileceğinden değil de titreşen vücudunun yarattığı bir yanılıydı. Zira yanılmıştı. Bir banka yeni hizmetlerini tanıtmak için aramıştı. Komik olan daha önce hiç, bir hesap açacak kadar birikmiş olmamasıydı. Vapurun yavaşmasına daha vardı, ayağa kalktı. Aceleyi değil, mücadeleyi severdi. İtiş kakış arasında gevşeyen kasları tekrardan toparlandı. Uyuşuk hali geçti, ikinci yarıya çıkan sporcu gibi oyuna girdi. İner inmez mahallesine yöneldi. Evinin sokağına yaklaştıkça binalar yükseliyor, güneş azalıyor, insanlar gittikçe kendisine benziyordu. Güzel botlar kundura, doğal gaz kömür oluyordu. Yine de Üsküdar'ın bir köşesindeki bu mahallede, iyot kokusu hâlâ hissediliyordu. İnsanlar kendisine benziyordu ama bir şekilde aynı olamıyorlardı. Ne yapsa alaycı bakışlar üzerindeydi. Mahalleli ondan korkmuyordu, sadece biraz tiksiniyordu. Bir kere

buralı değildi. Gözleri hafif çekikti, kendisinin de tam emin olamadığı doğudan bir yerden geliyordu. Oyuncakların olduğu, hafif çekik gözlülerin olduğu ama farkirliğin de olduğu topraklardan.

Fırından iki beyaz ekmek aldı. Para üstünü saydı, karşıdaki kasaba yöneldi. Kapıda daha mevsimi bile gelmeden bağırmaya başlayan azgın ve aç mart kedileri, camlı dolapta kafası kesilmiş, derisi yüzülmüş, ayağından asılmış küçükbaş hayvanlar vardı. İçerisi dışarıdan bile soğuk, çiğ et kokusu raf-lardaki bıçaklardan bile keskindi. O kadar pis bir yerdi ki, 20 liraya 1 kilo et almasına şaşmamalıydı. Kaldı ki 20 lira da değil, keyfine göre kişiden kişiye fiyat değiştirirdi Kasap Erdem. Başta kadıncağızın çok üstüne gitti ama sonra kimdir, nedir öğrenince bıraktı. Kadının iş bulmak, daha iyi bir yaşam sürmek için sığındığı yer burasıydı işte. İlk insanların mağarası.

1 kilo etini aldı, tek bir laf etmeden fırladı. İki hafta önce borç aldığı komşusuna gidip kazandığı parayla şu işi kapatmak, sonra da evine dönüp 4 kişiyle paylaştığı odasındaki kanepeye yatıp on dakika tavana bakmak istiyordu. Pierre Loti'ye çıkıp çay içmek değil, Taksim'de sinemaya gitmek, Kanlıca'da yoğurt yemek değil, o dört duvarlı, hırsızın bile girmek istemeyeceği kadar çürük kapılı hücresinde sadece on dakikalığına tavana bakmak istiyordu. Ancak bu mola sayesinde akşam yemeğini pişirebilirdi.

Kendi apartmanından daha iyi halde olan komşusu Ayşe Hanım'ın evine yöneldi. Onu seven komşularıyla aynı mahallede, aynı sokakta oturuyordu. Tek fark onların kocaları çalışıyordu, kadının evindeyse çalışan çekik gözlü dört yetişkin, beş çocuk vardı. Çalışmayan sadece bir bebek vardı. Oyun oynamayan, para kazanmayan, sadece yemek yiyen

bir bebek. Binadan içeri girip bir kat çıktı. Yukarıya çıktıkça rabarbarlar kelimelere dönüşüyordu, sesi takip etti. Ayşe Hanımlarda gün olacaktı. Yüklerinden arınmış bir şekilde vereceği molanın hayaliyle, kapıya vurmak üzere elini yumruk yaptı.

-Aman bırak be, temizliğe gitmekle o ev geçindirilir miymiş? Kim bilir ne temizlikler dönüyor o gittiği evlerde. Diğerleri de öyle, yastık altında para saklıyorlar anam onlar, ben sana söyleyeyim.

-Şekerim bilmiyorum valla ben de geçen borç verdim, acıdım. Döner mi dönmez mi param bilemiyorum ama... Hele o kasap, bizim sülalemiz bile bu mahalleli ayol! Nasıl oluyor da o karı göçüyor, konuyor mahallemize, bizden ucuza et alıyor.

İşte o an anladı ki, Ayşe Hanım'ın da kapısı, en az kendi kapısı kadar çürümüş, paslanmıştı. Yutkundu.

DAN DAN DAN!

-Ay şekerim, sen miydin? Gel buyur, Aylin'le Hayriye de buradalar.

-Sağol. Paramı getirdim ablam, bir daha istemem.

Parayı aldı. Saydı.

-Aman bırak be sen de. Lafı mı olur? Biz komşular...

Lafını bitiremeden aşağı indi, binadan çıktı. Derin bir nefes aldı. İyot kokusu gitmişti. Mahalle artık deniz değil, egzoz kokuyordu. Hücresinde doğru yürürken giderek küçülüyordu. Sırtı kamburlaşıyor, parmakları eklemelerinden terse kıvrılıyordu. Kimsenin istemediği, insanların nereden geldiğini bir türlü anlamadığı, tuvaletlerden çıkan bir hamam böceğine dönüştü. Mazgallardan kıvrıldı ve lağınına girdi.

Dilara Usta

Sabah

Gözlerini açtı.

Rüyasının tesiri hâlâ üzerinde, nefesi yavaşlamıştı. Sabitledi gözlerini. Rüyalarda buluşmak diye bir tabir vardı; en korku dolu kâbuslardan, en büyük acılardan daha kederli, acınası, insanı savunmasız bırakan. Gözleri dâhi buluşmazken artık onca yan yana geçirilen zamanın günahını alarak işte bu yatak sayısız gecenin ve saatin Azrâil'i oluveriyor, rahata ermesi uykusunda bile yasak ediliyordu. Boğazına düğümlemiş sözler yükselmek için can atarken gün boyu, geceleri dile geliyor, özür ardına özür sıralıyordu. Geçmiyordu, geçmezdi de öyle kolay kolay. Paylaşmak azaltmaz, aksine kederi kat kat eder, düğüm olup boğazına tek bir nefes sokmazdı. Onlar hep de böyle olmuştu zaten birbiri için. Yüksek sesle dile getirilen bir duygu, değerini yitirirdi, böyle söylerlerdi, kendilerinden bile sakladıkları tüm hisleri en değerli ve saf hâlinde tutmaya özen gösterirlerdi. Bakışlar vardı en başında, onlar için tercüman olmaktan çıkıp dil olmuştu. İlk gördüğünde tutulduğu

gözleri vardı zaten vitrinlerin ötesinde, aralarındaki camın baykuşluğunu yaptığı ilişkilerinin başlangıcı, baştan başa o kokan, değdiği yeri yakmadan geçmeyen. *Gözleri vardı, şimdi kapalı olan. Her sevdiğinde bir şey eksilirmiş insandan.*

Buzlu bir cam düştü gözlerinin önüne.

Son kez görüşünü anımsadı, hiç akıldan düşmeyen, kendine zihnin kıvrımları arasında rahat bir yer bulmuş ve çıkmaya niyeti olmadan yerleşmiş bir anı ne kadar anımsanabilirse o netlikle anımsadı. Dudaklarını ısırды, hüznünü dudaklarından çıkartmaya niyetli bir hınçtan ziyade kendini frenlemeye yönelik bir utançla ısırды. Gözleri hep fenalık olmuştu zaten. Bu gözlere teslim olmak sonunu düşünmemekti, iki saniyelik bir uçuş için ihtişamlı bir tepeden atlamak, rüzgârın saçlarını savurmasına ve tenini yalayıp sonsuz hissettirmesine izin vermek, özgürlüğü en saf hâlinde kuş misali yaşamak. Midesinden yükselen ateşi hatırlıyor tam düştüğü an, nasıl yaka yaka yükseldiğini boğazı boyunca. Tıka-

nıp kalmasını sonra, durduğu yerde tüm kelimeleri yakmasını. Yanaklarına pembenin en tatlı tonunu getiren bu ateş kül etmiyordu asla, lakin eritiyor ve düşüşünü hızlandırıyor ve o da itiraz etmeyi kendinde hak görmüyordu. Şimdi yere çakılmıştı. *O dükkânda gördü en son onu, her şeyin başladığı yerde, her şeyi yokmuşçasına silip atan yerde. Tek değildi. Mavi çerçeveli pencereleri, altın işlemeli kapısı olan bir çikolatacı. Her sevdiğinde bir şey eksilirmiş insanda.*

Hafızasına yer etmiş her detay bakışlarının önünde canlanıyor, tekrar hayat buluyordu. Dayanamadı, başını sol yanına çevirdi, bu her şeyi silmeye yetecekmiş gibi.

Ne fayda.

İstemsiz tüm acılarını önüne sermiş, öyle geziyordu. Hepsinde ona çalan, hep o olan bir yan vardı, giderken üstüne yığıp gitmişti, onun gittiği yere götürülecek cinsten değildi hiçbir acı. Zaman bu noktada tüm vasfını ve gerçekliğini yitiriyor, silmeyi bırak solduramıyordu bile, her şey o günkü açıklığı ve bu açıklığın getirdiği görkemli hüznüyle her hücre sine işlemeyi sürdürüyordu. Kokusu vardı, burnuna dolan. Kahve gibiydi kokusu bir nevi, onca parfümü koklayıp da yorulan, yavaş yavaş işlevini kaybetmeye yüz tutmuş bir burnun arzulayabileceği tek şey belki. Huzur bulduğu, yorgunluğunu efsunlu varlığıyla kaldırıp atan nadir bir şeydi bu koku. Şimdi o kokarken tüm yaşanmışlıklar, hepsini her gün teker teker onsuz yaşamaya mahkum olmuştu. *Her yerde çikolata kokusu vardı şimdi, acı ölüm ko-*

kusuna karışmış, duymaya katlanamadığı. Her sevdiğinde bir şey eksilirmiş insandan.

Evden işe giderken geçiyordu dükkânın önünden. Her şeyiyle gerçek ve onun olan yegâne şey, aşkı, böyle sürüyordu.

Doğrudu yatakta, başını iki yana salladı, inkârındaydı hâlâ aklı.

Dudakları vardı, kendisinin hatim ettiği kelimelerin bir bir döküldüğü. Yüzünü güneşe verip de sahilde, minik dalgaların hükmüne bırakarak suya sokmuş saçlarını, gözlerini kapatmış bu huzur dolu ortama güvenip yalnızca dalgaların sesini ve saçlarına bıraktığı buseleri duyuyor gibi bir histi onun karşısına geçip de dudaklarının kıpraşmasını seyre dalmak. Bir de son görüşü vardı bu insanın içine işleyen pembe dudaklarını, yağmur yağıyordu. Ağır havaya özgü, ağır bir ayrılık olmuştu bu. Dudaklarının sükûnetle aralanışını hatırlıyordu, acı içinde soluk almaya çalışmaktan yorulmuş, pes etmiş. Sessizlik oluyor. *Çikolata yiyorlardı birlikte o gün, eşi de yanındaydı, eşi mi varmış? Ne korkunç bir büyüklükte idiye kalbi, ikisine de özenle yer hazırlamıştı demek. Her sevdiğinde bir şey eksilirmiş insandan. O, tek bir kişiyi sevmişti; herkesten daha eksikti.*

Ayaklarını sarkıttı yataktan.

Kendi elleri vardı, sevdiğinin boğazında. Sevgiyle birlikte kan da çekilmişti ellerinden, yalnızca öfke ve nefret pompalanıyordu damarlarına. Buz gibiydi; bakışlarından tenine, soluğuna kadar buz kesmişti; sevdiğinin sıcak kalmasına izin veremezdi.

Sevdiğini inkâr edebilir miydi bir insan, onca

bakiş sözcük koku araya girmişken? Birini kendine aşık edip de farkında olmayabilir miydi varlığının nice bir sevginin? İstenilen hep bu olmuştu, dağlara taşlara haykırılmazsa bir sevgi şayet, yaşanmamıştır, var olmamıştır bile.

Bilekleri taşıyamayacaktı onu, omuzlarındaki yükü ağırlığı ayağı kalkamayacak kadar artmıştı. Geri yattı.

Dilara Usta

Kumdan Kale

Bir zamanlar güzelmiş bu duvar kâğıdı. Mavi renkliymiş, üzerinde beyaz kuşlar uçarmış. Dokunmaya çekinirmiş, bir kadının suratı gibi. Git-tikçe yaşlanmasını izlerken neden önceden dokun-madım diye merak edermişsin. Canlılığını yitirene kadar bekleyip sonra da çirkinliğine küsermişsin. Yırtıp atmaya da kıyamazmışsın. O duvarda bekle-yedursun, sofada son nefeslerini verirken buruşuk ellerinle uzanmaya çalışırmışsın kadının suratına veya belki yalnızca duvar kâğıdına. Kendi cehenne-min budur belki.

Daha vaktim var.

Vakti boşa harcamak keyifli şey. Geri dön-meyeceğini bile bile vakti israf etmek. Kumar. Es-kiden böyle değildi, kumara ihtiyacım yoktu. Ağa-beyimle sokakları gezerek gerekli vidaları arardım, arkadaşlarımla maç yapardım, beğendiğim kızları sinemaya götürürdüm. Hafta sonlarında ziyaret edeceğim bir dedem vardı. Kitap okurdum... Evet kitap okurdum, ama henüz bundan bahsetmek iste-

diğimden emin değilim.

Burada beni ziyarete gelecek kimse yok. Tanımadığım suratlarda, eski duvar kâğıtlarında, hemşirelerin mesafeli seslerinde, odamdaki yabancı halıda evimi arıyorum; işte bu gerçek kumar. Ortak salonun ortasında dört kişi belki de kumar oynuyoruz, yemek yemek bu kadar uzun sürmemeli. Belki birbirimizle konuşmak yerine yalnız kalmalıyız. Düşünmek, planlar yapmak için; yoksa insan korkunç yanlışlar yapıyor. Kendimi yalnızlığa hapsedtim bile: bir buçuğa bir metrelik bir dikdörtgen, ötesinde bir eskici, gündüz birkaç çocuk, kaldırımlar ve bina ardına bina. Bambaşka evler ve kim bilir kaç kişi yalnızlığında, düşüncelerinde boğuluyor.

Şimdiye kadar suların çekilmesi gerekirdi. Yeni bir kumdan kalem vardı. Duvar kâğıtları yıpranmış, çirkin bir kaleydi ama suların çekilme-sini istiyordum. Oysa bunca yıldan sonra sanki her şey karaya çıkmıştı da ben hâlâ su altındaydım.

Yeni bir sayfa açmaya karar verdim yetmişimde. Kenarda köşede evimi aramaktan yorulup buraya gelmeye karar verdim. Beni selamladılar, odama yerleştim ve hapisane yıllarım böylece başlamış oldu. Birkaç arkadaş edindim. Eh, pek de arkadaş diyemem ama... Birlikte bekliyoruz sonumuzu. Kimse hayattan ayrılacağı gün için heyecanlı değil, onları yargılamıyorum. Vadilerce uzanan ateş havuzuna baş aşağı düşmeyi dört gözle beklediğimi söyleyemem. Ancak vakti boşa harcamak konusunda üstlerine yok. Kışın ortasında bile günde bir defa çıkıp bahçede oturuyorlar.

Oturuyoruz; buruşmuş, sarkmış etlerimizi sandalyelerimize hapsedip saatlerce baygınlık verici bir miskinlikle oturup adeta Azrâil'i yanımıza çağırıyoruz.

Ben bahçeye çıkmıyorum, hapisteyim. Henüz kimse fark etmedi.

Akşam yemeği yedide. Buraya gelene kadar hiç yedide yemek yememiştım. Her şey planlı, kalbi durduracak kadar yavaş olsa da işliyor. Zaten ben de bunun için buraya geldim. Artık ateşle oynamak yasak. Yemek yiyoruz, bulmaca çözüyoruz, belki iki üç laf edip odalarımıza çekiliyoruz, yatmadan önce ise yarına kalmak için çaresizce dua ediyoruz. Herkes uyuşmuş; dışarıdaki bozacı gölgesine gömülmüş, dolunay çarpık binaların kollarına gömülmüş...

Biri bardağını bardağıma tokuşturdu. "Kardeşim?"

Kardeşi değilim. Kimsenin kardeşi değilim.

"Bu akşam bizimle değilsin sanki?.." Üç arkadaşım ve hemşirenin baktığını fark edip kendim-

den sıyrıldım.

"Bu akşamki yemek de güzel olmuş değil mi?"

Gözlerim kısıldı. "Ben beğenmedim." Herkes durdu. Saman gibi makarnayı çatalla karıştırdım. "*Makarnayı en iyi ağabeyim yapar.*"

İrkildim. "Ağabeyim, yani yapardı." Tiksin-dim, sustum. Duvar kâğıdındaki kuşlar kanatlarını nispet yaparcasına çırpıldılar. Nefes alıp verdim, havada asılı duman kokusu burnumu sızlattı. Bir çırpıda bardağımı alıp masadan kalktım. "Size afiyet olsun." Hemşire bana odama kadar eşlik etmeyi teklif etti, gözlerinde evimden bir kırıntı bile bulamadım ama. Ona cevap vermeden ağır ağır odama yürüdüm.

Koridorlar eski evimizde daha genişti, burada yürürken sıkışıp kalacak gibi hissediyordum. Önümde duvarlar bir zaman çizgisi gibi uzuyor, eğilip bükülüyordu. Bu çizgide yürümesi kolaydı belki fakat ben yürümeyi çoktan unutmuştum. Bizim kalemizin üzerine yıldırım düştü. Kimse bunu öngöremedi, bilseler belki durdurabilirlerdi. Ağabeyim ve arkadaşlarımla Dereçi'nde ufak tefek bir dairedeydik. Böyle duvar kâğıtları yoktu, banyonun ışığı titremezdi. Annemden kalan dokuma halı odamda duvarlara nazar duası üflercesine anaç bir edayla uzanırdı. Masamız türlü makarnalar ve final sınavlarına şahit olmuştu. Hem çatıya çıkıp yeterince parmak ucunda yükselsek denizi de görebilirdik.

Ağabeyimdi her şeye koşan. Hiçbirimizin eli gitmezdi sifonu onarmaya veya kapıları yağlamaya. Şimdi burada olsa o duvar kağıtlarının hâlâ

atılmamasına öfkelenirdi bile.

Düşünmek yararsız; o gideli çok oldu. De-diğim gibi, evimize yıldırım düştü. Bir böcekten farksızım şimdi. Belki bir parça daha fazla düşünüyorum ama bunun dibe batmamı önlediğini kimse söylemedi.

Bir gün bir kız ile çıkıp geldiler, sözlüyüz diye. “Eda” dedi adına. Bir tabak daha koyuldu masamıza. Aslan kardeşim, diye tanıttı ağabeyim beni Eda’ya. Yeni başlamıştım üniversiteye, ağabeyimse hiç okuyamamıştı. Eda da üniversitedeydi: ne okuduğumu sordu, söyledim. Bana İngilizceye ihtiyacım olabileceğini söyledi, öğretmek istedi.

Safın tekiydim.

Okulunun kütüphanesinde yalnızca ikimiz buluşurduk, iki saatte ancak yarım saatlik ders yapıp devamında sohbet ederdik. Kitaplar konuştuk, dünya klasikleri. Dickens, Bronte, Dostoyevski... Onlardan konuşmadan duramıyordu, sanki sürekli içine atıp bana kusuyormuş gibiydi hepsini. Ne ağabeyimden ne evlilikten bahsetti. Sanki onlardan konuşursak gerçekliğe dönecekmişiz gibiydi, bizse hayalimizde mutluyduk.

Sahaflar gezip bahsettiği kitapları buldum. Eda’yı etkilemek hayat amacım haline gelmişti, dize dize alıntılar ezberleyip bulduğumuzda ona okuyordum.

Bire bir buçukluk özgürlüğümünden dışarı baktım, yalnızdı sokak. Duman kokusu burnumun direğini kırıyordu. Yalnızdım, yalnızlığı kendim be-lirlemiştim.

Yaptıklarımın yanlış olduğunu biliyor muydum yoksa bedeli olmadan ona sahip olabileceğimi

düşünecek kadar salak mıydım, şu an hatırlamıyorum.

Ama onun da bana âşık olduğundan emindim. Belki ağabeyimle iyi anlaşıyorlardı fakat hapsedilmiş hissettiğini görebiliyordum. Kendimi onun kurtarıcısı olarak görecektim kadar cüretkârdım. Ağabeyim onu hak etmiyor diye bile düşündüm.

Derste elini tutmaya çalıştım bir defa. Bana baktı, gözlerinden ince alevler süzülüyordu. Elini hemen çekti, kıpkırmızı olmuştu. Heyecanlandığını düşünüp gülümsedim fakat elleri yumruk oldu. Bir an kaldırdı ve bana yumruk atacak sandım ama o titreyen yumruğunu indirdi. Eşyalarını topladı ve çekip gitti.

Akşam ağabeyimle sofradaydılar. Arkadaşlarım gülüp duruyordu, Eda yüzüme bile bakmıyordu. Öfkelendim, ağabeyimin makarnasını yemeden kalkıp kendimi odama kapattım. Yatakta saatlerce çakmağımı çevirip düşünmemeye uğraştım. Evimize çöreklenen bir buluttu Eda; yıldırımlardan habersizdim, çatıya çıkmış yağmuru çağırıyordum.

Aralık kapıdan herkesin odalarına çekildiğini gördüm, ağabeyim eşikte durup iyi geceler diledi. Eda’nın elini tutuyordu.

Dişlerimin arasından ona iyi geceler diledim.

Uyuyamayacağımı biliyordum yine de gözlerimi kapadım. Derken kapım gıcırdayarak aralandı ve Eda’nın yeşil gözleri gözlerimle buluştu. Elinde bir kitap tutuyordu. “Bunu sahaftan aldım, senin için. Vermeye fırsatım olmadı.” Başucuma kadar gelip kitabı bıraktı. Çok eski bir basımdı bu, neredeyse dağılacaktı. Kekeleyerek teşekkür etmeye

çalıştım, ağzımdan çıkanları duymuyordum bile. Yeşil gözlerinde ışık kıvrana kıvrana parlıyordu. Elini göğsüme bastırıp öptü beni.

Nefesim sıkıştı, elimi göğsüme götürdüm. Hep oluyordu bu, bedenim eskimişti ve yaralıydı. Geri dönmek istiyordum. Her şeyi geri almak istiyordum.

Hiçbir şey demeden gözlerime baktı sonra. Gözlerinden süzülen alevlerle tehdit ediyordu beni, bir sessizlik anlaşması yaptık orada. Dönüp çıktı odadan, ağabeyime gitti. Bıraktığı kitabı açtığımda notunu gördüm:

“İlk defa ruhuma dokunan bir erkekle tanıştım.”

Elektrik yüklü bir bulut ile bir ev arasında elektrik akımı olduğunda ortaya yıldırımlar çıkar.

Üç günde bir gelmeye başladı odama. Herkes uyuduktan sonra yalnız biz kalıyorduk. Parmak ucunda, annemin dokuma halısını çiğneyerek yürüyüp giriyordu örtülerin altına. Abajurumun ince ışığı bedeninde dans ediyordu. Sonra fısıldayarak edebiyat konuşuyorduk. Eda her şeyi biliyordu. Ben elimde çakmağımı çevire çevire oynarken bana dünyanın dört bir yanını gezme hayallerinden bahsetti. Her yere gitmek istiyordu; dağlara tırmanmak, şelalelerde yüzmek, İtalyan kıyılarını gezmek...

Asla evlenmeyecekmiş gibiydi. Bu beni hem umuda hem de iç karıştırıcı bir karanlığa boğdu.

Evde gibi hissetmemeye başladım sonraki geceler. Eda'nın hayalini paylaşmak istiyordum. Avrupa, Afrika ve hatta Avustralya'ya gidip aylardır tartıştığımız manzaraların önünde Eda'yı seyret-

mek istiyordum. Bir çanta bile hazırladım: üç parça iç çamaşırı, bir gömlekle pantolon, bir de aile fotoğrafımızı koydum, sonra ellerim fotoğrafı bir kitapla değiştirdi.

Sürgünüme hazırlanmış meğer bedenim.

Kaşlarımı çattım. Öfke böylesine doyaya yaşanabilirken neden aşkın bir dokunuşu bile yakıyordu? İnsan evine yabancı olunca başka hiçbir yerde huzur bulamıyormuş meğer.

Sonra bir gün çıkageldiler birlikte, evde yalnızdım. Düşün için tarih seçmişler. Ağabeyim onu hiç görmediğim kadar heyecanlıydı, aslında belki onu görmemiştim bile. Ağabeyimin karşılıksız neşesi gözümün önünde bir serap gibi silikleşmişti.

Eda'ya baktım.

Eda'ya baktım.

Tutamadım öfkemi.

Odamın kapısını çarpıp kilitledim. Kimse girsin, yalnızlığımı yüzüme vursun istemiyordum. Dünyayı unuttum, evimi de kendimi de. Bir elime çakmağı aldım, diğer elime Eda'nın bana aldığı kitabı. İki de öyle ağırdı ki silinmiş benliğimin karşısında. Çakmağı çakıp kitabın sayfalarına doğru tuttum, parlayan alevler yeşil gözlerin biçiminde elime kadar yükseliyordu. O an atmam gerekiyordu kitabı çöpe ama yeşil gözler beni son defa büyülüyordu.

Derken bütün geçmişi silecek eski bir sayfa kitabın sırtından kurtulup annemin halısına düştü.

Eskimiş kalbim sıkışıp kaldı.

İşte tam o an bizim kalemize yıldırım düştü.

Düştüğü yerden annemin halısını yutuverdi

alevler, söndüremezdim. Kaptıya koştum, açılmadı. Kilidi zorladım, yumruklar atmaya başladım, ağabeyim geldi. Duman her yerdedi, göremedim, kilidi açamadım. Ağabeyim kapıyı kırmaya çalıştı ama darbeyi indirmediğinde duvara çarpan kapı onu durduramadı. Alevler onu kıyafetlerinden kaptı, şeytani bir ihtirasla içine çekti. Durdurmaya çalıştım mı bilmiyorum, kurtulmaya çalışan ağabeyimin haykırımları beni felç etmişti. Eda su getirse de fayda etmedi. Köşede bir iblis kadar karanlık benliğimle cehennemimi seyretmekten kendimi alamıyordum, Eda beni çekip aldı. Ağabeyimi bıraktık.

Ağabeyim gitti. Ağabeyim öldü.

Ağabeyimi öldürdüm.

Öksürdüm, her şey eskisi gibi olsun diye. Alevler boğazıma yapışmıştı, belki de çoktan cehennemimi yaşamaya başlamıştım.

Dışarıya çıktığımızda alevleri gören komşular itfaiyeyi aramıştı bile. Eda bana bakmadı, sadece arkasını döndü ve gitti.

Kaleme yıldırım düştü.

Kalem yıkıldı, kül oldu.

Asla kıyıya çıkamayacağım. Kulaklarımdaki uğuldama, çılgınlıklar susmuyor. Kendi kendimi kapadığım hapishanemde düşüncelerimi ölümsüzlüğe mahkûm ettim.

Pencereyi açıp parmaklarımı dışarı uzattım. Kış gecesinin kömür kokusunu derin derin içime çektim. Pişmanlığımın hiçbir değeri yoktu; buruşmuş bedenim yalancı bir acı müsveddesiydi yalnızca. Evimi kendi kendime yok etmiştim. Sürgünümü kendim imzalamıştım. Cezam mavi duvar

kâğıtlı hapishanelerdi; nereye gidersem gideyim yabancıydım, yalnızdım, cehennemin ateşinde ait olduğum deliğe itilene dek.

Bardağımı bitirip pencereden bomboş sokağa fırlattım.

Paramparça oluşunu benden başka kimse duymadı.

Selçuk Kerem Fandaklı

Mektup

Çocukluğun sonsuz olduğunu düşünmeye başladı Fuat, dizleri dibindeki torununa gençlik anılarını anlatırken. Ne başını hatırladığı ne de sonunu bildiği bu zaman geçidinden birtakım görüntüleri yakalıyor ve gördüklerini anlatıyordu. O kadar yabancıydı ki çocukluğuna, anlattıklarının gerçekliğinden tıpkı torunu gibi o da şüphe ediyordu ama ikisi de hikâyelerin sürmesi için bu şüphelerini birbirlerinden gizliyorlardı. (Doğa özellikle Fuat'ın ailesiyle şehre taşınmadan önce dağda gördüğü cinli perili hikâyelerini çok seviyordu.)

O gün, dağdaki evlerinin bahçesinde kış güneşini seyrederlerken Fuat yıllar önce buralarda yaşamış dedelerinden bahsediyordu. Doğa her zaman o büyük dedelerin yanında kendisini küçücük hissederdi çünkü (ona öyle gelirdi ki) tüm kimliği ve algısının sınırları onların eylemleri sonucunda belirlenmişti. Fuat, büyük dedelerinin hiç paraları yokken kurdukları ayakkabı dükkânının zaman içerisinde nasıl büyüdüğünü anlatırken Doğa'nın

aklında evin arkasındaki büyük çınarlar belirirdi. Büyük dedeleri o ağaçların altına gömülü olduğu için de olabilir, ağaçlarda onların ruhunun yaşadığını hissediyordu.

Doğa dedesinin sözünü kesti: “İnsanın oturduğu toprakların altında ölüleri yoksa o adam o toprağın insanı değildir.” dedi. Fuat bunun bir kitaptan alıntı olduğunu anladı ama elleriyle Doğa'ya susmasını işaret etti çünkü hangi kitaptan olduğunu kendisi hatırlamak istiyordu. Son zamanlarda sadece çocukluk anıları değil bütün bilgileri ondan uzaklaşmaya başlamıştı. Zihnini iyice zorladı ama bu arayışını daha sonuçlandıramamıştı ki aklında yeni bir soru belirdi: “Seneye hangi üniversiteye gideceksin?”. Doğa, dedesi için endişelenen bir ifadeyle gelecek ay konservatuar sınavlarına gireceğini söyledi. Fuat ise çoktan kitap meselesini unuttuğu için bu yüz ifadesini torununun sınav kaygısına yordu ve kazanacağından şüphesi olmadığını söyledi.

Fuat'ın karısı Şennur elinde uzun zamandır görüşmedikleri bir arkadaşlarının gönderdiği mektupla yanlarına geldi. Şennur, mektubu yazan kişiyi İstanbul'da oturdukları günlerde birkaç defa görmüştü ama o zamanlarda adam çoktan büyülerle, şifrelerle, antika kitaplarla kafasını bozmuştu ve bir iki yıl sonra da bir tarikata katılıp (Şennur böyle düşünüyordu.) ortadan kaybolmuştu. Fuat, mektubu açtı ve beyaz kâğıda aceleyle ve biraz da korkuyla yazılmış gibi görünen yazıyı gördü. "Herhalde şifreli bir şeyler yazmış yine. Yemekten sonra üzerine biraz daha düşünürüm, olmadı ona cevap yazarız." dedi gönderenin adresinin yazılı olduğu bölümü okumaya çalışarak.

Yemeğe oturduklarında çoktan delirmiş dostlarını da mektubu da unutmışlardı. Fuat ve Şennur torunları onları ziyarete geldiğinde inanılmaz mutlu olurlardı ve akşam yemeği sonrası edilen sohbetlerde Fuat kendisini tutamayıp Şennur'a ilk âşık olduğu zamanları anlatmaya başladılar. Eşi benzeri bulunmaz bir aşk hikâyeleri olmadığını bilirdi ama özellikle ilk tanıştıklarında hissettikleri onun için hep çözümlenmesi gereken bir gizem olarak kalmıştı. "Onun yüzünde ilk gördüğüm şey yabancılık oldu, sanki başka bir dünyadan gelmiş gibi görünüyordu ve bu onun beni içinde bulunduğum bütün dertlerden uzaklaştıracağını, kurtaracağını hissettiriyordu. Aşk budur diye düşünmüştüm. Bu yabancılığı bir daha başka hiçbir insanın yüzünde bulamadım ve nereden bana gönderildiğini asla anlayamadım." diye başladı. Daha sonra anlatılacakların sırasını Doğa ezbere biliyordu. İlk buluşmaları, gezdikleri

yerler, ailelerin tanışması, düğünleri, İstanbul'daki koşuşturmacalar ve yaşlılık... Hava iyice kararıp yatma saati gelene kadar masadan kalkmadılar.

Sabah olunca hepsi içlerinde kötü bir hisle uyandı. Fuat bunun nedenini havanın bulutlu olmasına yordu. Şennur kötü bir rüya gördüğünü sandı ama ne gördüğünü de tam bilemiyordu. Doğa da konservatuar sınavını hatırladı ama aslında bu konuda pek kaygısı yoktu. Yataktan kalkmayıp öylece tavana baktı, bu sırada mutfaktan konuşma sesleri gelmeye başlamıştı. Bir an bu seslerin kime ait olduğunu bilmiyormuş gibi hissetti ve içinde bulunduğu mekânı garipsedi. Tavan üzerine yıkılmaya hazır görünüyordu. "Ne kadar da tehlikeli, neden bunun altında uyuyordum ki?" Duvarda asılı olan fotoğraflara baktı, bu yüzlere uzun uzun bakıp hayallere daldığı anları biliyordu ama bir şekilde onlara yabancı hissediyordu. Sanki biri o uyurken duvardaki evlilik fotoğraflarını eskisine çok benzeyen bir kopyayla değiştirmişti ve Doğa aralarındaki farklılığı bulamıyor ama seziyordu.

Kahvaltı yaparlarken pek konuşmadılar, sadece rahatsız edici sessizliği bir kılıfa sokabilmek için buldukları mazeretlerini sıraladılar. Zorla aynı masaya oturtulmuş yabancılara benziyorlardı. Ara sıra bu durumdan rahatsız olup göz göze geliyorlar ama bir açıklama getiremiyorlardı. Şennur domates getirmek için bahçeye çıktı. Önce elindeki tabağı yere düşürdüğüne işaret eden bir ses duyuldu, sonra korkmuş bir şekilde geri döndü. "Toprakta bir gariplik var! Gelip siz de bakın, parmaklarımı içine geçiremiyorum, sertleşmiş gibi." (O zaman

mektubu ve eski arkadaşı tekrar hatırladılar.) Toprak gerçekten koca bir kayaya dönüşmüş gibiydi, ne parmaklarla ne de baltayla içine girilebiliyordu. Üzerindeki bütün bitkiler içine sıkışıp kalmıştı, kurtarabildikleri yapraklarından son nefeslerini veriyorlardı. Şaşırıp kaldılar. Evin bahçesindeki toprakları zorladıktan sonra etrafa koşturup bütün toprakların aynı durumda olup olmadığına baktılar fakat değil parçalamak, biraz toz kaldırmak bile imkânsızdı.

Televizyonu açtıklarında gördüler ki ülkenin (belki de dünyanın) geri kalanı onlardan daha erken uyanmıştı. Dünya tarihinde görülen en büyük afetin haberi, bütün kanallara yayılmıştı. Gördükleri manşetler, duydukları bağrıışmalar karşısında bembeyaz kesildiler. Doğa'nın evdekilere karşı duyduğu yabancılık hissi iyice etrafa yayıldı, neredeyse bir rüyanın içinde olduğuna karar verecekti. Ne olacak şimdi? Şennur nefes almakta zorlanıyordu. Bu mümkün değil. Fuat ise sabahki sessizliklerinin bu olayla bir ilgisi olduğunu düşünüyordu. Çok garip. "Tarım öncesi toplumlara geri dönebiliriz." dedi ekrandaki beyaz sakallı adam. Bu sesin tezat sakinliği onların ilgilerini çekti, bir filozof canlı yayında bu afetin insanlığı nasıl etkileyeceği hakkında fikirler üretiyordu.

"Günümüz toplumunun sahip olduğu tüm değerler tarıma geçilmesinden sonra oluşturulmuştur. Bizi insan eden kurallarımıza bakın, hepsi yerleşik hayata geçmemizin bir sonucudur. İnsan toprak yüzünden evlerde yaşamaya başlamıştır, aileler kurmuştur, ahlakı yaratmıştır, yöneticiler seçmiştir.

İnsan bir anlamda gerçekten topraktan meydana gelmiştir ve biz şimdi bu yüce yaratıcımızı kaybediyoruz. Topraksızlıktan, açlıktan çok daha büyük felaketler bizi bekliyor! İnsanın algısı kökünden..."

Şennur duyduklarını pek de anlayamadı ve daha fazla dinlemek istemediğini söyleyip kanalı değiştirdi, şimdi bir din adamı insanlığın günahlarının bağışlanması için dizlerinin üzerinde dualar ediyordu. Sesi kıstılar, Fuat ona mektubu gönderen arkadaşının telefon numarasını bulmak için eski defterlerini karıştırmaya başladı, Şennur stresli olduğu zamanlarda yaptığı gibi bir sigara yaktı, Doğa ise dışarı çıkıp toprağı yumruklamaya başladı. Televizyonda gördükleri onu bu afetin gerçek olduğuna inandıramamıştı ve sanki yere yeterince sert vurabilirse ya toprak kırılacaktı ya da o rüyasından uyanacaktı.

Fuat, arkadaşının numarasını buldu ama yıllar önce ortadan kaybolduğı gün olduğu gibi yine telefonu açan olmadı. Salona geri döndüğünde ne karısının sigara içmesine kızmak geldi içinden ne de bahçede delirmek üzere olan torununu durdurmak. Başlarına gelen ne kadar korkunç olsa da ölümlle burun buruna bir adam olduğundan onların öfkesini veya korkusunu paylaşamıyordu. Topraklardaki değişimin onun algısında bir farklılık yarattığını, dünyayı başka gördüğünü hissediyordu. Çevresindeki her şey anlamını yitiriyor gibiydi. Bu onu korkutuyor ama bir yandan da özgürleştiriyordu. Elindeki telefon çaldı, arayan kızıydı ya da Doğa'nın annesiydi. Anne. Toprakların donmasıyla onun annesi toprağın altında

sıkışık kalmış mıydı yoksa tamamıyla yok mu olmuştu şimdi?

Yüzyıllık Yalnızlık, diye hatırlayabildi aniden. Doğa'nın ona dün söylediği alıntı bu kitaptan olmaydı. Kitaplığına gidip kolayca kitabı buldu çünkü o raflara her şey büyük bir özenle dizilmişti. Önce türlerine göre ayrılmış sonra da isimlerinin baş harflerine göre sıralanmışlardı. Evin geri kalanına da benzer bir düzen hâkimdi. Bu düzenin, bütün evlerde olduğu gibi, kendine has kuralları vardı. Toprağın üzerine dikilen birtakım eşyalar bir anlam bütünlüğü sağlamıştı ve Fuat'ın kütüphanesinde yemek yenilmesi kesinlikle yasaktı.

Fuat kitabı alıp üstünkörü okumaya başladı, bir cevap arıyordu ama neye karşılık bilemiyordu. Ona asıl gizemli gelen şey, topraklardaki değişimden çok, arkadaşının gönderdiği mektuptu. Bütün bu olanları nasıl önceden bilebilirdi? Belki de o gençliğinde uğraştığı şifreleri çözenin bir yolunu bulmuştu. Onun sınırlarını aştığını, hikâyenin dışına çıktığını hayal etti. Yıllar önce Şennur ile evlenmek yerine Baki'nin teklifini kabul etseydi başına gelecekleri düşündü. O an Şennur'un yüzüne baktı ve onu sıradan bir kadın gibi gördü.

"Âşık olduğumuz insanın yüzünün bize gösterdiği evren, insanlığın tarım toplumuna dönüşüp kuralları oluşturmasından öncesine işaret ediyor olabilir mi?" diye düşündü. Âşık olmak belki de sadece o güzel günlere duyulan özlemden ibaretti. Şu an içinde bulunduğu hisle âşık olmak arasındaki benzerlik ona çok çarpıcı göründü ve tıpkı o günlerdeki gibi aptallaştığını hissetti. Sanki

Şennur'un bedenine saklanmış olan aşk şimdi her yere dağılmıştı ve belki de anlamını yitirmişti. (Gerçi karnının biraz ağrıdığını fark ediyordu.) Herkes zaman zaman hayatın bir oyundan ibaret olduğunu, âşık olmanın sadece gençken okunan romanların bir yanılması olduğunu düşünebilirdi fakat insana ait ne varsa sorumlusunun toprakta biten bitkiler olduğunu düşünmek fazlaydı. (Televizyondaki filozofa böyle söylemek geldi içinden.) Bu sırada kitabın sayfalarında gezinirken kendisi gibi bir felaket anında aceleyle bir defteri okuyan Aureliano ile karşı karşıya geldi. Aureliano'nun etrafındaki her şey fırtınayla yok oluyordu ama o duymuyordu. Fuat pencereden dışarı baktı, fırtına falan yoktu, kendine güldü.

Şennur bu defa başbakanın konuşmasını dinlemeye başlamıştı. Herkesin evlerine geri dönmesi gerektiğini, gerekli önlemlerin alındığını söylüyordu. Korkulacak bir şey yoktu. Yiyecek sıkıntısı uzun bir süre yaşanmayacaktı ve hayat eski akışında devam edebilirdi. Fuat ise kitabın sonunu, okumadan önce hatırladı. Kitabı bırakıp mektubu aldı. Toprak, aile ve ev arasındaki ilişki, bu Baki'nin düşüncesiydi diye düşündü. Yoksa o televizyondaki filozof eski dostu muydu? Fuat yaşlandığını bir kere daha kabul etmek zorunda kaldı. Şennur'a o kanala geri dönmelerini söyleyecek oldu ama vazgeçti çünkü izlediği konuşmacının onu rahatlattığını gördü. Karısı ve torunu içinde buldukları felaketi yaşamak istiyorlardı, olayların dışına çıkıp hakkında düşünmek değil fakat çok geçmeden bu alışkanlıklarından da kurtulacaklardı. Dedelerin tozlu hikâyelerini artık

hatırlamama gerek yok, diye düşündü. İnsan asırlardır kendini hapsettiği topraklara veda edecek ve yeniden hayvanlara benzeyecek. Bütün evler yanacak! (Öykü ana fikrine kavuşacak.) Bunun için ve bundan dolayı Fuat aradığı cevabı bulmuştu. Mektubu gönderen Baki'yi görevini tamamlamış bir aktör gibi selamladı ve harflerden örülmüş evini terk etti.

Gamze Gür

Arılar ve İnsanlar

Faik Bey yokuş yolda kızı Suat'a pek yukarıda, pek korkunç göründü; düzgün düşünebilmesi için, kısa otların bittiği bozkırın taşlı patikasına varmaları gerekti. Ulaştığımızda o beyaz hana, eline tüfeğini alacak ve güneşle kavga edene dek güzel gözlü, zayıf karacaları avlayacaksın. Bize sırtını döndüğündeyse sarı top; o kahverengi, yandan bir kancaya benzeyen "volkanını" çıkaracak, uzun uzun üfleyecek, güzel geceye duman saçacaksın. Annem benimle mi uyur acaba, babamla mı? Küçük yumuşak elleriyle önlerini örten beyaz perdeyi çekti ve kamaşmış gözleriyle anneciğine döndü. "Anne! Ben çok sıkıldım, ne zaman geleceğiz?"

Sedef Hanım kol saatine baktı, saat sekize geliyordu, "Az kaldı yavrum." ve atlar iyice hızlanmışlardı.

Faik Bey, bir yandan maun bastonuyla faytonun gövdesine vurarak ritim tutuyor diğer yandan ise eski bir şarkıyı mırıldanıyordu:

Aydır altında avlanan ere ev,
Yüce arı avlanmak şanlı görev.
Anla artık kuvvet sadece söylev,
Anne merhameti bu ere, bir ev.

Suat ayaklarını sallıyor, yan gözle babasını seyrediyordu. Sıcak havadan olsa gerek, Kafkas kalpağını bacaklarının üzerine koymuş, siyah fragını ise aslan başlı bastonuna asmıştı. Küçük kız, ona marş gibi gelen şarkıyı baş sallayarak dinliyordu. Demek avlanacak, hem de arıları avlayacaktı.

Kupa araba, iki tarafı ağaçlarına kucak açmış ormana, birbirlerine uzanan meşe dallarının ördüğü bir köprünün altından geçerek girdi. Suat kafasını pencereye yaslamış, sonu görünmeyen ormana bakıyordu. Issız demek doğru olmayacaktı, belliydi ki ormanın birden fazla sahibi vardı; ıhlamur ağaçlarına konmuş kargalar ve serçeler, meşelerin kalın kollarına sarılmış yiyecek arayan sincaplar birbirleriyle kavga ediyorlar; güneşin ağaç yapraklarının

arasından toprağında yer yer aydınlık bıraktığı evde “Burada benim kurallarım geçer.” ya da “Evet! Evet! Burayı bana ev et!” naraları atıyorlardı. Bir süre sonra köpek havlamaları ve çalışkan çakıl taşlarının esnemeleriyle yeni uyanmış Serkurt Köyü’ne girdiler.

Faytoncunun “Bürrrşş” emriyle yorgun atlar, kayın ağacından arabayı hanın önüne çektiler. Efendilerinin iki günlük yüklerini, yıkıldı yıkılacak basamaklardan çıkararak işçiye yirmi akçe verdi.

Sedef Hanım, toz ve rutubet kokusunu atmak adına küçük odalarının pencerelerini açtı. Geldikleri patika yol, hanın etrafını sarmış ormanın karşı tarafına dek görünüyordu. Yeni ağaran günün ardında yemyeşil deniz, seher yeliyle dalgalanıyordu. Anne bir mide bulantısıyla damarlarındaki kanın soğduğunu, içten içe korktuğunu hissetti. “Evet, Faik, evet.” diye mırıldandı. Karşısında eşinin eski narinliğiyle dikildiğini görür gibiydi, ellerini sadık arkadaşına uzatıyor: “Tüm hayatın benimle, bu güzel evde.” diyordu. Sedef Hanım, her şeyi tekrar yaşıyordu. Faik Canevren, asil bir delikanlı, bir onbaşıydı. İsmet Paşa’nın Heybeli’deki konağında verdiği bir baloda, yıllardan 1930, salona girdiği anda Sedef Bezirganzade’nin gözleri askeri üniformalı beyefendiye takıldı. O geceyi takip eden, Faik Bey’in küçük evinde geçirdikleri mehtap vurulmuş gecede, okuduğu şairane şarkılar Sedef’i alıp çok uzaklara götürmüştü. “Güzel hayaller kuruyoruz Faik, tek korkum beni alıp çok uzaklara götürmendir. Bu tutku dolu, şairane sözlerinin hepsi kurtuluştan gelen bir özgüvenden olmasın. Eşit iki eş olmalıyız, beni şimdi büyülersen eğer, yıllar sonra ben sana

nasıl güvenirim?” demişti. Faik Bey kaşlarını çatmış, “Güzel bir hayatımız olacak seninle. Benim ise tek bir endişem var; tüm güzel düşlerini, kalbini, ihtiyaçlarını bana ev edecek misin?” diye soruyordu. Sedef, yaşlı gözlerini silerken bir daha bu kadar yüksek çıkmayacak sesiyle sakin sakin: “Evet, Faik, evet.” diye cevap verdi.

Meşelerin arasında, sağ taraflarında genişçe bir göl görünüyordu. Islak yapraklar sıcaktan olsa gerek, üzerlerine yapışmış sis bulutundan soyunmuşlardı. Başka kapıya yabancı! Hakikati göremiyorum, aramıza duvar örüyorsun. Doğa bana tüm kapılarını açmıştır; örteceği tek bir şeyi yoktur, toprak bile onun içindir ki hiçbir şey gizlemez. Düşünün, bir duvar olsaydı şu bağlı olduğunuz toprak; içini güneş dahi göremez, donup kalırdınız. Siz sanıyor musunuz ki ben ormanı besleyen yağmurun erteleyicisiyim; ah dostlarım, kaldırım yapraklarınızı beni dinleyin: Toprak size duvar ise, nerede imiş kapınız? Nerede ormanı yutacak sel, içmediği sular dan doğan toprağın?

Misafir üstün anlayışlıydı, ağırlamadan olmayacaktı. Ağaçlar; sise, bir kadın ve bir çocuğa yolu açtılar. Sarışın oğlan, annesi olabilecek kadına: “Göl serin görünüyor, gel orada bir yere oturalım.” dedi.

Etraf sessizdi, ne kuşlar cıvıldaşıyordu ne de yapraklar hışırdıyordu. “Çok sıcak, haklısın.” Üzerinde bol bir elbiseyle oturan çıplak ayaklı kadın çocuğa bugün neler yaptığını sordu.

“Bugün leziz bir bal tattım, çok tatlıydı hatta beni bu kadar mutlu edeceğini tahmin edemedim. Babam çok şekerli, çok yeme dedi ama. Sana

balı nereden aldığımızı göstermek isterim, hemen şu aşağıda. Etrafında ıhlamur ağaçlarının olduğu kuyu var ya az ileride, onun aşağısında kocaman kayın ağaçları yetişiyor. İçi boş olanlarda kovanlar oluşmuş, beraber gidelim izleriz, sen arı dansını biliyor musun?” Kadın dudaklarını büzdü, kaşlarını kaldırdı; bilmiyordu. “Daha vaktin var ise gel yüzelim Kemalciğim, çok terlemişsin.”

Beyaz entarisini çıkarıp kendini buz gibi suya bırakmıştı. Soğuktur kesin, girmesem mi acaba? Mayom da yok ki, çıplak girmem ben. “Duvar olsaydı bari. Böyle görünmek ayıp değil mi, hem herkes görür bizi.” Arkaya doğru kollarını ata ata kıydan iyice uzaklaşmış güzel kadın, öne doğru yattı ve: “Duvar dediğin nedir? Şu vurunca içinden sanki birinin dım dım diye kükrediği dik düzlük mü?” diye sordu.

Çocuk üzerini çıkarmış, iç çamaşırıyla biraz olsun serinlemek için göl kenarındaki iri taşlara oturmuştu. “İstersen şöyle düşünebilirsin, annem. Kapısı olan -çat çat- içine oyuncaklarını koyduğum bir dolap gibidir.” Bir elini dümdüz karşısında tutarak muhayyel bir kapı yaratırken diğer eliyle onu açıyormuş gibi oynadı. “Bu kapıyı açmadan içini göremeyeceksindir muhtemelen, duvarları da olmadığına göre pencereleri de yoktur ya.” Annesine gülümsedi ve kendini yavaşça suya bıraktı, ılıktı. “Bana oyuncaklarını gösterir misin sonra?” diye sordu tüm duyduklarını anlamaya çalışan anneciği.

Daima gözleri parlayan çocuğun yüzünde, yaşadığı zorlu, vahşi hayata rağmen solmayacak bir gülümseme vardı. Besledikleri kuşları, sabah göz-

lerini açtığı yuvasını düşündü. “Benim oyuncuğım hiç olmadı. Hana az çocuk gelir, geldiklerinde de odalarından ya hiç çıkmazlar ya da anne babalarıyla yemek yemeye, gezmeye çıkarlar. Hepsinin bir oyuncuğı vardır ama. Babam bir kez oyuncaklara ihtiyacım olmadığını, tüm bu bebecsi şeylerin konuşulmaması gerektiğini söylemişti; hatta oyuncakların içlerinde yılan taşıdıklarını, onlarla konuştuğumuz her şeyi, her oyunumuzu dinleyen yılanlar olduklarını anlattı bana. Babam kendisiyle oynayabileceğimi söylemişti, bir hayalim var ise haberi olurmuş mutlaka. Ben de kendime özel duvarlar örüyorum anneciğim.”

Pembemsi turuncu battaniesini üzerinden sıyıran gök, esnemesiyle tüm sis bulutunu yutmuştu. Arkasını döndüğünde küçük kızını ahşaptan ranzasında uyurken buldu. Onu akıl bulandıran anılara sürükleyen manzaradan sonra karşısındaki huzur verici bir rüyaydı. Kapı açıldığında, kızının üzerini örten Sedef doğrudu. Tüfeğini arıyor olmalıydı. “Seninle gelebilir miyim, dışarıya?” mahçup bir tavırla başını öne eğmiş, bir cevap bekliyordu sorusuna. Faik Bey gülümsedi; bunu bekliyordu, yıllardır.

İki saat olmuştu ki yürüyüşe çıktıklarından bu yana, Sedef Hanım’ın gözleri bir karacayı buldu; sahipleri Faik Bey’in görmemesi, *sevgiliyi* avlaması için dua ediyordu.

Suat uyanmış olmalı, yanında beni göremeyince tedirgin olacaktır. Nasıl da hep sorardı onu uyutup uyutamayacağımı, ne bir masal duymaktı ne de sıcak bir elin sırtını okşamasıydı istediği; yüzüstü yatar, ellerini bacaklarının altına sıkıştırır, yanında

nefesimi duymayı beklerdi. Üzerinde pembeli turunculu battaniyesiyle kızını odada yalnız görüyordu. Kirpikleri titreşti, uykulu gözlerini ovuşturdu. Ağzından şu dizeler dökülüyordu:

Sandı ki ister o, kazansın yarış
Yüreği pirüpak, o sağlam arı.
Çöktü evi o, hırstan karış karış,
Boyalı şimdi, o altından sarı.

Sedef Hanım gözleri önündeki capcanlı kızının alınında, gittikçe büyüyen bir kırmızılık fark etti; yoğun, arı ve canlı, kan kırmızısı. Hıçkırıklara boğulan anne; kayın ağaçlarına, kızına doğru koşuyordu. Yere, kan gölüne atladığında elinin değdiği sımsıcak kürklü deri; tahayyülünü gördüğü şair Suat'ın, duygularına tercüman olsun diye adadığı adaktı. Yanına çökmüş, ağlayan karısına destek olmaya çalışan Faik'e hıçkırıkları arasında: "Artık seninle yaşayabileceğimi düşünmüyorum Faik." dedi.

Sedef'in asil delikanlısı, karısının evinden, odasından, yatağından atılmış olmakla gururu kırılmış; doğal gördüğü, otoritesine dayanak bildiği bu av sevdasının korkunçluğuna uyanmış; eli karısının sırtında, gür bir sesle konuşmaya başladı: "Sana bu durumunda dahi yardımcı olamayan, bu davetsiz misafirini son kez bir daha dinle."

Kafasını, karacanın sırtından kaldırdı, kocasını dinliyordu: "İçinde sakladığın ve benim şahidi olduğum tüm o düşler, bana öyle bir can, şefkat bağısladı ki bil isterim, sayamayacağım kadar gece senin gençlik düşleriyle huzuru evinde buldum. O

sıralar hiç büyütemeyeceğimi sandığım bir fidan vardı oralarda, kalbin: Sana eş bir ben bulmak için mükemmel, güçlü kocayı yaratmaya çalıştım ancak senin asıl ihtiyacın *doğana* ulaşmaktı. O kendine bir sahip aramıyordu, kontrolü kendindeydi ve beşeri olmadığından "mükemmel" bir dengesi vardı. Oysa ben tüm gücümle hayatında, evinde sözü geçer olmamı sağlayacak, bana uygun duvarlar örmeye çalıştım."

Sedef ayağa kalktı, elini eşine uzattı. "Doğa, doğum ve Suat. Belki de ikimizin de bir evi vardır, aynı ev. Benimle gel."

"Yavaş Kemal, çok hızlı koşuyorsun." Anne çıplak ayaklarıyla bozkır üzerinde koşuyordu. Gür yaprakları üzerlerine şemsiye olmuş ıhlamur ağaçlarının altından, bir kuyunun yanından geçtiler. Aşağı doğru hafif eğimli bir düzlük uzanıyordu. Kemal annesine elini uzattı, yokuştan indiler ve karşılarında gördükleri kayın ağaçlarının samimi davetini evettiler..

Biraz hızlı Faik, güneş batmak üzere, her şeyi kaçıracağız. Anne, kovan şurada olacaktı; hava biraz soğudu ama belki göremeyiz, saklanırlar. Yavaş Kemal, çok hızlı koşuyorsun. Sedef, handan epey uzaklaştık nereye götürüyorsun bizi? Tüfeğimi yukarıda unuttum. Anneciğim gel, arılar şurada.

Kraliçe arı, hazırlıklarını tamamlamış görünüyordu. Biat etmeye hazır, kendine eşit ikinci bir arı, orada doğmuş; üzeri bal örülü, kabuklaşmış peteğinden çıkmıştı. Genç ve zeki vârisi uğruna kraliçe arının ödün vereceği pek çok şey olacaktı; gururu, şefkati, duvarları. İstenmediği yerde işçile-

riyle kalamazdı. Şimdi vazgeçiyordu çocuklarının bir yarısından; yetim ve çelimsiz olanlardan. Bir arı selidir, Sedef Hanım'ın kabuğundan çıkan; ormanın bir başka kayın ağacına, kendilerine yeni bir yuva kurmaya gittiler. Otorite natureldi, mutlaka devam edecekti; bu kovanda galip kraliçe arıyla, çocuklarıyla öreceklere kovanda kendisiyle.

Kemal, otların arasında parlayan siyah tüfeği eline aldı, ilk oyuncağını edinmişti.

Selen Çınar

Bir Vardı, Bir Yoktu

Bir vardı, bir yoktu.

Haftanın yedi günü, her gün saat yediyi çeyrek geçe, çevrelendim masada yine yedi suretle. Her an harekete geçmeye hazır bir biçimde sabırsızlıkla etrafıma bakındım. Turgut Bey'in ihtiyar gözlerini üzerimde hissediyordum hissetmesine fakat ne zaman bana davransa, oğlu tarafından kibarca savuşturuluyordu. Uysal adamdı oğlu Rifat Bey. Gözlerinde çınar, saçlarında kestane ormanları. Ne tabağının sağ çaprazında ince belli çay bardağı ek-sik olurdu ne de ağzından babasına hipertansiyon reçeteleri. Turgut Bey'e de somurtmak ve oğlunun yönlendirmelerine boyun eğmek kalırdı. Yine başladı ak sakalını sıvazlamaya. Siz de benim kadar çok görmüş olsaydınız bu sıvazlamayı; bilirdiniz, bu eski günlerin habercisidir. Bir zamanların boylu poslu Fırıncı Turgut'u, beline bağladığı önlüğü ve unundan başka beyazı olmayan gür sakalıyla gelir ama asla tam olarak gitmezdi anılarından.

Öte yandan diğer oğlu Cemal Bey hiç orali bile olmazdı. Her zaman olduğu gibi yine ilk o

uzandı ve kavradı belimden. Kocaman, esmer elleri arasında adeta kayboldum. Rifat Bey'in aksine ağabeyi Cemal Bey babasına daha çok benzerdi. Öküz gibi kuvvetli, dağ gibi uzun bir adamdı. Onun kadar iştahlısına rastlamadım ben bu evde. Sucuğun, pastırmanın tavasını sıyırmadan kalkmaz kahvaltılı sofrasından. Kendine tıpatıp benzeyen bir de oğlu var. Yine esmerce ama daha ufak tefek küçük Ahmet, her zaman yamacında oturur babasınının.

Tekrar yerime döndüğümde göz ucuyla Begüm Hanım'a baktım. Bugün yine salmıştı uzun saçlarını. Sakince yemeğini yerken bir yandan da kızıyla sohbet ediyordu. Tehlikeli sularda yüzdüklerini bilen benden başkası var mı diye merak ettim doğrusu. Hiçbir zaman hemfikir olamıyorlardı. Begüm Hanım: "Bari bir tadına bak, beğenmezsen yemezsin." dedi. Kızı hiç geri adım atar mı? Ekşisi olmayan sarma koymazdı Tezer Hanım ağzına. Denizde dalga, bu ikilide tartışma.

Anne kız hemfikir olma yolunda ilerleme kaydedemezken, ailenin diğer küçük beyinin sessiz-

liği dikkatimi çekti. Halbuki en çok da Can Bey'in sesi çıkardı hep bu evde. Her hafta sonu kapıdan içeri girdiğinde tütün kokusu kaplardı dar giriş koridorunu. Yorgun olurdu ciğerleri çok duman so-lumaktan. Onun bu suskunluğunu tek fark eden ben değildim. Rifat Bey de oğlunun sesine hasretti: "Hiçbir şey yemiyorsun Can, bir sorun mu var ođ-lum?" diye sordu endişeyle. Bizimkinin gözleri ade-ta zorlanarak terk etti masanın altındaki telefonu-nun ekranını. Bir an duraksayarak masadaki yüzleri inceledi ve sonra bıkkın bir biçimde: "Yok baba ya, yorgunum ondan canım istemiyor. Bütün hafta yo-đunluktan başımı kaşıyacak vaktim olmadı yine." dedi ve tekrar elindeki ekrana kaçtı gözleri. Bunu gören Begüm Hanım biraz hayal kırıklığı ve biraz da özlemle süzdü onu ama bir şey söylemedi. Ne kocası ne de kendisi atarlı insanlar değildiler.

Bir varmış, bir yokmuş.

İki kıta, üç deniz

Soluk benizli, yorgun ciğerleri

Duman soluyor besbelli.

Her zamanki gibi masadan ilk kalkan Can Bey oldu. Evde de çok kalmaz zaten, sıkılır hemen. Onun peşi sıra Tezer Hanım da ayaklandı: "Yarın sabah erkenden çıkacağız, plaj havlularını nereye koydun anne?" diye sordu kalkarken. O da pek ev kuşu sayılmaz. Partiler ve plajlar varken ne işi olsun ki evde oturmakla? Hanımların kalkmasını fırsat bilen Cemal Bey oğlunu da sürükleyerek hemen te-levizyonun karşısına geçti. Söz konusu maç oldu mu

Nuh der peygamber demez baba oğul. Rifat Bey de babasına dönerek: "Çayını tazelememi ister misin baba?" diye sordu.

Saatlerin nasıl geçtiğini ne ben anladım ne on-lar anladı. Bir gün daha, gece ile buluştu. Yedisi de ev-deydi evde olmasına ama çıt çıkmıyordu. Can Bey de Tezer Hanım da evdeki mahremiyetlerine çekilmiş, çoktan başka denizlere yelken açmışlardı. Turgut Bey salonda tek başına oturuyordu her akşam olduğu gibi. Cemal Bey de, Ahmet Bey de ortalarda gözük-müyordu. Doğrusu kimsenin de pek merak ettiği yok gibiydi onları. Begüm Hanım evin en çok ışık alan ucunda oturmuş dizi izlemekte, kocası da tam aksi ucunda çayını yudumlamaktaydı. Gece geldi, geçti. Gözler kapandı, uykulara dalındı.

Aylar, yıllar birbirini kovalıyordu. Herkes hâlâ bu çatı altında yaşıyordu yaşamasına ama yemek ma-sası gün geçtikçe eksiliyordu. Hem de ne eksilme. Acı acı. Var olanların görünmediği yemek akşamları.

Sonra bir gün kapı çaldı:

-Tak tak!

-Takkk takk!

İçeri girdi.

O gün yine yedi suret, saat yediyi çeyrek geçe, haftanın yedi gününden birinde sıralanmış-lardı çepeçevre. Ama bu sefer ne masa, ne sofraya, ne de ziyafet vardı. Ev ahalisinin yedisi bir yerde, ara-larında eve nasıl girdiğini bile bilmedikleri yabancı

ile oturuyorlardı eskiden masanın olduğu boşluğun etrafında. Adeta domino taşları her biri; aman biri dokunmaya görsün.

Bir varmış, bir yokmuş.
Bir tek martısının çılgılığı,
Değil korkmuş değil sessiz.
Kara kargaların bıraktığı,
Pençe izleri derin mi derin.

Yabancı. Ne irisleri var, ne aki gözlerinin. Teni saydam, sürüngenimsi. Sayısız yüz, aynı çehrenin sağında solunda, sırtmakta. Kahkahalarından taşan jilet dişler, çürümüş deri ve et parçaları etrafa saçılıyor her güldüğünde. Dişler, ah o dişler, toprak altında dahi yok olup gitmez. Erimez, bitmez. Dişler cesetleri teşhis eder. Dişler deriyi delip geçer. Dişler keser, biçer. Ama dişler, dişler yaşlanınca dökülür? Dişler ancak yaşlanacak kadar şanslı bedenleri terk eder. Dişler tek tek damaktan ayrılırken çatırdar. Çeneler çatırdadığında dişler tutunamaz, sallanırlar.

Babanın etrafına toplanmış oğulların, kızın çemberi yabancıya terki.

Bir varmış, bir yokmuş.
Kurumuş kan, toprağı lekelemiş,
Yine de kenetlenememiş,
Nasırlı elleri titremiş,
Nefessiz kalmış, alevler yitmiş.

Bir sonsuz gün geldi.

Yabancı “geldiği gibi gitti” Ev yine sakinlerine kaldı. Herkesin şapkası önündeydi. Öyle uzun bir baş başa kalıştı ki... Şapka konuştu, baş sustu.

Eşyalar darmadağındı. Kim nereden başlayacaktı. O diş’li günleri hatırlamak istemediklerinden midir bilinmez; herkeste bir mahçup haller. Biri diğerinin tabağını düzeltir, öbürü dizinin üstüne bataniye verir.

Bir varmış, bir yokmuş.
Bir ev yıkılıyormuş.
Çatısı fırtınada uçmuş.
Pervazları parça parça kopmuş.
Duvarları un ufak olmuş.
Temellerindeki kemikler sızlar olmuş.

İyi odur ki; uyanan uyandı uykusundan. Unları da ufakları da süpürdüler. Öyle halının altına falan da değil! Öteye, en öteye!

Bir vardı bir yoktu; varsa varsa evvel zaman içinde bir ev vardı. Üç cephesi üç denize bakardı. Gür ormanları, bodur çalı toplulukları, yer yer bozkırları biterdi. Bazen fabrika bacaları fazla çalışırdı, aylarca sıcaklar kasıp kavururdu. Cam açık unutulurdu kimi günler evde, pervazı bembeyaz kar örtüsü kaplardı. Çatısı da arada sızıntı yapar, yağmurlardan sıırıslıklam olurdu. Bu evde yedi kişi yaşardı. Günlerden bir gün bu eve bir yabancı geldi. İçeri buyur edil(me)di. Seçtiği en rahat koltukta Türk kahvesini de içti saray lokumunu da yedi. Uzun boylu biriydi. Okyanus kokuyordu. Kravatı, gömleği, kol düğmesi eksiksizdi. Dilini bilen olmadı, Cibrişçeydi

belki de. Yüzsüz başında ayna olmasa çok da yakışıklı olabilirdi.

Ev vardı. Dört duvardı. İçi üç oda bir salondtu. Bir masanın etrafında yedi sandalye diziliydi. Dört penceresi vardı, üçü denize bakardı. Burada kim(se) yaşardı. Yıkan, geçen, paramparça edenlerden geriye yalnızca duvarları aynalarla kaplı bir evin kalıntıları kaldı.

Bir vardı. Hiç ev yoktu.

Mina Karahanoglu

Duvar

Kentin en görkemli, en görünür yerinden koskocaman bir saray yükseliyordu. Öyle muhteşem bir saraydı ki bu! Dilden dile dolaşıyordu bin bir efsanesi. Bir efsaneye göre de bu saray bir meteorun üstünde cennetten düşüvermişti. Bahçesinin en ücra köşesindeki en küçük yoncasına kadar ince ince düşünülerek işlenmiş gibiydi. Sanki her şey tam olarak olması gereken yerdeydi. Saraydı fakat bir evdi nihayetinde. Sahipleri de en az onun kadar görkemli ve haşmetli olan Padişah'ın ailesiydi. Padişah ülkesinin bu kentinde yaşıyordu. Bu yüce gönüllü ailenin evinin bir duvarı boydan boya külçe altındı. Bu duvar Padişah'ın ailesinin estetiğini yansıtmaktan çok daha ulvi bir amaca yönelikti. Ülkenin her kentinde küçük de olsa bir saray ve altından duvarı vardı. Bu duvarları hangi saltanat ailesinin yaptırdığı bilinmiyordu fakat herkes bu duvarların âdetini iyi bilirdi. Adet şuydu: Halktan herkes derdinin devası kadar altın alırdı ve altın nasıl olur bilinmez yerine geri gelirdi.

Bir gün kentin uzak mahallelerinden birinde, bir sohbette konu altın duvarlı evdi. Bir hınzır hırsız sohbeti sinsice dinliyor, kafasında planlar kuruyordu. Hemen, hırsız olan başka arkadaşlarını ve kocaman çuvalar aldı yanına ve tuttular evin yolunu. O gece evin duvarı yalın kaldı. Tek bir külçe bile yerine geri gelmedi.

Sabah oldu, erkekler tarlalara, çocuklar okullarına gitti. Yalnız kadınlar evdeyken bir deprem peyda oldu. Yer yerinden oynadı, hasar görmeyen bir tuğla, yıkılmayan bir tek ev bile kalmadı. Depremin akşamında kentin halkı birleşti, tuttular sarayın yolunu. Gördüler ki sarayın külçe duvarı yalın kalmış. Altınların yerinde yeller esiyormuş. Yalnız beton bir duvar görünüyormuş. “Bakın” dedi halktan bir adam “Görüyor musunuz, son umudumuz olan altınlar da kaybolmuş, ne yapacağız şimdi?”. Bu sefer aklıselim olan başka biri “Padişah’a danışalım, bir konuşalım, derdimizi anlatalım.” dedi. Herkes onayla-

dıktan sonra Padişah'ın salonuna girdiler.

Padişah ve ailesi, bütün halkı karşılarında görünce çok şaşırıldılar. Onlar sabahtan beri kaybolan altınlarla ilgileniyorlardı.

“Nedir bütün halkımın derdi ki akşam vakti sarayıma ziyaret düzenlemişler?”

Konuşturdu içlerinden cesur olan “Padişah'ım Padişah'ım, ziyarete geldik yüce sarayıma çünkü bir derdimiz var. Bir deprem oldu bu sabah köyde. Bütün evler yerle yeksan oldu, duvarda da altın kalmamış Padişah'ım derdimiz çok büyük.”

“Anlaşıldı” dedi Padişah düşünceli bir tavırla. Düşündü, vezirine, ailesine danıştı, düşündü. En nihayetinde bir karar verdi.

“Halkımı, sarayımın salonuna yerleştirin, gündüzleri gidip tarlalarımı eksin, biçsin, sürsünler. Evlerini düzeltsinler, akşamları gelip sarayın salonunda yesinler, içsinler, uyusunlar.”

Halk bu fikri beğendi. Her tarafta sarayın hizmetlileri koşuşturuyordu. Herkese yatak, yiyecek, içecek yetiştirmeye çalışıyorlardı.

Bir ay öylece sürüp gitti. Halk bir türlü evlerini düzeltemiyor. Her gün yeniden başlıyordu. Tam biten ev ertesinde yeniden yıkılıyordu. Sürdükleri tarlalardan bir türlü düzgün verim alamıyorlardı.

Vezire kötü haberler gelmeye başlamıştı. Erzakların azaldığını, ticaret bittiğinden hazineadaki altının yavaş yavaş suyunu çektiğini bildirdi. Padişah bu durum karşısında inzivaya çekildi, biraz düşündü, düşündü. Sonra uykuya daldı. Rüyasında hırsızları, evin altın duvarını, depremi yeniden gördü. Uyandığında her şeyi anlamıştı. Duvar hırsızlar

tarafından çalındığından, bütün kentin bereketi kaçmıştı ve tanrı onun armağanı olan duvarı kötü kullandıkları için onları cezalandırıyordu. Bunu kimseye anlatmadan yeni bir karar verdi. Bu kararı hemen halka okuttu.

“Sarayın erzaklarının ve hazinesinin azalması nedeniyle her hafta bir aile, ailesi olmayanlar arkadaşlarıyla sarayın dışında uyuyacak, yiyecek ve içeceklerdi. Dışarıda duracaklar kurayla belirlenecek.” Ferman okunduktan sonra padişah salona girdi ve anlattı.

“Halkım, kentimizdeki bu bereketsizliğin nedeni altın duvarla ve hırsızlarla yakından ilgilidir. Eğer hırsız teslim olmazsa bu bereketsizlik devam edecek ve yüce halkım, böyle devam ederse belki de hepimiz sefaletten ölüp gideceğiz.” O hafta dışarıda kalacak aile için kura çekildikten sonra herkes işlerine geri döndü. Tabii olarak akıllar Padişah'ın anlattıklarındaydı.

Kurada çıkan aile iki kız çocuklu, dört nüfuslu bir aileydi. Geceye hazırlık yaptılar, tarlalarında olan yiyecekleri biraz istifleyip, kendilerine ev olacak yaşlı bir ağacın kavuğunu buldular. Neredeyse ilk çağlara geri dönmüşlerdi. İlk insanlar ağaçların kavuğunu ve mağaraları yuva olarak kullanırlardı. Şimdi onlar da öyle yapacaklardı. Belki avlanmaları bile gerekecekti. Doğada evler vardı, onların sandığı gibi betondan değillerdi. Yalnız insanlar için değil doğada hayvanlarla böcekler için de evler vardı. Tabii ağaç kavuğundaki bu yuvalarında uzanıp yatacak yerleri yoktu ama en azından birlikte, biraz da güvende olacaklardı. İlk gece bir yıldıktan ve bir fare-

den başka bir tehlikeyle karşılaşmamışlardı. Baba onları savmanın bir yolunu bulmuş fakat kızlar çok korkmuştu. Annesi onları telkine uğraşmış, ilk gece böylece atlatılmıştı. Aile, olanları ahbablarına anlattılar. Dilden dile yayıldı. Hırsız bile bunu işitti. Tanrı biliyor ya umurunda bile değildi. Aslında şimdilik kimse bu sorunun ayrımında değildi. Yaşayıp gidiyorlardı.

Gündüz bitti, bir aile dışında bütün aileler sarayın güvenli salonunda uykuya daldı. Dört kişilik aile kavuklarına çekildi, yanlarına keskin aletler ve yiyecekler aldılar. O gece dördü de derin uykularındayken bir sürü yılan doluştu kavuğa, baba uyandı sessizce onları savmaya çalıştı fakat nafiye. Anne uyandı o da savmaya çalıştı fakat nafiye. Büyük kız uyandı yardıma uğraştı fakat nafiye. Küçük kızın boynuna yılanlar dolandı, o gece boğularak ruhunu semaya verdi.

Ailenin geri kalan fertleri o gece gözünü bile kırpmadan, durmadan ağladı. Yılanlar küçük kızın ölümüyle kavuktan çekildiler.

Uyuyan halk sabah uyandıklarında ağlamaları duydu ve neler olduğunu öğrenmek için ailenin yanına gitti. Olanları duyanlar şaşkınlıktan ve üzüntüden ne yapacaklarını şaşırdılar. Padişah'ın kulağına bu olay birkaç dakika içinde gitti. Padişah çok üzüldü. Yeni bir karar vermesi gerektiğine vezir ve ailesi katılıyordu.

Öğle vaktinde padişah halkına seslenmeye karar verdi. “Yüce halkım, dün gece olanları duydum. Bu durum gösteriyor ki hepimiz yalnız evlerimiz varken güvendediz. Bütün kentin bir eve

sığılması, her ihtiyacını burada gidermesi maalesef bu bir saray bile olsa artık mümkün görünmüyor. Eğer hırsız, altın duvarı yerine geri koymazsa hepimiz sefaletten ölüp gideceğiz. Bu defa size danışıyorum halkım, ne yapalım dersiniz?”

Herkesin suratında düşünceli bir ifade vardı. Bir süre kimse konuşmadı. Hatta Padişah'ı ayakta dinleyen herkes şimdi yerde oturuyordu. Biraz daha vakit geçtikten sonra bir kadın kalktı ve konuşmaya başladı “Ne yapacağımız belli değil mi Padişah'ım?” Hırsız yakalayacak ve altınları yerine geri koyacağız.” “Peki” dedi bir adam “Hırsız nasıl yakalayacağız?” kadın kalktığı yere geri oturdu, düşünceli hava bütün sarayı sardı.

Bu defa sessizliği padişah bozdu. Veziri ve diğer devlet adamlarıyla uzun bir konuşma yapmıştı. “Şimdilik dağılın ve tarlalarınızdaki yiyecekleri saraya getirin. Bu gece dışarıda bir aile kalmayacak. Akşama kadar hepimiz düşünelim ve bir karara varalım.” Herkes dağıldıktan sonra, Padişah da odasına çekildi. En küçük oğlu babasının odasına gitti. Padişah sinirlendi, “Sonra oyununu oynarız Mehmet, şimdi git!” diye çıkıştı. Oğlu zaten sıkılgandı, şimdi neredeyse içine kaçacaktı, yine de cesaretini toplayıp konuştu. “Babacığım, bir çözüm biliyorum, bugün öğlen anlattıklarınla ilgili.” Padişah şaşırdı ama merakta etti. “Nedir?” dedi. Oğlu anlatmaya başladı, sırtı dikleşmiş, güveni yerine geri gelmişti. “Baba bir çiçek biliyorum yalan söylemekte usta olan insanlara doğruyu söyleten, neye benzediğini iyi biliyorum bir kitapta gördüm. Çiçeği bulup sonra taç yapraklarını herkese yedirmeli

ve doğru soruları sormalıyız.” “Nerede bu çiçek?” dedi Padişah. Çocuk sevinçle fakat bu sevinci belli etmemeye çalışarak yeniden konuştu “Kitapta nelerde bulunduğu yazıyor.” “Pekâlâ, oğlum emrine birkaç asker veriyorum. Git ve halkıma yetecek kadar topla o çiçekten.”. Selam verip çıktı odadan. Kısa bir yolculuk olacağını iyi biliyordu çünkü kitap onlara yakın yerlerde doğruluk çiçeğinin olduğunu söylüyordu. Öyle bile olsa bir hafta boyunca askerleriyle yürüdü, küçük tepeler aştı ve nihayet bir tepenin üstünde o çiçeklerden bolca buldu. Doğru çiçek olup olmadığından emin olmak için bir askere yedirdi. Askerin söyledikleri eşyle yakından ilgili fena şeylerdi. Askerlere emir verdi çarçabuk bütün halka yetecek çiçeği toplayıp çuvallara doldurmaları üzerine. İş bitti ama geri dönüş de yine bir hafta sürdü.

Bu iki haftada hazinedeki altın iyice azaldı, herkesin ümidi günden güne yok olurken bir de zaten yaşlıca olan Padişah hastalandı. Ağrıları arttı ve halsizleşti

Oğlu müjdeli haberi verdi. Herkes öğle vakti sarayın salonuna çağırıldı ve bu taç yapraklardan ikram edildi. Hırsız sordu “Nedir bu?” diye. “Yediğinde anlarsın.” dedi görevliler. Bu şekilde o da yedi. Padişah’ın herkesi sorgulamaya ne vakti ne de mecali vardı. Taç yapraklar etkisini göstermeye başladığında halka seslendi ve hırsız sordu. Hırsız ortaya çıktı, altınların yerini sordular söyledi. Olanlar kolay gibi görünse de hiç de basit değildi. Aslında kolay olduğu da pek söylenemezdi. Çünkü birkaç aile bu taç yaprak-

lar yüzünden yıkılmıştı. Doğrular yalancılara iyi gelmemişti. Üstelik bu zamana kadar pek çok acı çekilmişti.

Duvar yerine koyuldu, her şeyin bereketi yerine geri geldi. Halk yuvalarını eskisinden güzel yapmıştı. Artık herkesin kendine ait bir evi, yuvası, sığınağı vardı. Meğer ev deyip geçtikleri bu odunlar neler demekti. Bir evin ev olması neden yapıldığına değil, nasıl ve ne niyetle kullanıldığına bağlıymış. İyi bir niyetle kullanılan ev sıcak olurmuş ama buna da kötü insanlar kötü niyetler bulaştırabilirmiş.

Hazinedeki para yavaş yavaş yerine geliyordu. Halk bu zor günlerde onlara baktığı, evinin kapılarını açtığı, ihtiyaçlarını karşıladığı için Padişah’ın hazinesine altın getiriyordu.

Padişah da iyice ihtiyarlamış yerine en küçük oğlu Mehmet’i geçirmişti. Diğer oğulları neden o diye sormaktan kendilerini alıkoyamadı. Padişah kararı sorgulandığı için çok sinirlendi ve “O olmasa hiçbiriniz olmazdınız!” dedi. Sonra ekledi “Ben de dâhil.”

Artık padişah olan Mehmet, hırsız kızı ölen aileye ömrünün sonuna kadar yardımcılıkla cezalandırdı.

Bütün kentlere bu yaşananlar kısa sürede yayıldı. O günden sonra bir daha kötü niyetle hiçbir insan duvara yaklaşmadı.

Deniz Sertel

Melankoli

Kapımdan, küfesinde ayva dolu hamallar geçiyordu ve benim gözüm onlara takılıyordu.

Babam vardı beni seven, hata yaptığımda arkamda duran, bana hep yardım eden. Galata sokaklarında kız peşinde koşup okulu astığımda, başımı belaya soktuğumda, beni gelip karakoldan alan. İçip içip eve varamadan sızdığım da, beni toplayan babam vardı. Beyoğlu'nda köklü bir lisede okuyordum. Bu okul sanki bana Abidin Dino, Cahit Külebi, Orhan Veli'den gelen bir melankoliyi taşıma hakkı veriyordu. Hatta yazdığım öykülerde onlardan alıntılar yapardım. Üstüme başıma dikkat etmez, kirli gezer, bu yazarlara özenirdim. Atkı takmayı ihmal etmez, bunun bana ayrı bir hava verdiğini düşünürdüm. Bazen Kafka gibi sıra dışı hayaller kurar, bilmediğim yollarda metruk evlerin bahçelerine girerdim. Sonra kafama terliği yer, köpek havlamalarıyla kaçardım o evlerden.

İsmimi dedemden almışım; onu hiç görsem de ağabeylerim dedemin bazı huylarını aldığı-

mı söylese de babam buna karşı çıkar, herkesin nevi şahsına münhasır olduğunu anlatmaya çalışır, beni savunurdu.

İşte o adam bugün öldü.

“İhsan git camiden hocayı bul getir, dua için gelmeye başladı misafirler” dedi annem. Ayaklarım yavaş yavaş eskimeye yüz tutmuş ama bunu kendime itiraf edemediğim ayakkabılarımı geçirdim. Bir solukta kendimi alt mahallede buldum. İki mahalle birbirine çok yakın ve çok uzaktılar. Bizim mahalle daha çok Balkan göçmenlerinin oturduğu, üç kişiden birinin Boşnakça bildiği bir mahalleydi. Aşağı mahalle ise daha mazbut, içine kapalı hayatlar yaşayan bir yerdi. Geceleri muhkem kapanırdı kapıları, sanki sokaklardan gelecek kötülöklere karşı kilitlenirdi duvarları. Ama içeride hayat devam ederdi; kalın perdelerin arkasından cılız ışıklar süzülürdü parke taşlı avlulara.

İmamın oğlu açtı kapıyı, beni görünce umursamaz bir edayla; “Babamı arıyorsan camide, ikinci

namazına gitti” dedi. Biraz sonra mahallenin hocası, üzerinde beyaz yakasız gömleği, elinde tespihi olduğu halde geldi beni karşıladı. “Tamam evladım sen git, ben birazdan geliyorum” dedi.

Hoca Efendi saat dörde doğru içerisi tıklım tıklım olan, sıcaktan nefes bile alamadığım evimize gelmişti. Şile’den gelen dayımlar da buradaydılar. Herkes üzgün ve ağlamaklıydı. Hoca Efendi, annemlerin hazırladığı sehpanın önüne oturdu. Bizim sokağın gençleri hep beraber gelmişler, çok sevdikleri Ali Amcalarını yolcu ediyorlardı. İmamın önüne bir sehpa hazırlanmış, üzerine pirinç, tuz ve şeker konulmuştu. Bunları daha sonra okunmuş diye konu komşuya dağıtacaklardı. Bu tuz ve pirinçten yiyen, her an birbirlerini çekiştirip dedikodu yapan komşularımız, bir an kendilerini saf ve temiz hissedecekler ve ertesi gün bıraktıkları yerden yine mahallenin kızlarını dillerine dolayacaklardı.

Kuran okunması bitti, gelen koyu gri kalabalık ellerinde tespihleri ile yavaş yavaş mahallenin loş sokaklarında kaybolup gittiler.

Evde yalnız kalmıştık. İki abim, ablam ve ben etrafı toplamış, annemin bir şeyler söyleyeceğini beklercesine bir süre orada durduk. Oturma odasında dışarıda batmakta olan güneşe bakıyorduk. Uzakta göçmen kuşlar daha sıcak memleketlere doğru kanat çırpıyor, burada kalanlar ise kuytulara çekiliyordu. Benim bu acıdan kaçacak yerim yoktu, buradaydım ve içimde yaşıyordum bu ateşi. Ablam usul usul ağlıyor, hocanın önünden aldığı pirinç tanelerini sıkıyordu.

Annem konuşmadı ama sanırım geceyi uy-

kusuz geçirdi. Lambası hep açıktı; sabahın köründe dışarı çıktığımda sızan ışığı, yokuşun başından görmüştüm. Ne yapacaktım ben şimdi, babam benim sığındığım evimdi, o ev şimdi yıkılmıştı ve yoktu.

Geçen iki günde okula gitmedim, gelip giden misafirler oldu, onlarla dertleştim. Saçlarımı tanımadığım adamlar okşadı, sırtımı sıvazladı...

Bir ara Beyoğlu’na kafa dağıtmaya çıktım. Babamla gittiğim dükkanlara girdim, o yanımdaymış gibi. Tramvaya binerken elini tutmak istedim düşmesin diye. İstiklal’ in eski tadı kalmamıştı. Bir dolu dükkan kapanmış, yerine yenileri açılmıştı ve sancı içindeydiler. Koyu giyimli adamlar ve kadınlar üstüme üstüme geliyordu. Sabahın ilk ışıklarına kadar çalışan işçiler en kısa yoldan evlerine doğru gidiyorlardı...

İstiklal Caddesi hep kalabalıktı. Sabahları mal getiren kamyonlar, pastacı çıraqları, kahvaltı satanlar; öğlenleri ise tüm İstanbul doldururdu bu yolları. Çapkınlar, bağımlılar, yankesiciler... Arka sokaklar ise tenhaydı. Okulum bu bölgenin tam ortasında olduğu için çoğu şeyi görür ve duyardım.

Acı dolu bir haftadan sonra okul hayatına yavaş yavaş dönmeye başladım. Arkadaşlarım ve öğretmenlerim bana beklemediğim kadar anlayışlı ve yardımsever davranıyorlar, teneffüslerde yanıma gelip beni teskin ediyorlardı. Fransızca hocam bu acıyı kitap okuyarak daha kolay atlabileceğimi söyledi. Hiç aklıma gelmemişti, sonra bir ara denerim diye düşündüm.

“Hazır mı araba, tüm eşyaları koydunuz mu?” diye seslendi büyük abim. Arkamı döndüm,

bir defa daha gidip evi kontrol ettim. Bugün Şile'ye dayımlara günü birlik bir geziye gidiyorduk. Dayım, kafamız biraz dağılsın diye çağırmişti bizi. Annem başta biraz hüzünlenmişti, zira daha önce hep babamla giderdik Şile'ye. Arabanın içini tika basa doldurmuştuk. Ümraniye yolundan sola kıvrılınca Şile yolundaydık. Dayımların evine vardığımızda güneş daha yeni doğuyordu. Yazları ara sıra geldiğimiz bir Rum eviydi burası. Taş duvarlarının arasında otlar bitmiş, geçen zamanın izlerini bedeninde taşıyordu.

Buraların hakimi denizdi. Her şeye hükmeden benim, diye çeliği paslandırır; sıvaları rutubetten dağıtırdı. İnsanlar denizin gölgesinde yaşarlardı. Deniz müsaade ederse ava çıkarlar, balık verirse yerlerdi. Eskiden küçük bir balıkçı köyü olan bu bölge, artık büyümüş, gelişmişti. Halkı, hafta sonu dışarıdan gelen insanlara alışmış, onlara bir şeyler satar hale gelmişti.

Dayım, o gün bizimle nasıl ilgileneceğini bilemez halde etrafımızda dolanıp durdu. Aslında kendisi bir deniz insanıydı, öyle pek hizmet etmeye alışık değildi. Çok hikayelerini dinlemişimdir; denize düşen tayfalarını nasıl kurtardığını, tek koluyla iki kişiyi denizden nasıl çekip aldığı... Bu hikayelerde bazen biraz mübalağa hissederdim ama öyle hoşuma giderdi ki hiç kesmezdim sözünü, hep dinlerdim.

Gün sonunda, biraz daha burada kalmaya karar verdik. Ablam “Beyoğlu bizi beklesin bir yere kaçmıyor ya!” dedi.

Sanki Beyoğlu'ndan uzaklaşmak, hüzünden uzaklaşmak gibi gelmişti bana. Gün içinde iskeleye

indik. Midye ayıklayan, balıkçı ağlarını tamir eden, kasalarla balıkları hale götürmek üzere kamyonete yükleyen insanlar gördük. Gençler de büyükler ne yaparsa onları taklit ediyor, günleri rutin geçiyordu. Uzaktı buralar bana. Bedenim burada olsa bile ruhumda hep bir eskimişlik, hüzün ve yalnızlık vardı. Buradaki martıların çığlıkları bile farklıydı.

Artık eve dönme vakti gelmişti, uzaklarda kızla çalan gökyüzünü ve hırçın denizi bırakmış, evin yolunu tutmuştuk bile.

Fransızca hocamın sözünü dinleyip bazen evimizin avlusunda sırtımı duvara yaslayıp bazen de kalabalığın içinde yalnız kaldığımda kitap okuyordum. Sanırım işe yarıyordu. Öyle ki benim için her kitap, yeni bir seyahat anlamına geliyordu. Bazı zamanlarda konakta yüksek öşkeleri ile dolaşan evin hanımını kapı arkasından seyrediyor bazen de Galata Köprüsü'nde balık tutan balıkçılarla yarenlik ediyordum. Oradan Büyükkada'daki evime gidiyor; olmadı Raskolnikov oluyor Moskova sokaklarında sermaye düzenine baş kaldırıyordum.

Kitaplarım, benim yeni evim olmaya başlamıştı. Babamdan kalan boşluğu onlarla dolduruyordum. Kitap yapraklarının arasına o kadar çok giriyordum ki, bazen gerçek hayattan kopuyordum.

Abim içeri girdi, tüm gücüyle bağırarak; “Eşyalarını topla miço, Büyük Okyanus'a balina avına gidiyoruz, Kaptan Ahab bizi çağırıyor.” dedi. Tahta bavullarımı kapmış güverteye fırlanmıştım bile.

Okyanusun tuzlu rüzgârları saçlarımı okşuyordu.

Eren Kohen

Kefen Gölgesi

Gecenin soğuşu genç kızın yüzüne aheste aheste vururken ceplerinde bir umutla ısıtmak için sakladığı parmakları hissizleşmişti artık. Adımları aksaklığına inat düzgün ve hızlıydı. Sokağı zor aydınlatan sokak lambasının altından geçerken irislerinden akmak için cebelleşen acının tuzunu içine tekrar ve tekrar atarak köşeyi döndü. Tenha sokak, sevgisiz kalmış yüreğini ürkütse de adımlarını daha çok hızlandırıp tek düze evlerin sönük bir şekilde aydınlattığı Arnavut kaldırımlarda ilerlemeye çalıştı. Sokak o kadar sessizdi ki önünden geçtiği, tüyleri pislikten kirlenmiş yavru kedinin soğuktan titrediği bedeninin zangirtisini duyabilmişti. Kendine benzettiği bu karanlık ve kimsesiz sokağı sessizce ardında bıraktı.

Gülümsedi. Öyle bir gülümsedi ki kan çanağına dönmüş, içinde selleri taşıyan gözlerinin küskünlüğünü hissetti. Öyle bir gülümsedi ki ruhunu zincirlediği odalardaki sessiz duvarlar kendilerinden utandı. Öyle bir gülümsedi ki... Gecenin soğu-

ğunda ağzındaki sıcak havanın karanlığı kirletmesini izledi bir süre. Sonra mırıldandı. Sessizliğe inat...

Şafak söküp yerini karanlığa bıraktığı ve gözlerden uykunun aktığı o vakit, annesinin uyması için mayhoş sesiyle dudaklarından dökülen şarkısını mırıldanmaya başladı. Adımlarını küçüklüğünü öldürdüğü, annesinin şen kahkahalarını dinlediği dört duvarı oluşturan evine doğru ilerletti. Gök gürlendi. Damlalar kaldırımları döverken rüzgâr, ruhuyla savaştı. Ve o gece bir genç kızın ruhu yine ve yine öldü. Birkaç sokağı ardında bıraktıktan sonra bilekte biten siyah botları, içerisine saklanan soğuktan üşümüş ayaklarını evinin önünde durdurdu. Aslında evi onun için yaşanmış anılar mezarlığıydı. Bu mezarlığa üç kefen örmüştü. Son kefen, onun içi boş bedenini bekliyordu. Babasına çekmiş koyu kehribar rengi irisleri, eskimiş, yıpranmış evini uzunca bir süre süzdü. Küçükken hayallerle beslediği bu evin şu anki hali yüreğinde sarsıcı bir vaveyla koparttı. Kırmızı kapının boyası

dökülmüş, kapı kolu menteşeden sökülmüş ve eğri büğrü duvarda yan şekilde durmuştu. Pencere camları alevlerin acısından patlamış, babasının zor bela taktığı sineklikler bahçenin bir köşesine düşmüştü. Bu sefer gözleri, annesinin huzurla beslediği ama şimdi bir harabeden başka bir şeyi andırmayan irili ufaklı ağaçlara, solmuş, sararmış, kökleri dışarıya fırlamış çiçeklere kaydı. Genç kızın içinden bir şeyler daha koptu. Acıyarak, acıtarak diktiği derin yaraları sızladı. Gözlerinden aşağıya fırlamak için heves eden yaşlarını, kafasını yukarıya kaldırarak güç bela tuttu.

Bir gün babasının çok sevdiği bir arkadaşının intihar haberinden sonra bu evde derin bir sessizlik yaşanmıştı. Genç kızın o zamanlar ufak ve temiz elleri, güçlü bir ruhu ve güler yüzlü bir suratı vardı. Annesinin intihar eden adamın karısına taziyeye ve yardıma gittiği o gece, babasıyla yalnız kalmıştı. Ne yapması gerektiğini kestiremiyordu. Çocuk, intihara gebe kalan ruhların ne olduğunu bile bilmiyordu. Gece lambasının aydınlattığı salonda babasının dirseklerini masaya dayamış, çocuğunun saçlarını okşamak için kaldırdığı nasırlı elleriyle kendi saçlarını yolmak ister gibi çekiştirdiğini görmeyi beklemiyordu. Onu ilk defa bu kadar kederli, öfkeli ve çaresiz görüyordu. Adımları titrek ve sessizdi. Küçük ellerinde annesinin dördüncü yaş gününde hediye ettiği minik, kahverengi, oyuncak bir ayı vardı. Babasının yanına yaklaştığında küçük parmaklarını, saçlarını acımasızca çekiştirdiği nasırlı ve büyük ellerine daldırıp masaya indirdi. Adam düşünceler içerisinde o kadar delirmişti ki

karşısında ona ürkerek bakan kızını bile zar zor fark edebildi. Yavrusunu korkutmak istemediği için güzel yüzüne hoş bir tebessüm ekleyip kızını kucağına aldı. Küçük ellerinden biri babasının geniş omzunda iken diğer eli kemikli ve kirli sakallı suratında geziniyor, sakinleştirmek umuduyla güzel yüzünü küçük parmakları ile okşuyordu. Sonra tıpa tıp aynı olan irislerini çehresinde gezindirip “Neden bu kadar üzgünsün, babacığım?” diye mırıldandı. Genç adam, kızının saçlarını okşarken gözlerine ulaşan gülümsemesi ile “Sana masal anlatmamı ister misin, yıldız gözlüm?” dedi. Küçük kız, babasının yıldızlar gibi parladığına inandırdığı gözlerini sevinçle kısıp babasının yanağına sulu bir öpücük bıraktı. “Çok isterim canım babam.” diye sevinçle şakıdı. Adam bir eliyle çocuğunu sabitlerken diğer eliyle masanın üzerindeki oyuncak ayısını almış, kızının odasına girmişti.

Küçük yatakta adamın koca bedeni komik dursa da kızını göğsüne çekip sıcak avuçları kızın saçlarında iken kafasında tasarladığı hikâyeyi anlatmaya başladı. “Güneş ışığının yüzleri kızarttığı ve ağaçları sıcaklığıyla kavurduğu bir yaz gününde, kıştan beri çalıştıkları ve topladıkları polenleri akşam gelecek misafirler için hazırlayan anne karınca çok heyecanlıdır. Evlerine ilk defa gelen misafirlerini en iyi şekilde ağırlamak ister. Omuzlarındaki yavrusunu aşağıya indirirken yavru karıncanın bir anda duran kahkahalarına bir anlam veremez. Kahverenginin en güzel renginde olan gözlerini oğlunun sorularla dolu gözlerine çevirir. Oğul, babasından bir adım uzaklaşırken babasının gözlerinin

ta içine bakar ve ona ‘Neden insanlar bizden daha iri ve uzunlar?’ diye sorar. Baba bu soru karşısında afallar ama sonra bir anda toparlanır. ‘Doğanın kanunu budur oğul.’ der kalın ve neşeli sesiyle. Oyun yaşındaki yavru karınca buna bir anlam veremez ve kaşları çatılır. ‘Eğer bu doğanın kanunuysa o zaman üzerine bastıkları ve öldürdükleri akranlarımlın ölümü de mi bir doğa kanunudur? Ya da gökten yağın şu koca seller de mi bir doğa kanunudur?’ der doğrulanmak amacıyla. Baba karınca oğlunun bu sorularına bir cevap veremez. Çocuk sinirden güler ve ‘Bizlerin ölümü bir doğa kanunu öyle mi?’ diye mırıldanır. Baba karınca çalışmaktan kamburlaşmış sırtını duvara yaslar ve oğlunu yamacına çeker. ‘Her canlı bir gün ölür.’ der oğlunu ikna etme umduyla. ‘Ölüm her şeyi eşit kılar ama hiç kimsenin ölümünün acısı diğerinkine eşit değildir.’ diye bağırır öfkeyle küçük karınca.” diyerek hikâyesine ara verir genç adam. Kızının saçlarını okşayan elleri durmaksızın işine devam ederken onu can kulağıyla dinleyen kızının alınına bir öpücük bırakır ve kaldığı yerden devam eder. “Konuşma burada biterken koşarak dışarıda oyun oynayan akranlarının yanında öylece durur yavru karınca. Eve gitmek istemez çünkü o boğucu karanlık, üstüne üstüne gelir. Basık tavanlardan geçmek onun gibi yavru bir karınca için sorun olmasa da burada kendini mutsuz hisseder. Gündüzün sıcaklığı yerini gecenin ayazına bırakırken yavru karınca, evlerine gelen misafirlerini heyecanla karşılayan annesini mutlulukla izler. Yemekler yenir, sohbetlere başlanır ve evleri bayram yerine dönüşür. Nitekim bu mutluluk kısa sürer

çünkü bardaktan boşanırcasına yağın yağmur her tarafı kuşatır. Yavru karınca evlerinin kapısını kapatmayı unutmuştur. Göz gözü görmeyen bu kargaşada annesinin çığlıkları akranlarının ağlama seslerine, gözlerinden akan yaşlar da odayı dolduran sel sularına karışmıştır. Cansız bedenler suda yüzerken yavru karınca suyun altında nefes alabildiğini görünce telaşlanır. Annesini ve babasını kurtarmaya çalışır ama nafiye. Bayram olan o gece bir katliama dönüşür. Bu haber küçük şehirlerine tez zamanda ulaşır. Sonra yıllar geçer. Yavru karınca hem kendisine hem de doğaya olan öfkesinden büyücülerle, cadılarla iş birliği yapıp öfkesini ve intikamını diğer canlılardan çıkarmaya çalışır. Cadılarla birlikte çıkardığı büyük yangınlar şehre ve içinde yaşayanlara zarar verir. İçini kaplayan öfkesinin böyle dinmediğini gören karınca harabeye dönüşmüş ormandan geçerken ayağı aksayan ve yangın yerinde kalan bir yaşlı çekirgeye rastlar. İçinde zerre acıma olmayan karınca, karşısında acı çeken çekirgeye bakar ‘Biraz sonra öleceksin, neden hâlâ direniyorsun ki?’ der duygusuzca. Çekirge karşısındaki canavara öyle öfkeyle bakar ki acısını bile unutur. ‘Sevgi birçok igranlılığı, milyonlarca güzellik duvarı ile örür. Ölen babanın sana verdiği sevgiyi pislettiğin için kendinden utan.’ diye bağırır. Durmadan devam eder ihtiyar. ‘Doğru yoldan yürüyen canlıların yiğitliği sonsuzdur ama senin öfkenin kabiliyeti bir balon gibi havası sönmüş ve yerlerde sürünüyor.’ Karınca afallar. Ona hakaret eden milyonlarca canlı tanıdı ama hiçbir zaman bu kadar yüreğinin acıdığını hissetmedi. Öfkeyle ‘Kes sesini!’ diye bağırır karınca

karşısındaki ihtiyara. Ama ihtiyar susmaz. ‘Tabiatı öldüren soysuz bir canavardan hiçbir farkın yok.’ diye devam eder. ‘Yiğit bir baban olabilir ama gittiğin hiçbir yerde kimseyi senin gibi bir canavarın iyi yürekli bir babası olduğuna inandıramayacaksın.’ diyerek acılar içerisinde suskunluğa çekilir. Karınca’nın omuzları düşer. İçindeki intikam umudunun söndüğünü hisseder ve ardında bıraktığı felaketten kaçır. Annesinin ve babasının ölümüne neden olan eve geldiğinde bütün öfkesine inat içeriye girer ve ölümünü bekler. Açlıktan ölene dek o mağarada kalır. Karınca ölüp kemikleri toprağa gömülürken gözlerinden akan yaşlarla küçük şehir yerle bir olur çünkü karınca zalim bir büyücünün tuzağına düşmüştür. Yaşadığı ve büyüdüğü şehrin felaketi olur.” diyerek hüznle biten hikâyeyi sonlandırır adam. Göğsünde inatla uyumayan kızına bir bakış atar ve sıkıntıyla iç çeker “Ölüm isteği çaresizliğin başladığı yerde doğar.” der adam, intihar eden arkadaşını anımsayarak. “Ve çaresizlik de umudun bittiği yerde filizlenip çiçek açar.” Çocuk gözleri dolarak babasına bakarken içinde bir şeylerin öldüğünü hisseder. Genç adam kızının dolan gözlerine bakar ve göz kapaklarından naifçe öper. “Eğer olur da bir gün öyle çaresiz hissedersen geleceğin ilk durak bizim evimiz olsun. Doğduğun, yaşayacağın ve öleceğin evin olsun.” der. Kim bilebilirdi ki bu sözlerin bir gerçeğe gebe kaldığını.

Genç kız acı içerisinde silkelendi. Gözlerinden feragat eden yaşlar geceye bomba gibi düşerken adımlarını kapı eşliğinden içeriye sürükledi. İçerisi karanlıktı ve bu karanlık yorganın altına işlenmiş

bir cehennem bekçisi gibiydi. Adımlarını babasının ona masal anlattığı odasına doğru ilerletti. Yüreği öyle sarsıldı ki bedeninin yere yığılmaması için yangından sonra tahtası dökülen kapıya tutunmak zorunda kaldı. Gözyaşları öyle yoğundu ki boynunu ısılatmıştı. Kimsesiz bırakılan evlerin duvarları çıplak kalırdı. Tozlanmış perdelerin kefen koktuğunu, sadece cesedi kokuşmuş ruhlar anlardı. Çıplak kalan bedeni bu paçavra sayesinde örtülürdü. Evlerinin sokakları hep aynı renk kefene fakat hep de farklı bedenlere açılırdı. Burası bir mezarlıktı. Evlerinin duvarları acı kusardı. Kulakları yoktu ama genç kızın çığlıklarını onlar yutardı.

Şimdi de olduğu gibi. Bu ev onun katiliydi. Bu ev mutluluğu, hüznü ve büyüttüğü hayaliydi. Belindeki ağır tabanca’yı elleri arasında kısıtıp küçük yatağına yattı. Namluyu tam kalbinin üzerine doğrulttu. Gülümsedi. Acılar içerisinde gülümsedi. Tetiği çekmeden önce son kez babasına fısıldadı: “*Derimin altında kuluçkaya yatırdığım geçmişin derin pençesi. Pencereden dışarıya baktığımda gözlerime zehrini akıtan yangının nüksedilmiş sisi. Babacığım bakma, arkanızda bıraktığınız bedenimin yanık cesedi. Ben intihara meyilli bir ruhun sonsuz solmuş tanesi. Babacığım, babacığım dön bak, arkanda bıraktığın küçük bir çocuğun kefen gölgesi.*”

Almira Ögüt

Mürekkebin Son Damlası

Koşuyordum. Arkama bakmadan, nefes nefese. Ne kadardır koştuğumu bilmiyordum, ama ne önemi vardı ki şu an? Eve gitmeliydim. Eve. Doğduğum, büyüdüğüm, kendimle tanıştığım o iki odalı binaya gitmeliydim. Rüzgâr yanaklarımı bir bıçak gibi keserken soğğun verdiği acıyı umursamadım ve devam ettim koşmaya. Yetişebilir miydim? Yetişsem ne olurdu ki?

Olan bir defa olmuştu.

Ölen bir defa ölmüştü.

Sanki eve daha hızlı gidersem ölünün hayatı bedeninden uçup gitmeden bir kısmını yakalayıp geri cesedine koyabilecekmişcesine koşuyordum. Aynı Pandora gibi, hapsedebilirdim belki ruhunu bir kutuya. Ama eninde sonunda uçup giderdi ve Pandora'nın aksine, benim umudum bile kalmazdı.

Gözümün önünden beraber geçirdiğimiz her an geçerken yanaklarıma damlayan yaşları sildim. Bunların beni yavaşlatmasına izin veremedim. Devam etmeliydim. Ne olursa olsun, devam

etmeliydim. Akciğerlerimin oksijen için attığı çığılıkları neredeyse duyabiliyordum, bacaklarım beni daha fazla taşıyamıyorlardı, vücudumun her parçasında alarmlar çalıyordu adeta. Her şey durmamı söylüyordu. Ama duramazdım. Şu an o derme çatma binanın oturma odası dediğimiz dört duvarla sarılı renksiz çimento zeminindeki dokuma halının üzerinde yatan cansız beden, beni var eden kadına aitti. Hayır, bunun gerçek olabileceğine inanmak istemiyordum. Dünyanın en güzel insanı nasıl dünyayı bırakıp gidebilirdi? Her gün temizlik yaptığı eve giderken 36 numara ayaklarıyla dimdik yürüdüğü yollardaki kaldırım taşları, mahallenin arsız ama sadık köpeği Cesur, her gün ekmek aldığı fırında çalışan ve eline bir lira tutuşturduğu 5 yaşındaki Hüseyin, bu güzel kadın olmadan ne yapardı?

Ben bu güzel kadın olmadan ne yapardım?

Koşmaya devam etmeliydim. Yere düştüğümü, okulda geçirdiğim 2 yılın eskittiği lacivert pantolonumun dizlerini yırttığımı ve kaldırım taşları-

nın dizlerimi kanattığını fark etmemiştim bile. Kim bilir kaç dakikadır yerdeydim... Ellerimi bastırduğım gri taşları iterek ayağa kalktım ve hiçbir şey olmamış gibi koşmaya devam ettim. Az kalmıştı evime varmama. Az kalmıştı annemi görmeme.

Abimin önden “Hadi oğlum hızlansana!” diye bağıışı kilometrelerce öteden bir yankıydı sanki. Görüşüm bulanmıştı; arabalar, insanlar birbirine girmişti. İlerlemeliydim.

O bildik bahçe kapısına varınca durdurdum kendimi. Dizlerimden akan kanlar pantolonumu koyu bir renge çevirmiş ve beni ayak bileklerime kadar kana bulamıştı. Başım bir uçurumdan düşüyormuşum gibi dönüyordu ve nefes alamıyordum. Abim içeri koşmuştu bile. Evimizin kapısı sadece birkaç metre önümde, çamurlu patikanın sonunda beni bekliyordu; patika sanki gergin bir ip, kapı ise uçurumun öbür ucuydu. Titrek ellerimle üzerime kapanan tel bahçe kapısını ittirdim ve kararsız adımlarla kapıya doğru ilerledim. Annemin yerdeki bedeni hâlâ uzak bir siluetti benim için; belki de görmek, kabul etmek istemiyordum onun artık nefes almadığını, kalbinin atmadığını. Gözlerimi kırptım ve son adımımı attım. Kapıya vardığımda annemin görüntüsü yavaş yavaş netleşti ve onunkiyle beraber benim de kalbim durdu birkaç saniyeliğine. Önce cılız bedenini gördüm, genç bir kızken kendi çeyizine dokuduğu halının üzerine adeta bırakılmıştı; halının bordo rengi artık neredeyse siyaha dönmüştü. Gözlerim daha sonra yüzüne, en önce yüzünün en sevdiğim parçası olan su yeşili gözlerine kaydı. Gözleri açtı, ama o eski sevgi dolu bakış yoktu.

Sanki birisi söndürmüştü içindeki hayat sevgisini, dondurmuştu. Hayal kırıklığıyla yüzüne geri döndü gözlerim, başka yaşam belirtileri aradı. Saçları dağınıktı; başından asla eksiltmediği o toz pembe ince örtü kaymış ve kumral saçları böylece dağılmıştı. Gözlerimi kırptım. Kahverengi rugan ayakkabıları bile hâlâ ayağındaydı, halbuki annem eve asla ayakkabıyla girilmesine göz yummazdı. İnce ten rengi külotlu çorabı yırtılmış, gök mavisi gömleği ise tam kalbinin olduğu yerde en yoğun, etrafında ise gittikçe açılan bir kırmızıya bulanmıştı. Sanki Özdemir Asaf, gökyüzüne yazarken dizelerini dolma kaleminin mürekkebi dökülmüştü, istemsiz. Şimdi bu lekeleri nasıl çıkaracaktı gömleğinden? Kurursa çıkmazdı koyu lekeler. Hep öyle derdi: “Kurursa çıkmaz.”

Gözlerimi kırptım yavaşça, gözümü kapatırsam yok olur korkusundan. Hafif aralık, beyazlaşmış dudaklarından bir ses çıkmasını bekledim. Adımı söylemesini ya da en azından yine tabak kırmışım gibi iç geçirmesini bekledim. Ama zaten kaybolmuştu o. Yaşlı gözlerim abime döndü.

“Neden konuşmuyor annem abi? Neden gözleri hareket etmiyor? Neden abi?”

Abimin yüzünde ne hüzünden ne öfkeden eser vardı. Sadece bakıyordu annemin yığılmış bedenine. Elleri yumruk olmuştu. Başını kaldırıp “Bilmiyorum,” derken bana değil, çekyata baktı. O ana kadar dikkatimi çekmemişti odadaki diğer hiçbir şey. Abimin bakışlarını takip ederek çekyatta oturan adamı gördüm: babam.

O an annem gibi, ben de kalbimden vurulmuşu döndüm.

Elinde uçları dantelli bir kumaşın içinde yastığının altında sakladığı baba yadigarı silahı, başı öne eğilmiş, annemin üzerinde yattığı halıya bakıyordu. Ne bir ses ne bir seda... Nefes alışverişi bile duyulmuyordu gece horlamasıyla evi inleyen o adamın.

Kanımda yerde yatan güzel kadının kanıyla beraber kendi çocuklarının annesinin, 16 yıllık hayat arkadaşının ve evinin can damarının canına kıyabilecek bir adamın kanının bir arada bulunduğu gerçeği midemi bulandırdı. Artık yanaklarımdan süzülen gözyaşlarımı da yarası kabuk bağlamaya çalışan dizlerimin sızısını da hissetmiyordum. Hissettiğim tek şey o mide bulantısıydı. Evet, babam anneme sürekli bağırır, hatta sayısı zaten yeterince az olan çay bardaklarımızdan bile fırlatır, bazen de evimizin diğer odasında sesini tek ve incecik yastığımınla bastırmaya çalıştığım şekilde vururdu; ama kimsenin aklından bir gün annemi öldüreceği geçmezdi.

Ben bunları düşünürken uzak diyarlardan geliyor gibi duyulan iki ses birbirine bağırıyordu; birinin sesi hüznü diğeriyse sopsöğük... Biri ölen annesi için hâlâ hayattaymış gibi savaşıyor, diğeri sopsöğük... Biri kabul etmek istemiyor ölümü, diğeri sopsöğük.

Diz çöktüm hayatımdaki tek kadının cesedinin başucunda. Yanaklarının soğukluğunu aramızdaki on beş santimlik mesafeden bile hissedebiliyordum. Gözleri hâlâ bana bakmıyor, bakamıyor-

du. Gözümünden bir su damlası, sağ yanağına damladı. Sanki o ağlıyormuş gibi kaydı yanağından, halıyla buluştu.

Ben yüzümü (farkında bile olmadan) annemin omzuna gömmüşken, abim annemin katilinin elinden silahı almış ve ona doğrultmuş, tereddütsüz, tetiği çekmişti. Kafamı kaldırmaya tenezzül bile etmedim. Anneme yaptığı, anneme yaptıkları yüzünden o adam için içimde en ufak bir merhamet, en ufak bir sevgi duygusu kalmamıştı. Gözyaşlarımın annemin gök mavisini gömleğindeki koyu kırmızı kanla buluşmasına izin verdim. Artık yapayalnızdık. Artık hem öksüz hem yetimdik.

Silah seslerini duyan fırıncıyla karşı komşu koşarak evimize gelmişti: Fırıncı Ahmet Amca'nın boğuk sesiyle komşu Selda Teyze'nin cırtlak sesini duyabiliyordum. Abim ise onlara ambulans ve polis çağırmamaları için yalvarıyor, bir yandan da altı futbol oynarken yırtılmış ayakkabısının burnuyla beni dürtüyordu.

“Kalk artık, öldü o. Yapacak bir şey yok, kalksana!”

Kısacık tırnaklarımla annemin gömleğine—tam da kan lekelerinin olduğu yere, kalbine—tutunmuş, abimin beni çekerek kaldırmaya çalışmasına direniyordum. “Hayır,” diye fısıldadım annemin omzuna. “Hayır...”

Abimin bağıra çağıra yalvarmasına rağmen Ahmet Amca polisleri aramıştı. İki saat içinde doğup büyüdüğüm iki odalı eski binanın oturma odası bir suç mahalline dönmüştü. Abim beni güç bela ayağa kaldırmayı, annemin şu an kara naylon

bir örtüyle kaplı cesedinin başucundan koparmayı başarmıştı; annemin kanıyla gölgelenmiş elimi tutuyordu. Belki o da benim gibi hayatımıza ne olacağını düşünüyordu, belki de ellerinde babasının kanı varken hayatına nasıl devam edeceğini.

Polis memurlarından biri gelip abimin nasırlı ellerine soğuk kelepçeleri takana kadar boşluğa, daha doğrusu yıllar önce babam evimizi inşa ettikten sonra abimle beyaza boyadığımız ama yılların etkisiyle boyasını atıp çimentonun gri rengini geri kazanmış duvara bakıyordum. Abimin elini ne kadar sıkı tuttuğumun farkında bile değildim. Memur, yanımda diz çöktü ve abimin artık gitmesi gerektiğini söyledi. Neden bana küçücük bir çocukmuşum gibi davrandığını anlamıyordum, artık on bir yaşındaydım ve çoktan iki ölüme şahit olmuştum, iki cinayete. Dediklerine cevap bile vermedim, duvara bakmaya devam ettim. Gözümün önünde annemin —daha bu sabah— ben okula koşarken elimle alelacele peynir ekmek tutuşturması, doğum günümün sabahında beni gıdıklayarak uyandırması, 3 yaşındayken abimle bu baktığım duvarın beyaz boyası üzerine çizdiğimiz (artık dökülmüş ve yok olan) mutlu aile resimleri gelirken o hiçbir duygudan anlamayan polis memurunun hayatıma olacaklar hakkında konuşması umurumda değildi. Nelere şahit olmuştu bu duvarlar, ne mutlulukları ne hüznleri sessizce izlemişlerdi yıllarca. Abimi götürüyorlardı, 3 kişinin onu zorlukla çekiştirmesini gözümün bir ucuyla görebiliyordum. Bana bağırarak dikkatimi çekmeye çalışıyor, galiba önemi yükseklerden bir şeyler diyordu. Duymadım.

Birkaç saat geçmişti galiba, bir milimetre bile kıvıldamamıştım olduğum yerden. Etrafımdaki sesler ve insanlar yavaş yavaş azalmıştı. Annemle babamın cesetlerini götürmüşlerdi. İkisini aynı arabaya, yan yana koymuşlardı. Babamın annemi öldürdüğünü anlamamışlardı galiba. İçimden tekrar tekrar “Hayır, o adam benim annemi öldürdü. Cansız bile olsa onun yanında olmayı hak etmiyor.” demiştim. Ev boşalmıştı belki, ama ne halıdaki koyu kahverengi leke ne abimin babamı vurmalarıyla duvarı süslemiş dağınık kırmızı noktalar, ne de tüm evi sarmış o kan ve ölüm kokusu gitmişti.

Artık bu kocaman evde yapayalnızdım. Akşam “Yemek hazır!” diye bağıran o güzel ses, futbol oynarken sürekli bana çelme takan o hınzır abi, köşesine çekilip Fener-Galatasaray maçlarını susmadan izleyen o adam yoktu artık bu dört duvarın arasında. İç geçirdim. Ne kadar çabuk olmuştu her şey, hayat ne kadar çabuk almıştı her şeyi elimden. Yere, halının üzerine oturdum. Parmaklarımı bedenimden büyük kan lekesinin üzerinde gezdirdim ve annemden izler aradım. Belki çok derin nefes alırsam yaseminli parfümünün kokusunu alabilirdim ya da saçındaki sabun kokusunu.

Dizlerime dokundum. Yara nasılsa hâlâ sızıyordu. Dokunduğumda hissettiğim o ateş ise içimi yakandan çok daha zayıftı, ama insanoğlu acı çekmek için yok muydu zaten? Dediklerime bak, ben hâlâ 11 yaşında bir çocuğum. Ne ara büyüyüp Özdemir Asaf oldum ben?

Annem gözlerimin önünde belirene kadar gözlerimin kapandığının farkında bile değildim.

Uzak bir yerlerden huzurlu bir müzik sesi geliyor-
du, annem de bulutların üzerindeydi. Arkasından
hayatımda daha önce görmediğim kadar parlak bir
ışık yayılıyordu: cennet. Bir an annemin kürek ke-
miklerinden kanatların çıktığını gördüğümü san-
dım. Elini bana uzatmış, “Ben buradayım annem.
Asla seni bırakmayacağım. Asla!” diyordu. Elimi
ona uzattım, elini tutmaya çalıştım. Yüzük parma-
đında 16 yıl önce babamın taktığı sade alyans hâlâ
duruyordu. İşaret parmaklarımız birbirine değdiği
an, uyandım. “Hayır!” diye bağırdım. “Hayır, hayır,
geri gel, HAYIR!” Ama ne bu oturma odası cennetti
ne de annem buradaydı. Bir daha da asla burada ol-
mayacaktı.

Yanaklarımı sildim, ne kadar çok ağlamış-
tım şu iki günde. Ağlamak bir güçsüzlük belirtisi
değildi artık benim için; yalnızlığın, çaresizliğin
belirtisiydi.

Okula gitmedim. Ne o gün ne bir sonraki
gün ne de bir sonraki hafta. Annemin mahallede-
ki evleri temizleyerek kazandığı günlük 10 liralık
gelirimiz de babamın inşaat içlerinde çalışarak
kazandığı asgari ücretin elektrik-su çıkarıldıktan
sonra ortada kalan aylık maaşı da artık yoktu. Oku-
la devam etmenin de bir anlamı yoktu artık; umut
edeceğim bir geleceğim de yoktu, örnek alacak bir
abim de. Aklımda taze ölüm varken hayatıma nasıl
eskisi gibi devam edebilirdim ki zaten? Ben de so-
kağa çıktım, fırıncının oğlu Hüseyin’in seslenmele-
rine aldırmadan yürümeye devam ettim. Gözümün
nnde annemin yerdeki cesedi ve abimin ekiştiri-
lerek götürülmesi, yağmurlu günlerde takoz televiz-

yonumuzun bazen yaptığı gibi sürekli dönüyordu.
Abimin bağırışları şu an yankılanıyordu bomboş ka-
famın içinde; o an duymadığım kelimeleri şu an çok
netti: “Rüzgâr! Sakın bi aptallık yapma, valla diyo-
rum beni tıktıkları cezaevini ateşe verir, seni bulu-
rum! Hayatına devam edeceksin adam gibi! Annemi
zleme, beni zleme, babam dediğin o adam ms-
veddesini ise hiç zleme! Artık kendinlesin, sadece
ve sadece kendinle! Kendine dikkat et Rüzgâr! Söz
veriyorum, bir gün geri geleceğim!”

Yalnız olduğum doğruydu, ama abimin asla
geri gelmeyeceğine emindim, annem gibi... Cinaye-
tin cezası en az 20 yıl hapisti. Her ne kadar annemi-
zin katiline cezasını verdiyse de abim bir ceza çeke-
cekti. Adaletin silahla işlemediğini iyi biliyordum,
iyi biliyordu. Adalet silahla işliyor olsaydı, babam
anneme doğrulttuğu o silaha hiç sahip olmamış
olurdu.

Yürümeye devam ettim, bana bakan tüm
gözleri görmezden gelerek. Yanımda abimle bir ha-
yalım, bisiklet sürüyoruz yokuş aşağı. Diğer yanımda
elimde bir market poşetiyle annem, yürürken
elindeki bozuklukları sayıyor: 4 lira 25 kuruş. Ce-
bimdeki parayla aynı.

Havada bir uçurtma, ellerimde misina sar-
maktan nasır. Hepimizin yüzü gülüyor. Koşuyorum.
Sadece hayalimde değil, gereğimde de koşuyorum.
Artık yokuş aşağı değil, yokuş yukarı. Evime gidi-
yorum. Evime geri dönüyorum. Sanki lenlerin,
gidenlerin hayatlarını o dört duvar arasına hapse-
debilirmişim gibi. Sanki hiçbir şey kaybetmemişim
gibi. Pandora gibi.

Aynı yerde yine düştüm yere. Yine açıldı dizlerimdeki yaralar, yine başladı yaranın taze sıcaklığı. Ama bu sefer durmadım yerde, kalktım ayağı.

Ne olursa olsun her zaman eve, evime geri döneceğim.

Begüm Karaman

Küçükte Sıkışmak

Yorgun argın doğruldu. Onun bir Fatma Ana eli yoktu. Onu yerden kaldırırdı o el. Yağan yağmurdan da kurtarırdı belki. O gözle onu izler, kollardı. O gözlerin içinde yok olurdu. Hiç böyle hissetmiş miydi? Evet. Belki o el ona bir çatı olurdu, tıpkı eskiden olduğu gibi. Ama yok, şimdi yok...

Onun bir aynalı süpürgesi yoktu. Sanki ihtiyacı vardı. Ama uzaktan baktığıyla yetinebiliyordu. İstiyor muydu? Evet. Düşüncesi bile onu mutlu ediyordu. O süpürge üstündeki çiçekler gibi olmak istiyordu. O minik aynasında kendini görmek istiyordu. O ayna ileride pencereye dönüşürdü, belki herkes tozpembe görünürdü. Ama yapamazdı. Eskide kalmıştı onlar.

Onun sıra sıra büyükten küçüğe dizebileceği yedi fili de yoktu. Olsaydı onları umutla kapıya doğru dizerdi. Hayatı da onun gibiydi sanki. ‘Küçükte’ sıkışmış gibi hissediyordu. İlerlemek istiyordu. Tıkanı. Sıra ne zaman ona gelecekti? Ama bunu yıllar önce yapmalıydı sanki. Geç kalmıştı. Çok şey kaçırı-

yordu. “Ah o günler!” diye iç geçirdi. Tamamen kişiye ait olan, paha biçilemez olan, nasıl kaybedilirdi? Çok iyi biliyordu. Acaba onun olan, şu an kimindi?

Onun bir nazar boncuğu da yoktu. İç çekti. Toz içinde kalmış minderini düzeltti. Yoldan geçen insanları izlemeye başladı. Onların her şeyi olduğunu fark ettikçe, kendisinin nazar boncuğundan ne kadar uzak olduğunu fark etti. Yoktu, hiçbir şeyi kalmamıştı. Her şeyi terk etmişti. Belki de gitmeliydi eskiden ait olduğu yere. Geçmiş güzel günlerin üzerinde düşünseydi aklından geçenlerden etkilenenecekti. Belki de bu onu daha çok üzecekti. Vazgeçti.

Onun bir narı yoktu. Lezzetli suyunu içmek, minik tanelerini yemek için değil. Onun kendine baktığı yoktu. Belki mavi bir nar hoş olurdu. Gök yüzü gibi. Mavi geçmişte de mavi, şimdi de mavi. Aslında o zamandan bu zamana çok şey değişti. Ne kadar farklı hissettiğini anlıyordu. Herkes ileri gitmek isterken o neden geri gitmek istiyordu? Unutmuyordu anılarını.

Onun bir yeni ayı da yoktu. Gökyüzündeki o figürü alıp kendine saklamak istiyordu. Çok bencilidi. Böyle tavırlarla nasıl yapacaktı? Zaten bir kez böyle kaybetmişti. Değişmeliydi. Belki ay ona yardımcı olurdu. Odasından izlerdi yine onu. Daha yakındı, şimdi uzak.

Onun bir duvarı yoktu. O Fatma Ana elini güzelce asacaktı oraya. Aşağı, ona bakacaktı o el. Göz göze geleceklerdi. Tam o saniye hissedecekti. Çok özlemiş, uzun zaman geçmişti. Bulacaktı o duyguyu. O bir zamanlar ona ait olan duyguyu. Umuyordu.

Onun bir dolabı yoktu. İçine kıyafet değil, aynalı süpürgesini koyardı belki. Kafasında orayı yakıştırmıştı. Dolaptaki eşyalardan çok onu önemsemişti. Belki de yüzleşmek istemiyordu. O minik aynasına bakıp kendisini göremeyeceğinden korkuyordu. Üzerindeki çiçeklerin plastik olduğunu biliyordu.

Onun bir sehpası yoktu. Filleri dizecekti oraya. Filleri ayakta tutan o gücün kendisini de tutmasını diliyordu. Artık geleceğe bakmalıydı. Ama filler geçmişe bakıyordu. Değiştirmeliydi.

Onun bir kapısı, mutfağı, odası da yoktu. Bunlar değil ama bir şey hayatında tamamen eksikti; bunu fark etmemesi mümkün değildi ama anlıyor muydu? Tartışılır. Yağmura bakarak iç çekti.

Onun bir evi yoktu.

Alara Reyna

Bekleyiş

Bir sağ, bir sol, üç yukarı, aç, kapa, kilitle...
Bir sağ, bir sol, üç yukarı, aç, kapa, kilitle... Yavaşça sallanan koltuğunun kulak tırmalayan gıcirtısı onu aniden uykusundan uyandırdı. Etrafına bakındı, perdeler çekili, televizyon son sesine kadar açık, salona açılan kapılar ise kapalıydı. Her şey yerli yerindeydi. Kalp atışları yine hızlanmaya başladı, bir eliyle göğsüne bastırırken diğer eliyle de kucağında katlı duran battaniyeyi telaşla üstüne çekti. Derin derin nefes alıp verdi. *Bir sağ, bir sol, üç yukarı, aç, kapa, kilitle...* Televizyona çevirdi bakışlarını, ne istediğini bilmeyen şımarık bir çocuk gibi kumandayla bir kanaldan diğerine atlamaya başladı. Silah sesleri, kahkahalar, hıçkırıklar, haykırışlar... Kanallar değiştikçe görüntüler birbirine karışıyor, salonu en kuytu köşesine dek ele geçiriyordu. Televizyonun parlak, beyaz ışığı odadaki loş ışık ile buluşunca kutunun içinde saklı dünya hayat buluyor, duvarlar liderlerden oyunculara kadar herkesi tıpkı bir sinema perdesi gibi yansıtıyordu. Elinde ku-

mandayla yerinden kalktı, battaniye omuzlarından usulca kaydı. Olduğu yerde duvardaki gölge oyununa bakıyordu. Birden kendi etrafında dönmeye başladı, görüntüleri kafasında birleştirmek isterken, diğer eliyle de kumandaya hızlıca basıyordu. Bastıkça yüzü gülüyor, elleri mutluluktan tir tir titriyordu. Birden salon karanlığa gömüldü, yansımalar kayboldu. O da ortada kalakaldı, kumanda yere sertçe düştü. Çıkan sestem ürkümüştü. Çıglık atmaya başladı. Sonra çıgıllıklarının yerini tatlı bir mırıldanış eşliğinde gözyaşları aldı. *Bir sağ, bir sol, üç yukarı, aç, kapa, kilitle...* Belki birkaç saat orada öylece durdu, ellerini kulaklarına bastırıyor, hıçkırıklarını duymak istemiyordu. Kapalı perdelerden az da olsa içeri giren ışığın gözüne çarpması onu rahatsız etti. Uzun saçlarını ensesine savurdu, üzerindeki eski püskü hırkanın kolları ile gözyaşlarını sildi. Yavaşça kalktı ve pencereye yaklaştı. Ağır ve tozlu perdeleri ondan beklenmeyecek çeviklikle açtı. Sokak lambasının titrek ışığının altındaki simsiyah arabaya

gözleri takıldı. Ellerini cama koydu ama onlar ağacın yorgun dalları gibi yavaşça camın yüzeyinde kayarak aşağıya süzöldüler. Ağlamaktan şişmiş gözleriyle arabayı dikkatle incelemeye koyuldu. Bir yılanın tıslamasını andıran kısık bir ses ile mırıldandı. *Ayrılma... Sakın... Kilitle... Geleceğim... Söz...* Gözleri siyah arabaya sabitlenmiş, bakışları derinleşmişti. Paniklemeye başladı, içinde gizlenmiş olan yaratık tekrar canlanmış ve korkunç bir güç ile onu karanlığa çekmeye çalışıyordu. Pencere kenarından ürkekçe geri çekildi. Aklı onunla oyun oynuyordu sanki, yine olur olmaz hayaller kurdu-ruyordu. Dayanamadı. Yatak odasına doğru koşup yatağının yanındaki küçük komodinin çekmecelerini karıştırmaya başladı. Elleri terli, nefesi hızlı bir şekilde tüm çekmeceleri alt üst etti. Eline gelen her şeyi fırlatıyor, hırsıyla etrafa saçıyordu. Halının altına, kıyafet dolabına, yastığının içine, her yere baktı. Bulamadı. *Ayrılma... Sakın... Kilitle... Geleceğim... Söz...* İçindeki yaratık tüm bedenini ele geçiriyordu. Sonunda komodinin altında parlak bir cisim gördü, titreyen elleri hemen uzandı ve soğuk metal parçasını kavradı. Sıkıca tuttu, sevinçle göğsüne bastırdı. Yatak odasından çıkıp ana kapıya ilerledi. Koridora geldiğinde yavaşladı, etrafına bakındı, yorgundu. *Ayrılma... Sakın... Kilitle... Geleceğim... Söz...* Kapıya doğru tedirgin bir adım attı. Elindeki anahtar anahtar deliğine yerleştirip yavaşça çevirdi ve kapı büyük bir gıcırta ile açıldı. Komşusunun kapısı duruyordu karşısında. Uzun uzun seyretti sınımsızca maviye boyanmış kapıyı. Yüzünde bir gülümseme belirdi. Huzuru hissetmek istercesine

havayı içine çekti ve bırakmak istemedi. Keyiflendi... Sonra birden merdivenleri koşarak indi, sokağa fırladı ve karşı kaldırımın önünde park etmiş siyah arabayı aradı gözleri. Gitmişti. Bir müddet hareketsizce durdu. Ardından bilinçsizce bir o yana bir bu yana bir iki adım atmaya çalıştı ama yapamadı. Sendeledi. İçini yeniden aynı korku kemirmeye başladı. *Bir sağ, bir sol, üç yukarı, aç, kapa, kilitle...* Nereye gidecekti şimdi? Gözleri karanlığı umutsuzca taradı, nereye gidebilirdi? *Burada kal... Bekle beni... Merak etme...* Bir adım atayım derken sokağın eğri büğrü taşları üzerine yığılıverdi. Kanayan dizlerinden vücuduna hafif bir sızı yayıldı ve oracığa iyice bıraktı kendini. Bayılmıştı. Neden sonra arkasından kendine doğru hızla yaklaşan bir gürültü ile araladı gözlerini. Beyaz bir ışık fark etti. Neyin nesiydi bu? Merak etti. Başını usulca ışığın geldiği yöne çevirdi, siyah bir araba hızlıca yaklaşıyordu. Bu sefer kanmayacaktı o yaratığın oyunlarına. Yoktu. Hayaldi hepsi.

Sokaklar acı bir fren sesi ve dayanılmaz bir çığlık ile yankılandı. *BİR SAĞ, BİR SOL, ÜÇ YUKARI, AÇ, KAPA, KİLİTLE...* Bir çift badem göz uzaklara bakakaldı...

Küçük bir kız ve annesi el ele tutuşmuş yol boyunca ilerliyorlardı. Genç kadın arada sırada kızının elini bırakıp diğer elindeki yırtılmak üzere olan naylon poşeti küçük kızını tuttuğu eline alıyordu. Sonra yine yollarına devam ediyorlardı. Uzun sokağın bittiği yerden sağa saptılar. Küçük kız bir yandan hoplayıp zıplıyor bir yandan da etrafını merakla izliyordu. Annesi solda bir apartman gi-

rişinin önünde durdu. Çantasının içindeki karmaşadan zorlukla bulduğu anahtarıyla kapıyı açtı. Apartmandan içeriye girerken küçük kız annesinin elini bırakmamak için var gücüyle diretiyor ve akla gelebilecek tüm huysuzlukları yapıyordu. Genç kadın ise sonunda kızının minik elinden kurtulup kapıyı bir ayağıyla aralamayı başardı ve ikisi birlikte uçarcasına apartmanın içine girdiler. Boyaları dökülmüş duvarlarına rağmen özenle temizlenmiş antrede bir müddet soluklandılar. Anne kızına merdivenleri işaret edip üç yukarı, dedi bilinmedik bir melodi ile ve oflaya pufloya merdivenleri çıkmaya başladılar. En sonunda üçüncü kattaki evlerine gelmişlerdi. Kadın, poşetleri yere bırakıp kapıyı açtı ve ayakkabılarını kapının önünde çıkarıp içeri girdiler. Minik kız, koridorda bir köşeye çekilip annesini izlemeye koyuldu. Kadın ise poşetleri mutfağa götürüp yerleştirdikten sonra salondan geçerek yatak odasına girdi ve kapıyı kapattı. Çok geçmeden süslü püslü bir kadın belirdi kırmızı dar bir elbisenin içinde ama hâlâ kendine güveni yoktu, hiçbir şey değişmemişti. Çıkıştaki aynaya baktı, kendine bir daha çekidüzen verdi. Çantasından çıkardığı koyu kırmızı rujlu telaşlı bir şekilde dudaklarına sürdü. Hazırlanması bitince derin bir nefes aldı ve kızının iki omzundan sıkıca tutup gözlerinin içine baktı. Eğilmek istedi ama özenle ütölemiş olduğu elbisesini kırıştırmak korkusuyla vazgeçti. Her zamanki kelimeler bir tekerleme gibi çıktı o rujlu dudakların arasından. *Kapıyı kapa... Kilitte... Kimseye açma... Sakın... Geleceğim... Söz... Merak etme... Bekle beni...* Annesinin gözlerinin içine bakan kızın yüzü buruştu,

gözleri doldu, dudakları titremeye başladı. *Gitme... Anne... Evde kal... Ne olursun...* Annesi hiç aldırış etmedi. Sıkıca tuttuğu omuzlarından ellerini çekti ve bir eliyle hızlıca kızının gözyaşlarını sildi. *Kapıyı kapa... Kilitte... Kimseye açma... Sakın... Geleceğim... Söz... Merak etme... Bekle beni...* Sonra kararlı bir şekilde arkasını dönüp kapıyı sertçe çarparak uzaklaştı. İnce topukların merdiven boşluğunu dolduran tınısı, kapının arkasına si-nen kızın kulaklarında yankılandı. Yine gitmişti. Salonun camına koştu. Karşı kaldırımdaki siyah arabaya acele ile yürüyen, bir eliyle de rüzgarda uçuşan saçlarını zapt etmeye çalışan annesini izlemeye koyuldu. Yavaşça el salladı, fark etmedi annesi, tekrar, bu sefer hızla salladı. Ama o arabaya binmişti bile. *Kilitte...* Annesinin ona verdiği komut geldi aklına ve hemen koşup kapıyı kilitledi. Karnından gurultular geliyordu, acıkmıştı. Mutfakta aç bir fare gibi arandı, her çekmeceyi açtı. En sonunda buzdolabında bir süt şişesi buldu, düşünmeden hepsini midesine indirdi. Az da olsa açlığını bastırmıştı. Etrafına bakındı. Ne yapabiliirdi ki şimdi. Evde yapayalnızdı. Televizyonu açtı, kanaldan kanala geçti. Hiçbir şeyi beğenmiyordu, çok sıkılmıştı. Sonunda kendine bir çizgi film buldu ve onu izlemeye koyuldu. Arada bir eli lülelerine gidiyor, onları parmaklarına dolayıp oynuyordu. Uzun saçlarıyla oynamak çok hoşuna giderdi. Bir müddet sonra televizyonun sesini sonuna kadar açtı, kendi dünyasına kapanmıştı artık. Yatak odasına koşup bir örtüyle geri geldi, çiçekli bir örtüydü. Televizyonun karşısına çektiği koltuğa serdi onu, sonra bir ucundan tutup altına girdi. Eli, örtünün altın-

dan sinsi bir hırsız gibi uzanıp yan sehpa duran lambayı kablosunun yettiği kadar içeri çekti. İçeri si aydınlıktı şimdi, aydınlıktan öte hayat bulmuştu artık oda. Lamba güneşti, tavan çiçeklerle bezenmişti, uzandığı koltuk ise bir kayık... Menekşe, gül, lale, zambak... örtüden tavana yansıyan çiçeklerin her biri bir yıldızdı ve küçük kız parlayan gözleriyle tavana bakarken bu çiçek dolu evrenin içinde küçük tahtadan kayığı ile kürek çekiyordu. Lambanın yaydığı ısıyla alında minik ter damlaları oluşuyor, kendi dünyasında ise bu ter damlaları kayığından akıp gidiyor, çevredeki çiçekleri suluyordu. Birden çiçekler arasında yavaşça süzülen kayığı devrildi, karanlık bir boşluğa düştü, çiçekler soldu, güneş solgun, kara yapraklar arasından battı. Sadece sessizlik ve karanlık hakim oldu. Elektrik kesilmişti. Kız yattığı koltuktan doğruldu. Korkmaya, kalbi hızla atmaya, minik elleri terlemeye başladı. *Bir sağ, bir sol, üç yukarı, aç, kapa, kilitle...* Kapalı perdelerden içeriye sızan ışığı fark etti, bu sokak lambasının titrek ışığıydı. Yerinden hızlıca kalktı, cama yöneldi. Gece olmuştu, sokakta binalar, kaldırımlar, lambalar dışında başka kimse yoktu. Hayat yoktu. Sokak lambasının altına baktı, gözleri annesini ondan alıp götürən siyah arabayı aradı. Yoktu.

Çok geçmedi, öylece gözleri kapalı soğuk cama ellerini koymuş beklerken bir gürültü onu kendi içindeki yalnız dünyasından kopardı. Ne olduğunu anlamak için dikkat kesildi. Sokağın öbür ucunda tüm haşmeti ile apartmana yaklaşan bir yaratık fark etti. Büyük bir korku sardı içini. *Kapıyı kapa... Kilitle... Kimseye açma... Sakın... Söz... Ben*

geleceğim... Merak etme... Beni bekle... Titreyen elleriyle pencerenin kolunu var gücüyle yukarı itti. *KİLİTLE...* Merakı korkusunu yenince açtığı camdan cılız bedenini yavaşça dışarıya sarkıttı. Yaratığın gözlerinden çıkan alev çok güçlüydü. Bir ara annesini görür gibi oldu ama görüntünün kalanını aklı almıyordu. Beyni de bakışları gibi donmuştu adeta. Gözleri dahasını görmek istemedi, daha doğrusu gördü ama anlamak istemedi. Zaman bile daha ağır ilerliyordu sanki. Bir an önce gitmeliydi annesinin yanına ama bedeni zincirlenmiş, gözleri hapsolmuştu.

Beyaz, kırışık bir ten, tekerleklerin altında parçalara ayrılmış eski püskü bir hırka ve cansız bir beden yapayalnız bekleyişi... *KAPIYI KAPA... KİLİTLE... KİMSEYE AÇMA... SAKIN... GELECEĞİM... SÖZ... MERAK ETME... BEKLE BENİ... (BİR SAĞ, BİR SOL, ÜÇ YUKARI, AÇ, KAPA, KİLİTLE...)*

Ecem Sungur

Çatlak

Camın ilk kırıldığı günü hatırlıyorum. Unutmam mümkün değil zaten, derime batmış cam parçalarını her an hissederken. Dün gibi hatırlıyorum. Gerçi dün ne zamandı bilmiyorum. Bizim gibiler için zaman farklı işler. Zamanı durduran o yakıcı parlaklığı hissediyorum şimdi: bir ışık hüzmesi kaskatı camı paramparça eden. Kör eden, yakan, canhıraş bağıratan bir aydınlık. O günden sonra bir daha göremedim. Gerçi görmeme gerek kalmadı. Yeterince gözlerim açılmıştı.

Kirli kovanın içindeki su birikintisine bakarken düşünüyorum bunları. Su kırılmaz ama kıpırdar durmadan. Yamuk yumuk ediyor suratımı şimdi de. Körsen nasıl görüyorsunuz diyeceksiniz. Gerçekten iyi soruların bir cevabı yoktur genellikle. Yerine yöneltilen başka bir soru vardır. Siz gördüğünüze emin misiniz?

Akıtan tavan sorumlusu, kovadaki suyun kıpırtısının. Yağmur yağmıyor oysa bugün, çatıdaki eski bir birikinti damlayan. Karanlık odada bir şıp

sesi ama boğukça, sanki bir mağaranın derinliklerinden yankılanıyormuşçasına gelen. Kendinden daha büyük bir şeylerin haberini verir gibi: bir damla, bir birikinti, bir okyanus. Yasaklı bir senfoni dinliyor gibiyim, sansürsüz duyan onu tek kişiyim. Az kaldı, dinleyicisi artacak yakında. Zaman nedir bilmez ben için bile vakit daralıyor. Daha büyük bir cam bu sefer, kırıldı kırılacak. Ben kıracağım yine.

Çok isterim daha uzun kovanın başına çömelmiş oturayım, kurduğum kum saatinin keyfini süreyim. Vakit yaklaşmakta, mesai saatimin sonu. Loş ve tozlu odadan çıkmadan önce son kez kafamı tavana çeviriyorum, açtığım musluğa şimdilik veda etmek için. Tavan gri, sıvası dökülmüş ve lekelerle kaplı. Beyaz desenler var üzerinde, bulutlara anlam bulur gibi hayaller kurabilirsiniz. Gökyüzü sanırsınız ama asla değildir. Ancak tüm sıva döküldüğünde gökyüzüyle bir olacak, tavan hiç olmamış gibi suyla akıp gittiğinde. Sabahtan delmeye başlamıştım birikintiyi tutan tavanı, kovanın dolduğunu görmek

sevindiriyor beni. İnsan her zaman bu kadar verimli bir gün geçirme şansını elde edemez.

Arka yatak odasından çıkıyorum böylece küçük zaferimin büyük manalarıyla. Gıcırıyor kapı. Bir zafer daha. Şanslı günümdeyim. Koridorun sonundaki odadaki adam hala horluyor, televizyon açık halde. Göbeğinin üzerinde kavuşturmuş ellerini, pis bir beyaz tişört giymiş, kirli sakalları var. Sabah da iğrençti, hâlâ iğrenç. Fazla uzun sürmez ama, kova dolmaya devam ettikçe. Elinde bir toz bezi ile eşi içimden geçip gidiyor koridorda. Öyle ya; ışıpta şeffaflaşırım ben, varlığım kırılır sizin gözünüzde. Oysa ben sizi daha bir net görmeye başladım gün ışığında geçirdiğim her gün. Kadının yüzünü de aynı netlikte görüyorum: yorgunluk ile yoğrulmuş bir hamur. Ters ters bakıyor kocasına. Sinirli bakışlarını zorla kaydırıyor vitrine doğru. Eşyaların tozunu almaya başlıyor. Her evde olan o sıkıcı, gereksiz, asla kullanılmayıp da çürümeye terk edilen şeylerin hani. Bir anlam ifade etmeyen. Düğün fotoğrafları mesela. Hiçbir şey sonsuza dek sürmez diyorum içimi çekerken. Er ya da geç kırılacak.

Kapı deliğinden giren bir esinti gibi çıkıyorum dışarı. Her seferinde daha da çok şaşıyorum gün ışığının nasıl bu kadar keskin olduğuna. Geceleri çalışırdım eskiden ben de diğerleri gibi. Böyle sıcak bir yaz günü kaldırımlar cayır cayır yanarken dışarıda işim olmazdı. Gerçi benim öyle sıcaklığı, soğuşu ayırt etme gibi bir yeteneğim yoktur. Duvarlarda dans eden alevler var, oradan anlıyorum sadece. Yürümeye başlıyorum. Bir damla bile ter yok alnımda- kalın gri paltoma, takım elbiseme, fötr şapkama rağmen.

İş kıyafetlerim: hâlâ diğerlerinden biri olduğumu hatırlatan bana tek şey. Görmemesi gereken gözlerimi yıkık dökük evlerin üzerinde gezdiriyorum. Çok da zengin bir mahalle değil hani burası. Renkleri sıcaktan solmuş duvarlar, pervazları sökülmüş pencereler, bazen o pencerelerin yanında solmuş çiçekler... Gerçi ben nereden bileceğim. Bozulmuş birtakım şeyler her evde oluyor tecrübelerime göre. Çatlak; yamuk, rayından hafifçe çıkmış... Geceleri dikmeye giderdim böyle yırtıkları ben de diğerleri gibi, uykunun sessizliğinde duymasın diye insanlar iplerin her an gittikçe söküldüğünü. Kirişlerin arasına sokulmuş ıvır zıvırları toplardım. Tabi o ıvır zıvırları sadece geceleyin görmüştüm. O karanlık odaya girip de camı kırmadan önceydi bu. İvır zıvırdan başka her şey olabilecekleri aydınlıkta anlaşılmadan önce.

Yokuş aşağı gidiyorum şimdi. Adımlarım rayından çıkmıyor ama bir şekilde evler daha hızlı geçiyor. Dip dibe girmiş olduğundan belki de hepsi, gittikçe birbirlerinin içine geçmekte olduklarından. Renklerine bakıyorum, pencere ve kapılarını izliyorum ama kuytularını görüyorum aslında. Sarı boyalı; dökülmüş bir fayans. Pembe olan: ipi kaçmış bir halı. Yeşilli: bastıkça oynayan bir tahta. Atmış dikişler, patlamış yastıklar, sıçramış boyalar... Öyle kör oldum ki onlardan başka bir şey göremiyorum. Durdurulamaz olduklarını çok geç anladım. Görmezden gelmek, sanki sürekli tamir edebilirmişiz, üstünü kapatabilirmişiz gibi davranmak aptallıktan başka bir şey değildi. Kendi içimde de duyuyorum şimdi yaklaşan tahribatın sarhoş edici ayak sesle-

rini. Sıcak mıdır, nedir? Tüm sesler havasızlığa çekilmiş gibi sanki. Adım sesleri daha gürültülü, daha yakın.

Her an gelebilir: düzenin gri paltolu ordusu. Her köşe başını geçerken gölgeli çıkmaz sokaklara şöyle bir göz atıyorum. Gölgelerin arasında gri parıltılarını seziyorum, göz ucuyla dokunuyorum aşınan silüetlerine. Nereden geldiği belli olmayan bir sis gibi etrafımı saracaklar çok geçmeden. Hesap günü. Kontrol edemediğim bir neşe var içimde. Biliyorum ki ağızımdan kaçan en küçük kahkaha çorap söküşü gibi devamını getirecek. O gizlendikleri kuytulardaki duvar taşları arasından fışkıran otlar gibiyim ben. Sahi ne düşünüyorlardır acaba, her gece yerlerine yerleştirdikleri duvar taşlarını şimdi öyle yamulmuş görünce? Yıkabileceğim her şeyi yıktım, içimde ve dışımda. Durduramayacaklarını seziyorlardır, çatlaklarını görüyorlardır. Korkuyu unutalı çok oldu. Korksaydım topuklarımı vura vura kaçmam gerekirdi. Gerçi kaçsam nereye kaçacağım? Tüm kuytular onların.

Dileğim gerçekleşti. Karşımda, öylece sokağın ortasında duruyor şimdi. Bir zamanlar birlikte çalıştığım arkadaşlarımdan biri. Komik bir kopyam gibi: aynı gri palto, aynı gri şapka, aynı gri genç yüz. Tek fark sanırım benim ifademın yaşlı olması. İhtiyar bir klonum diye dalga geçiyorum kendimle. Acımak değil bu kendime. Adım gibi biliyorum oysa ki ne onlar gibiyim ne de yaşlıyım. Zamanın gerçekten geçtiğini hatırlatmak istiyorum kendime sürekli olarak sadece. Bu da benim kadar görevden yorulmuş, hayatımı işine adanmış birinin belki de tek

hakkıdır: o kadar çabasının bir işe yaradığına inanmak. Karşımdaki düz yüze bakıyorum. Yüzünde müthiş bir ciddilik var. Yüzüne gülmek için zor tutuyorum kendimi. Yanına yaklaştığımda yüzündeki ifade değişmiyor, eliyle işaret ediyor sadece girmemiz gereken çıkmaz sokağı. Böyle nazik bir daveti reddedecek değilim, kendi sonuma götüreceğ beni. Aynı anda müthiş bir uyum ile yürümeye başlıyoruz. Bu numarayı çok eskiden öğrenmiştim. Aynı anda aynı adım. Daha da tıpatıpız. Dar ara sokağa giriyoruz, uzamış gibi binalar sanki de güneşe yetişip ışığını kapamışlar. Başka türlüünü beklemezdim. Karanlık sever onlar. Karanlığın içinde kalabalıklar şimdi, gri gözlerini görüyorum parıldayan. Evlerin pencerelerinden, damlardan beni izliyorlar. Konuşmaya başlıyor eski dostum, kendi gibi dümdüz sesiyle:

“Bugün neden burada olduğumuzu biliyorsunuzdur sanırım. Enstitümüzün temelinde olan kuralları hiçe sayarak ideolojimize saygısızlık ettiniz, arkadaşlarımızın işlerini sabote ederek harcadığımız emeği hiçe saydınız. İşlediğiniz suçun ağırlığı göz önüne alındığında cezanız hemen burada infaz edilecektir.”

Düz bakışlarla süzüyor beni. Korku görmek istiyor ifademde ya da bir tereddüt ama kısıntısı dahi yok içimde. Sadece gittikçe artan bir gıdıklanma hissi var boğazımda. Hadi daha da ürkütmeye çalış beni.

“Kendinizi savunmak için söyleyeceğiniz bir şey var mı? Gerçi verilen hükmü değiştiremeyecektir.”

Hâkim olmaya çalışıyorum dudaklarıma yarılmaya çalışan alaycı gülümsemeye. Ciddi olmalı son bir kez, acınası düzen oyunlarına katılmalı:

“İnanın ki çok pişmanım. Yine de ne yaparsanız haklısınız. Fazla ileri gittim değil mi, haddimi aştım. Hemen infaz edin cezamı. Şu utanç verici varlığıma son verin.”

Duruyorum bir saniyeliğine, yüzlerindeki kontrollü şaşkınlığı izliyorum. Yine de mazur görmeli onları. Kabul edemiyorlar nasıl bu kadar sessizce, şu güne kadar belli etmeden yıllarca bir çıkış buldum düzenlerinden. Nasıl oldu da başardım gündüz gözüyle karanlık kuytularına sızıp da tuğlaları yerinden çıkarmayı. Yavaş yavaş kova doluyor biliyorum. Kapı gıcırtıları duyulacak:

“Ama hemen yapamazsınız. Merak ediyorsunuz. Nasıl mı yaptım? Bıraktım bozulmuş olanlar fisildamaya devam etsin. Gece sesini kıstığınız öfke ve meraklar gündüzleri daha sık duyulsun. Huzurlarımı koruduğumuz söyleyedik ama gördüm ki asla mutlu değillerdi.”

Durup yankımı dinlemeyi isterdim, sesim gerçek anlamda duyulabiliyor olsaydı. Dalga geçmek istiyorum, şımarmak istiyorum kapı eşiği bu kadar yakın iken. Çok çalıştım bugün ve ondan önceki her gün. Gözlerimi kısarak kuytulardaki gri gözlere bakıyorum:

“Ne güzel bir çıkmaza sürüklemişsiniz beni. Böyle güneş görmeyeninden, gölgelisinden. Neyse ki alışmışız böyle kuytu, köşe yerlere. İşimiz bu sonuçta değil mi? Kuytu temizlemek yani. İşte ama ben başka türlü alışmışım. Biz karanlıkta çalışırız.

Ben ışıklı haline de alışmışım kuytularım. Öylesi daha bir korkunç inanın.”

Aklıma geliyor yine: camın kırılma anı. İnsanların ıvır zıvırları çürümek için terk ettiğimiz depo odasıdayım. Karanlık bir perde var camın önünde. Bir parça aralık perdenin arasından güneş ışığı süzülüyor içeri, tozları dans ettiriyor. İlk defa görüyorum gün ışığını. Yasak ama engel olamıyorum. Perdeyi açıyorum ve cam kırılıyor. Şimdi de duyuyorum çatlak seslerini. Konuşmama izin veriyorlar çünkü merak ediyorlar içten içe:

“O ışıkta ne gördüm biliyor musun? Gerçekten niye her şeyi düzgün tutmak için böylesine uğraştığımızı. Çünkü insanlar parmak ucunda yürümelerle, kapı deliğinden göz ucuyla bakmalarla, küçük sinirli fısıltılarla yetinmeli.”

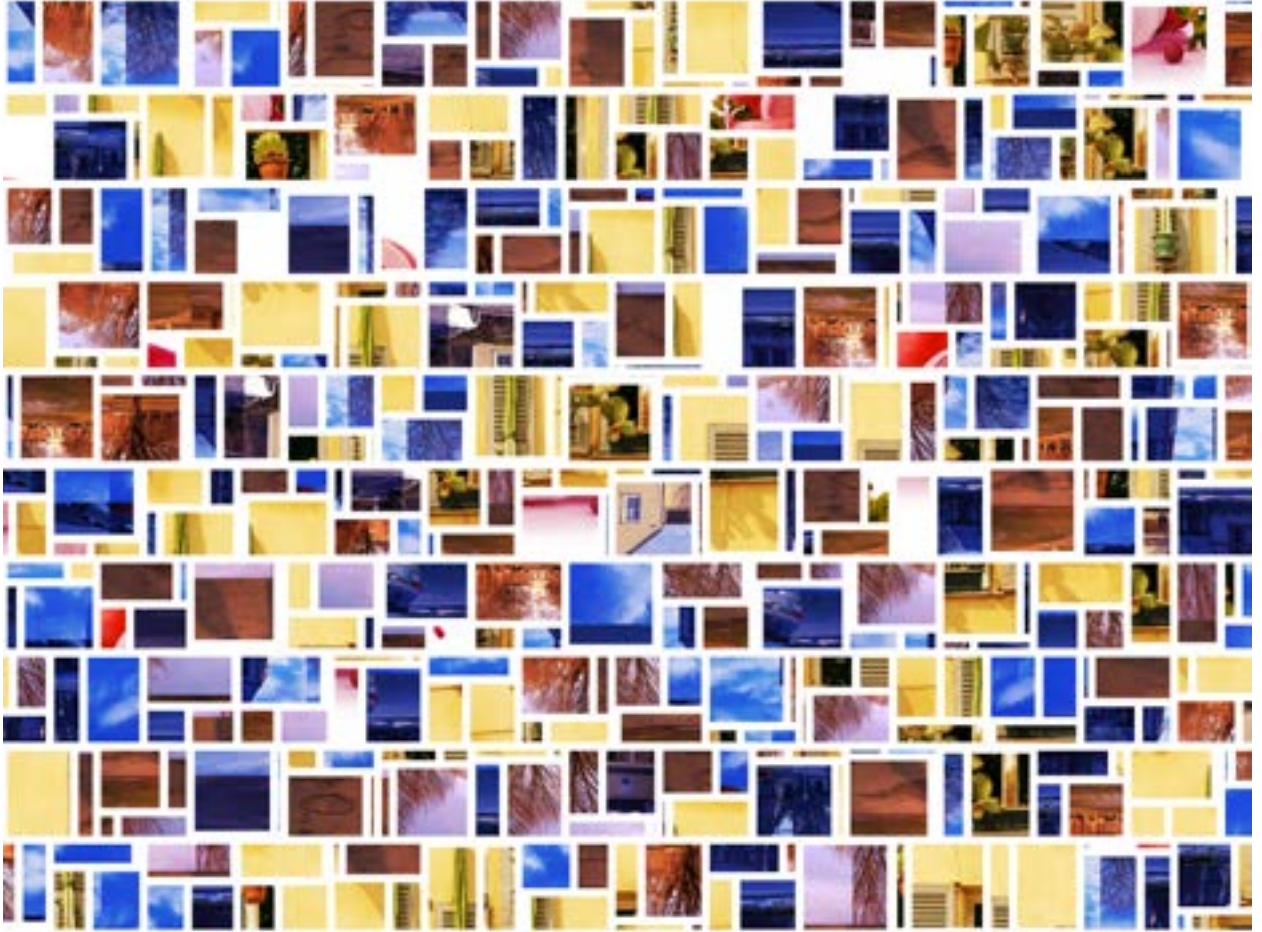
Gümbürdeyen bir şey var içimde. Her kelimeyle bir öncekinden daha fazla kontrolümü kaybediyorum. Bunu istiyordum ama, bunu bekliyordum: kontrolsüzlüğü. Düşünüyorum düğün fotoğrafının tozunu alan kadını. Kapının gıcırtısını fark etmesi ne kadar sürer ve kocasının boğazına toz bezini sokması? Haddini aşmasına, rayından çıkmasına ne kadar kaldı? Çok az. Tüm şehirden fısıltılar duyuyorum şimdi. Yasaklar taşıyor evlerden. Yapmalar, etmeler, aman huzurumuz kaçmasınlar. Çatlaklar büyüyor duyuyorum: cam parçaları içimde:

“Asla gizlememeliydik o kırıkları. Eninde sonunda herkes tek tek daha gürültülü duyacak, daha keskin görecekti. Böyle bir farkındalık nasıl batır, biliyor musun? Kâğıt kesliği gibi. Ben bıraktım çatlaklar büyüsün. Ben sadece bir musluğu açık bırakıp

gittim, gerisini onlar yaptılar.”

Yırtıklar, kapı gıcırtiları, su damlaları eşlik ediyor sohbetimize. Korkunç bir gürültü başlıyor. Kakofoni.

“Herkesi özgür bıraktım,” diyorum. “Cam kırıldı.”

Egecan Kemal Yoldaş

Cevriye

VEFAT

Kapısının Önündeki Çiçekleri Her Sabah
Sulayan ve Onlarla Konuşan Kadın

CEVRİYE YOK'u

kaybetmenin derin üzüntüsü içerisindeyiz.

Her gün gazeteyi en önemsiz haberinden en gereksiz kuponuna, köşe yazılarından ölüm ilanlarına kadar sıklımadan okurdu. Başına o olağan ağrı saplandığında yakın gözlüklerini eli titreye titreye çıkardı, bazen ellerinin hakimiyeti kendisinde değilmiş gibi hissederdi. Gece sıkı sıkıya kapadığı panjurlarını henüz tamamıyla açmamıştı, güneş ışınları eski ahşap panjurların dökülmüş beyaz boyalarını zorlaya zorlaya içeri girmeye çalışıyordu. Cevriye Hanım, küçük yavaş hareketlerle okumayı bitirdiği gazeteyi katladı. Panjurları açmanın vakti gelmişti.

Cevriye Hanım orta yaşları epey bir geçmişti. Bu panjurları açtığında ya ışık hüzmeleri toz zerrecikleri arasında salonun dibine kadar sokulurdu ya

da sokak Cevriye'ye yağmur damlalarıyla davetkar bir kucak açardı. Demek ki bugün odanın bir köşesinde oturup geriye kalan iki üç plağını baştan sona dinleyeceği günlerdendi. O, plak cızırtısı içinde dölüp giderken salonun içinden küçük çocuklar geçirdi. Küçük elleri havada ışık hüzmeleri içinde kayıp giden, bir aşağı bir yukarı aheste uçuşan toz zerreciklerini yakalamaya çalışırdı. Kar yağmayan şehirlerinin ortasındaki bu beyaz panjurlu evde açarlardı pembe ağızlarını ve dilleriyle kar tanesi toplar gibi toz zerreciklerini tutmaya çalışırlardı. Cevriye Hanım plak cızırtıları arasından dudaklarının kenarında küçük bir gülümsemeye izlerdi onları. O zaman bu evden ancak ölüsü çıksın isterdi. Bırakamazdı bu anı, plak ne zaman başa sarmış anlamazdı.

Elleri titreyerek pikabın iğnesini kaldırdı. Bir uykunun tutukluğu vardı üstünde. Çocukları, güneş hüzmelerinin yerini arsız bir sokak lambasına bırakmasıyla gitmişti. Gazete beyaz nakışın üstündeydi. Tedirginlikle kalktı yerinden, kalkarken dü-

şürdüğü kırlenti kaldırmak için vakti yoktu. Yarın yağmur yağacaktı, panjurlarını sıkı sıkıya kapattı.

Güzel bir kadındı Cevriye. Upuzun saçlarıyla üst kattaki odasının penceresinden sarkardı güneş açtığında. Güzel bir şarkı duymaya görsün terliklerini çıkarıp oynardı tombul bilekleriyle, bıraksalar küçük penceresinden sokağın ortasında açan güneş doğru süzülürdü. Dilinden düşmeyen nice türkü sırf onun için yazılmış gibiydi, oysa Cevriye panjurları daima açık penceresinin tülleri arasından kimseye ait olmayan ezgiler mırıldanırdı, sadece kendisi için. Yalın ayak koşacağı sıcak kaldırımlarda da yine kendi için dans ederdi izin verseler. Nasıl içi gidiyordu... “Güneş gördün mü çıkmayacaksın.” dememişler miydi bir kere? “Tek tek indiriyorlarmış, ben öyle duydum.”

Cevriye Hanım’ın başına o olağan ağrı ilk saplanalı otuz sene kadar oluyordu. Başının ağrısıyla uyandı ve odasından aşağı indiği gibi uzun bir sürahiye su doldurup doğru kapının önüne çıktı Cevriye Hanım. Gece yağmur yağmıştı, sakız sardunyalılarına doğru eğilip evvelsi gün tomurcuk olarak bıraktığı taç yaprakları okşadı yavaşça. Eğildi, rüyasını kimseler duymadan çiçeklerine anlattı. Dolu sürahiye yere bırakırken ıslak merdivenin üstündeki gazeteyi aldı içeriye. Yıllardır süren bir ritüel gibi masasının başına geçip yakın gözlüklerini taktı ve nemden yumuşamış gazeteyi ağır ağır okumaya başladı. En önemsiz haberden en gereksiz kupona, köşe yazılarından ölüm ilanlarına... En son kendi ölüm ilanını da okuduktan sonra titreyen elleriyle gözlüğünü çıkardı. Gazetede kendi ölüm ilanını ilk gördüğün-

de havanın ne kadar sıcak olduğunu anımsadı. Ter içinde kalmıştı, kafasında hala sargılar vardı. “Teker teker vuruyorlarmış. Yağmuru bekle.” dememişler miydi? “Çıkma Cevriye, kurtulamazsın.” Gazeteyi özenle katlamaya çalıştı. Fazla su çektiğine kanaat getirip katlamaktan vazgeçti. Onun yerine pikabın yanındaki koltuğun kırlentlerini topladı ve gazete sayfalarını kurumaları için tek tek koltuğun üstüne serdi. Panjurlarını açmaya başladı. Sokak ona gelmesi için yağmur göndermişti.

Koltukların üstüne serdiği gazete sayfalarına bakmadan tombul ayaklarına terliklerini geçirdi. Uzun zaman eve dönmeyi düşünmüyordu ve bu salon çok toz tutardı, bilirdi. Hiç kapanmayan panjurlarından bir tül perdeler bir de upuzun saçları dökülen Cevriye ne çektiyse sokağın ortasında açan güneşten çekmişti. Ona bıraksalar kimsenin olmayan Arnavut kaldırımlarda yalın ayak ve tek başına dans ederdi kimsenin olmadan, sürekli aklında bu vardı. Yağmura bir türlü alışmamıştı ve sokak ne zaman isterse o zaman çağırırdı buranın kadınlarını. Güneşli sokaklarda tek tek indirilmiş, sağlı sollu yığılmış kadın bedenlerini gördüğünde anlamıştı evde kalması gerektiğini. “Çıkma Cevriye, kurtulamazsın.” Kurtulamayacaksa Cevriye, bu güzel şarkılar nereden geliyordu böyle? Üst üste atılmış kadınların üstüne bir de kendi bedeni inerken hâlâ anlamaya çalışıyordu, bu evden neden ölüsü çıkmak zorundaydı Arnavut kaldırımlar bu kadar sıcakken?

Başında müthiş bir ağrı duydu Cevriye Hanım, pikabın iğnesi yukarıda asılı kalsa da durma-

dan başa saran bir plak çalıyordu onun adını çağır-
ran. İçinde güneşin olduğu son anısını ışık hüzmeler-
ini kovalayan arsız sokak lambaları gibi kafasından
savuşturmaya çalıştı. Kapının önünde unuttuğu
uzun sürahideki suyu toprağa döktü, sürahiyi de ka-
pıdan içeriye koydu. Sardunyasına “Geleceğim.” de-
yip çektiği kapının anahtarını çiçeğine emanet etti.
Zaten sardunyasından başka kimsesi de yoktu Cev-
riye Hanım’ın. Hiç çocuğu olmamıştı, hiç birini sev-
memişti. Taze toprak kokusu başını döndürürken
sokak, Cevriye Hanım’ı güneşli günlerden koruyan
evinden kendi yağmuruna çekiyordu.

Her yağmurlu günde olduğu gibi meydana
kadar yürürdü ve neden dışarı çıktığını unutarak
evine dönerdi Cevriye Hanım. Ayakları ıslanırdı,
yaşına rağmen koşa koşa evine dönerdi. Bir türlü
affetmezdi kendini, hele ki sokağın başından açık
panjurlarını gördüğü anda. Evine girmek bir daha
çıkılmamak isterdi ama kapıların içinden geçemez-
di ki! Dövünürdü içeri girebilmek için zaten hep
ağlamıştı bu yol üstünde. Beyaz basamaklardan bir
çocuk çıkartamayan başı sargılı Cevriye kadar mut-
suzdu şimdi Cevriye Hanım. Çöktü kapının eşiğine,
sakinleşmeye çalıştıkça kafasına vura vura ağladı.
Elleri titreye titreye cebinden bir dal sigara çıkar-
maya çalıştı, içeride koltuğa serdiği gazete kağıtları
gibi ıslaktı, yakamadı. Plakları lazımdı, uyuşuk uyu-
şuk izlediği çocuklarının hayali lazımdı ona. Sakız
sardunyalı şaşkıncı ama metanetle bekliyorlardı
anlatsın diye. Cevriye güneş gördüğünde bu evden
nasıl ölüsünün çıkacağını anlattı. Diğer ölüsü çıkan
kadınlarla bir sokakta nasıl yattığını anlattı. Morar-

mış etleri, fersiz gözleri anlattı ama yağmuru hiç an-
latmadı. Yağmura hiç alışmamıştı.

Sonra sardunyasından anahtarlarını aldı ve
ayağa kalktı. Yağmura çıkamadan önce kapıdan içe-
riye koyduğu uzun sürahiyi kaldırdı, götürdü. Kane-
pe üzerindeki gazete kağıtları çoktan kurumuştı;
onları katladı, beyaz nakışın üstüne koydu. Kır-
lentleri tek tek yerleştirdi koltuğun üstüne, üşüdü,
kurulandı. Arsız sokak lambasının ışığından geçti,
pencereden sarktı. Panjurlarını açık bırakmaya ka-
rar verdi. Bir uykunun tutukluğunu aradı üstünde,
ilanı verilmemiş ölümlerin rahatlığını. Hafta haf-
ta yığılmış gazetelerle dolu beyaz nakışlı masasına
oturdu. Elleri titriyordu, bazen ellerinin hakimiye-
ti kendisinde değilmiş gibi hissederdi ama bu sefer
başkaydı. Kağıdını da kalemını de kendi ellerinde
tuttu. Cevriye Hanım, bu sefer yağmuru bekleme-
yecekti:

VEFAT

Kapısının Önündeki Çiçekleri Her Sabah

Sulayan ve Onlarla Konuşan Kadın

CEVRİYE YOK’u

kaybetmenin derin üzüntüsü içerisindeyiz.

Gökçe Erdoğan

Küllerinden Doğmak

Eve yürürken bu sefer bakkalın sokağının kenarındaki kedi yuvasını göremedim. Elimde tavuk parçaları, hafif bir hayal kırıklığı, biraz üzüntüyle bakkalın sokağına girmeden evin yoluna devam ettim. Kedi yuvasının neden kaldırıldığını düşünmeye koyuldum. Halit Amca'nın kamyonetinden indiğimden beri burnuma tuhaf bir koku geliyordu, şimdi ise sokağı dönünce daha yoğunlaştı. Mangal gibiydi, tam kestirememiştim. Sokağı yürüdükçe kokudan daha da rahatsız olsam da aldırış etmeden sırtımdaki okul çantama daha da asıldım ve yürümeye devam ettim. Karnım çok açtı, sırt çantam da omuzlarımı ağrıtmaya başlamıştı. Kafamı kaldırdığımda gökyüzünde bir sıcaklık, bir sarılık gördüm. Kaşlarım ister istemez çatıldı kendi kendine, bir koku, bir kırmızı gök, bir sıcaklık... Yangın mıydı bu? Yakınlarda bir otlak falan da yoktu ki... Merakla adımlarımı hızlandırdım. Biraz da korkmuştum. Koku beni daha da rahatsız ederken evime gitgide yaklaşıyor olmam beni telaşlandırmıyor değildi. Çatılan kaş-

larım yavaş yavaş, usul usul çözüldü. Susuzluktan kurumuş, yapışmış dudaklarım sakin sakin açıldı. Kalay taşı sıkı sıkı tutmuş buz gibi parmaklarım sallanıverdi. O tatlı sıcaklık şimdi yüzümü kavuruyor, o hoş turuncu gök şimdi alevlerle yükseliyor evimin çatısından... Buğulu gözlerimden son gördüğüm odamın pencere pervazını süsleyen mor menekşelerin nasıl ölüp gittiğiydi.

“Günaydın Sevil!”

“Günaydın Necdet Abi, açtın mı dükkkanı?”

“Yok yok... Seni bekliyordum, açarım şimdi.”

Beyaz, uzun sakallarının kapadığı ince dudakları neşeli bir gülümsemeyle kıvrıldı. Bir insan nasıl her daim neşeli durabilir sorusunun cevabıydı Necdet Abim. Birkaç aydır çalıştığım ve çalışmaktan çok mutlu olduğum kitapçımın da sahibiydi aynı zamanda. Aylar önce Beyoğlu'ndaki küçük sahafı iki katlı, güzel bir kitapçıya çevirmiştik beraber. Hızlıca üst kata çıktım, belli ki yukarısı toplanmayı bekliyordu.

“Var mı haber kardeşinden?” Sorusuyla irkil-dim, uzundur bu mevzuyu konuşmamıştık.

“Hayır...şimdilik. Ben hala umutluyum, bili-yorsun.”

Kıkırdadı.

“Bilirim bilirim! Ne yaptın en son? Okulunu bulmuşsun sanırım, öyle miydi?”

“Evet... Bursa’da bir lisedeymiş. Liseyi araştırıyordum en son, ona göre haber yollamak istiyorum oraya. Kim bilir kimlerle, nerede ya-sıyor.”

Kardeşim Bora, hepimiz bir yerlere dağıldık-tan sonra o da kaybolmuştu ortadan. Başta ikimiz beraberdik; ev yandıktan, annem de çekip gittikten sonra. Fakat sonra o da yolunu değiştirdi. On sene geçti, şimdiyse Bursa’da bir lisede son sınıfmış. Onu bulmak için son birkaç haftadır büyük bir uğraş ve-riyordum. Ona ihtiyacım vardı. Anneme de olduğu gibi.

“Günaydın, affedersiniz.”

“Ah, merhaba, günaydın! Buyurun?”

“Ben bakınacaktım biraz...” Masmavi gözle-rini uzun kâküllerinin örttüğü bu orta yaşlı kadın, sevimli gülümsemesiyle sabahımı neşelendirmişti. Günün en sevdiğim vakti, sabah gelen ilk müşteri-lerle yaptığımız kitap sohbetleriydi. Bu kitapçada çalışmaktan çok mutluydum. Kitaplara aşık olan başka insanları tanımak, onlarla bir-iki laflayabil-mek, hatta belki arkadaş edinmek beni canlı tu-tuyordu. İlhamım burasıydı benim. Bana çok iyi gelmişti buraya gelip gidenler, bu raflar, bu kitap-lar, Necdet Abi... Yolumu çizmeme burası yardımcı

olmuştu. Ev sıcaklığıyla vaktimi geçirdiğim bu yer, benim “asıl” evimi bulmamı sağlamıştı.

“Beyoğlu Rapsodisi... Hep başlamak istemiş-tim.”

“Ahmet Ümit’in en sevdiğim eseri diyebil-i-rim. Mutlaka okumalısın!” dedi, buz gibi gözleri ışıl ışıl parlayarak. Raftan aldığı kitabı kolunun altına sıkıştırıp bakınmaya devam etti. O sırada da konuş-mayı sürdürüyordu:

“Bir de şeyi çok severim... Beyoğlu’nun En Güzel Abisi.”

“Ah evet! Onu okudum işte. Beyoğlu’nu Ah-met Ümit’ten öğrenmek büyüleyici.”

Koyu bir sohbetin ardından elinde dört kitap-la kitapçıdan ayrılan mavi gözlü kadın, bu sabaha güzel başlamamı sağlamıştı. İşte böyle böyle, insan-lardan duyduklarım, gördüklerimle kendi hayatıma yön veriyordum. Bora’yı bulma maceram da böyle başlamıştı. Yıllardır fikrini bile düşünmediğim bir şeyi, bir sabah Sabahattin Ali’nin bir eserini arayan yaşlı bir adam kafama sokmuştu adeta. Her bir lafı bana evime olan özlemimi hatırlatmıştı. Yeniden bir çatı altında birleşmek istediğim “o” insanları ha-tırlatmıştı. O gün bugündür evimi bulmak, yeniden başlamak istiyorum. İnsan; yanında kanından, can-nından insanlar bulundurmadıkça hep eksiktir ben-ce bir tarafı. Hiçbir zaman tamamlayamaz kendini. Evin apayrı bir dünya olduğunu böyle böyle öğren-dim ben de. Böyle böyle cesaretimi topladım.

“Sevil! Senin şu postalar geldi!”

Aşağıdan bağırان Necdet Abi’yi duyunca kal-bim küt küt çarpmaya başladı. Derin bir nefes al-

dım, emin adımlarla aşağı indim. Birkaç hafta önce memleketten aileme ait her şeyi kargoya vermem için birilerine rica etmiştim. Annemin gittikten sonra yolladığı bazı mektuplar vardı. Necdet Abi bu mektupların onu bulmama yardımcı olacağını söyleyince, hemen getirtmiştim.

“Biraz endişeliyim Necdet Abi... Çok uzun zaman oldu biliyorsun.”

“Yüzleştin sanıyordum.”

Bir şey diyemedim. O mektuplardan biraz korkuyordum. Annemin seneler önce yolladığı mektuplar... Neredeydi acaba? Nereden yollamıştı acaba onları? Çok küçüktüm onları okuduğumda. Annem Bora’yla bana önce düzenli olarak mektup yollardı, sonra zaman geçtikçe azalttı, sonra da hiç yollamamaya başladı. İlk zamanlar heyecanla hepsini okurduk fakat sonra biz de okumamaya, hatta kutuyu bile açmamaya başladık.

Mektupları üstünkörü inceledim:

12 Mart 1997, Ayvalık, Balıkesir.

28 Mayıs 1997, Ayvalık, Balıkesir.

4 Şubat 1999, Aliğa, İzmir.

19 Haziran 2000, Gelibolu, Çanakkale.

5 Kasım 2002, Ayvalık, Balıkesir.

Adreslere daha önce hiç dikkat etmemiştim. Nerelere gittiğini, nerelerde kaldığını merak ediyordum şimdi.

“Epey gezmiş!” dedi Necdet Abi şaşırarak. Yaklaşık 10 tane mektup vardı ve hepsi farklı farklı yerlerdendi.

“Evet. Gezmeyi severdi. Hep gitmek istiyordu zaten. Dışarıda daha mutlu olacağını düşünürdü.” Bir taraftan da mektupları sıraya koyuyordum.

“Şu an nerededir kim bilir!”

Annem ela gözlü bir kadındı. Saçlarının hafif kıvrıla çalan, asla tanımlayamadığım bir rengi vardı. Öyle çok alımlı, baktıkça bakasın gelen türden güzelliği olan bir kadın değildi. Ne mükemmel bir anne, ne de mükemmel bir insandı. Ama gözlerinde farklı bir şey vardı annemin. Ne zaman baksam kelimelelere dökemediğim bir şey görüyordum ta en içinde. Apayrı bir parıltı... Onu gördüğüm seneler boyunca ben bu parıltıyı “hüznün ışığı” diye tanımladım. En son bıraktığımda ela gözleri artık sararıp solmuş, iyice küçülmüş, o parıltıyı yitirmişti. Batan güneş gibi kızıl saçları, birer birer terk etmişti onu. Annem kendimi bildim bileli hep bir şeylerden mutsuzdu. Kendini çok üzerti. Gülümsediği zamanlarda, hatta kahkahalarla güldüğü zamanlarda bile gözlerinde bir yerde sıkışıp kalmış hüznü seçebilirdim. Evimiz yandıktan sonra kendini toparlayamadı. Son zamanlarda da epey çökmüştü zaten. O çok sevdiği, gözü gibi baktığı mor menekşeler de gözlerinin önünde yanıp kül olunca, içindeki burukluk ona nefes aldırılmamaya başladı. Sonra da dayanamadı sanırım; neler düşündü, neler geçti aklından bilmiyorum ama çareyi bavulunu toplayıp gitmekte buldu.

“En son mektup 2013’te İstanbul’dan, Fatih’ten gelmiş.”

“Epey olmuş be kızım, nasıl bulacaksın bu tarihten?”

“Fatih’deki adrese gideceğim. Belki hala o adreste yaşıyordur.”

İçimde tuhaf bir his, biraz merak, biraz da endişeyle ne yapacağımı düşünmeye çalıştım. Gerçekten istiyordum fakat, yüzleşebilir miydim? Zordu. Seneler sonra yüzünü görmek kalbimin sıkışmasına sebep oluyordu.

“Hadi oğlum, ye şunu artık!”

Bora yüzünü ekşiterek kafasını çevirdi, ağzını büktü, bağırdı, çağırdı ama yine de annemin uzattığı lokmayı yemedi. Neden yemiyordu anlamıyordum. Altı üstü çorba işte! Annem yorgun görünüyordu. Yemeğini yemeyen kardeşim ise onu daha da üzüyordu, farkındaydım. Neyse ki ben annemin yaptığı yemeklerin hepsini yiyordum.

“Bora! İçecek misin şu çorbayı?” diye sordu annem, hafif yüksek ve sinirli bir sesle. Bora mızızlandı, ağzını yüzünü ekşitti. Annem kaşık tutmaktan yorulan kolunu indirdi, derin bir iç çekerek bana baktı. Gülümseyerek onu neşelendirmeye çalıştım ama çok bitkin gözüküyordu. Korkmuştum.

“Uçak geliyoor!” diyerek toparlandı annem, bir kez daha denedi şansını, yüzüne bir de gülümseme koymaya çalıştı.

“Yemezsen yemel!” Annem çok sinirlendi. Her şey bir anda gelişti, anlayamamıştım. Bora kaşığı yine reddedince annem epey öfkeliydi. Kaşığı hızla kaseye fırlattı, çorba döküldü. Annem bağıırıyordu. Biraz korkmuştum. Annem çok öfkeli görünüyordu. Hıçkırığa hıçkırığa ağlayarak mutfaktan çıktı.

Kolideki fotoğraflara, eşyalara baktıkça her bir anı gözümün önüne geliyordu. Gülüm-

süyordum ama içim buruktu. Onu merak ediyordum.

O akşam hızla çıktım kitapçıdan. Tramvayın yolunu tuttum. Büyüyen bir sevgi hissediyordum içimde. Onu özlemiştim. Küçükken saçlarını okşayan elini, beraber pişirdiğimiz kurabiyeleri, ördüğü kazakları, hepsini çok özlemiştim. Bulacaktım onu. Çekip gittiği için ona hayli kızgındım. Evimizdeki yangın neden böylesine büyük bir etki yaratmıştı onda? Bizi bırakacak kadar ağır mıydı yaşadığı? Hepimiz çok üzülmüştük, ama birbirimizi bırakmayacaktık. Hiçbir zaman anlayamadım. Çözemedim ben annemin kalbini. Kafasından geçen, aklımı yoran, tüketen şeyleri ben anlayamadım bir türlü. Seneler sonra görecektim onu. Onu neyin üzdüğünü bu sefer öğrenecektim.

İnsanlar hızlı hızlı adımlarla sokaklardan ayrılmaya başlıyordu karanlık çökerken. Batan güneş Fatih’in derme çatma evlerine vuruyor, yokuşlu yolların parlaklığı gözümü alıyordu. Bağırış çağırış top oynayan çocuklar, evlerine yetişmeye çalışan insanlar, kaldırımlarda gezinen çiçekçi kadınlar... Bazen çevreme baktığımda, farklı hayatları gördüğümde onları da hayal ediyorum. Onların da umutları var mıdır acaba? Acaba hiç kalpten gelen sese kulak vermişler midir? Etrafıma baktıkça görüyorum bunları. Belki de benim kalbimin sesini duymamı sağlayan, evim bildiğim kitapçıydı.

Umutsuzdum. Şu elimdeki adrese vardığımda neyle karşılaşacağımı da bilmiyordum. Belki de o kapı açılmayacaktı. Ya da karşımda onu görmeyecektim. Aklımın içinde dönüp duran düşünceler

kendimle zorlu bir mücadeleye sokuyordu beni. Bir zamanlar bütün bu yola baş koyarkenki topladığım cesareti şimdi de istiyordum. Şimdi bütün her şey kaybolup gitmişti. Kalbim bir anda bomboş kaldı. Bütün düşüncelerim, cesaretim, endişelerim, sevinçlerim... Bomboş kalmıştım.

Büyük, kahverengi, ahşap bir kapı. Tereddüt-lü, dengesiz soluklarım. Daha ilk saniyeden beynime kazınan ince kapı gıcirtısı.

“Merhaba.”

Kuş civıltısı kadar canlı, bir gülüş kadar sıcak, korkak, yorgun bir ses... Bütün bu kafamı kurcalayan her şey, bir saniyeliğine, yalnızca bir saniyeliğine durdu. Tüm dünya belki de. Tüm dünya donuktu belki de bizim için o an. Gözlerimiz kenetlendiğinde kalbime yayılan sıcaklığı sanırım hayatımda yalnızca o an hissettim.

Gözlerinin yanları kırışmış. Kilo almış an-nem. Yanakları şişmiş. Kavisli burnu yüzüne gömül-müş. İnce dudaklarının üstü çizgi çizgi olmuş şimdi. Yine boylu poslu tabii, giyimini de ihmal etmemiş. Kızıl saçları yok artık. Sarıya boyatmış. Artık saçları bana solgun solgun batan güneşi anımsatmıyor. Saçları artık yeni doğan bir güneş kadar parlak. 10 seneyi aşkın bir sürede, güzel annemde değişmeyen tek bir şey var: gözleri. Gözbebekleri hala küçücük. Elahlığını hiç yitirmemiş mesela. Hala ıslık ıslık parlıyor bu gözler. Umutsuzca parlayan, sıkışıp kalmış hüznün ışığını seçtim orada. Gülümsedim.

“Korkmuştum.”

Annem sessiz sessiz oturuyordu yanımda, elinde kahvesiyle. Çok az konuşuyor, sadece kork-

tuğunu söyleyip duruyordu.

“Korkmana gerek yok ki artık. Belki şimdi mutlu oluruz anne.”

Sustu. Olmayacağını biliyordum.

“Hiçbir şey olmamış gibi davranmak... garip.” dedi kafasını kaldırmadan.

“Hiçbir şey için geç değil anne. Hem bak Bora’yı da bulacağız. Yeni bir ev alırız. Yeniden baş-larız hayata, olmaz mı?” Onu sakinleştirmeye çalış-ıyordum. Ama bunu kendime hiç yapamamıştım.

“Yeni bir ev mi?” Sesi titriyordu.

“Anne... Hala korkuyor musun yangından? Doğruyu söyle bana.”

Başı aşağıda, sessizce ağlamaya başladı. Ya-pabildiğim tek şey sarılmaktı. Beraber atlatacaktık. Bir şekilde öğrenecekti geceleri bizimle aynı evde rahatça uyuyabilmeyi. Alevlerden korkmamayı. Geçmişini unutmayı. Çekip giden oydu. Bizimle kalıp üstesinden gelebilirdi. Hıçkırıkların arasından ko-nuşmaya çalıştı:

“On sene önce... Evi ben ateşe verdim.”

Kelimeler beynimde yankılandı, ama anlam veremiyordum. Algılayamadım sanırım.

“Ne diyorsun anne?”

“Ben yaptım işte. Hastaydım. O gün... çok si-nirliydim... ben... dayanamadım ve yaktım...”

Ağlamaktan konuşamadı. Fark ettim ki be-nim de yanaklarımdan yaşlar süzülüyordu. Anlaya-mıyordum hala. Ben... algılayamıyordum.

“Neden anne? Neden peki?”

“Doktora gitmiştim... İlaç alıyordum... Ben...” Sustu.

“Sen ne?”

“Mutsuzdum.”

Mutsuzdun. Hep mutsuzdun.

“Tedavi de olmuyordum... ben... sadece çok sinirliydim. Biraz ilaç... iyi geliyordu onlar.”

Annemi dinleyemiyordum. Bunlar... Bunlar ağrıdı. Kalbim sıkışıyordu. Kaşlarım geriliyordu, sıkılaşıyordu, titriyordu. Derin bir nefes aldım. Hıçkırık hıçkırık ağlıyordu yanımda. Yüzüme bir kere bile bakmamıştı. Topladım kendimi. Yine elimden tek gelen sarılmak olmuştu.

“Geçti, anne.” Geçmeyeceğini biliyordum, en azından onun için. Yarasının çok büyük izler bırakacağını da biliyordum. Ben belki bugün, burada, birkaç dakika önce öğrendiğimi unutturdum. Ama o ömrü boyunca çıkarmazdı bunu aklının derin köşelerinden. Evini nasıl dağıttığını unutmazdı.

“Geçti gitti artık. Bizden yana hiç mi umudun yok anne?”

Çok ağlıyordu.

Yıllar sonra öğrendim ki annelik çok başka şeymiş. Bir eve sahip olmak, o eve sahip çıkmak, korumak kollamak çok ayrıymış meğer. Büyük fedakarlıklar yapmak gerekirmiş evi bir arada tutmak için. Beş sene önce buldum ben onları. Kalbimin dağılıp giden parçaları gibiydiler. Önünde sonunda buldum ama o parçaları, topladım, birleştirdim. Yeniden bir kalp yapabildim belki de. Geçen her bir yıl beni daha da büyüttü. Şimdiyse bazen bir köşeye çekilip izlerim ikisini. Bora'nın nasıl annemi alnından kocaman öptüğünü mesela. Ya da annemi yemek yaparken izlerim bir köşede. Başımı her yastığa ko-

yuşumda bir ev olmanın verdiği sıcaklığı kalbimde hissedirim. Bazen de öteki evimde Necdet Abi'yle tozlu rafları silerken... Genç bir kadınla bir edebiyat dergisini konuşurken, kitapların arasında kaybolurken hissedirim. Ama mutlaka hissedirim. O ela gözlerin içinde görürüm evimi.

Kayra Şener

Yetersiz Bakiye

Kıpkızıldı gökyüzü. Gün böylesine canlı batmayalı uzun zaman olmuştu. Kızılı kızıl, mavisini mavi, sarısı sarıydı.

Gün batıyor, güneş sönüyor, kalabalık büyüyordu. İnsanlar fotoğraf çekiyordu. Fotoğraf çekmeyen tek bir kişi vardı, o da deliydi. Kirli sakalı, parçalanmış tozlu kotu ve kim bilir ne zamandan beri üzerinden çıkarmadığı kat kat kazaklarıyla çöp kutusunun yanındaki banka sinmiş, batan güne bakıyordu.

Bir de bu delinin arkasında, delirmekten kaçan biri vardı. Bir batan güne, bir fotoğraf çekenlere, bir de deliye bakıp düşüncelerinde kaybolan bir kız.

Heyecanlıydı bugün. İçinde karşı konulamaz bir kaçma isteği vardı. Nihayet kaçacak, kaçıp arayacak, aradığını bulacaktı. Ah bir kaçabilseydi eğer!..

Ama kaçamıyordu. Kafasına koyduğunu ne zaman yapabilmişti ki? Ya da kafasında kurduğu,

ne zaman gerçek olmuştu? Gün neden bu kadar güzel batmıştı sanki? Seyretmek zorunda mıydı?

Güneş kaybolmak üzereydi, deli de oturduğu banktan kalkmıştı. Kız, kafasında delinin çöp kokusundan rahatsız olduğu için kalkmış olup olmayacağını muhasebesini yaptı. Delinin üstüne başına bakınca çöpün kokusunu duyamayacak kadar kötü kokuyor olabileceğine kanaat getirdi, çok utanmıştı. Gidip deliden özür dilemek istedi, gidemedi.

Deliye duyduğu mahcubiyet işine gelmişti. Başka türlü o sahilden ayrılamayacaktı. Yürüdü, yürüdü, yürüdü... Yürürken adımlarını yavaşlatıp komşu sohbetlere hayalet misafirlik ediyor, bir müddet sonra sıkılıp hızlanıyordu.

Sırtında ufak bir sırt çantası, yüreğinde kocaman bir kaçma isteği vardı. Çevresindeki kalabalıkta onu tanıyan bir kişi çıksa ve bu duruma tanık olsa, mutlaka gülerdi. Hayatın ciddiyeti, sorumluluklar ve benzeri çok çok çok önemli erdemler üze-

rine bir nutuk çeker, ne zaman isterse arayabileceğini ekler, çok işi olmasa hayatta yalnız bırakmayacağını ama çok önemli bir yere yetişmesi gerektiğini söyler; yolluk niyetine üç beş nasihat daha sıkıştırır giderdi. Ama çok şükür, yalnızdı.

Kalabalıktan bir tanıdık çıkma fikrinin yarattığı tedirginlikle adımlarını iyice hızlandırmıştı, metroya gidecekti. Aktardıkça indirimlenen aktarmalar yapıp ulaşacağı menziline havalimanı vardı. Yürüyen merdivenlerden inerken deliyi de kalabalığı da unutmuştu. Mahcubiyet ve tedirginliğinin yerini yeniden heyecan alıyor, karnının kavrulduğunu hissediyordu.

Metro şaşırtıcı derecede tenhaydı. Rayların geçtiği tünelden gelen nem ve toz kokulu rüzgârı içine çekti, heyecanını arka plana itti, sakinleşti. Bir sonraki trenin gelmesine sekiz dakika vardı. Göz ucuyla bekleyenleri saydı, kendisi dahil tam sekiz kişi aynı treni bekliyorlardı. Beraber geçirilmiş sekiz uzun dakikadan sonra neredeyse boş gelen trene arada mutlaka boşluk kalacak şekilde özenle serpiştirilmişçesine oturdular.

Ona en yakın oturan, yeşil paltolu bir kadındı. Treni beklerlerken de neredeyse yan yana durmuşlardı. Etrafına hafifçe göz gezdirdi, serpiştirilme haremlik ve selamlık olarak gerçekleşmişti. Eh, şaşırmamıştı. Kendisi de bu yeşil paltolu kadının yanında daha güvende hissediyordu.

İneniyle bineniyle yedi durak geçmişlerdi. Sekizinci durağa yaklaşırken yeşil paltolu kadının kıpırdandığını fark edince endişelendi. Birlikte geçirilen sekiz dakika ve sekiz duraklık bir yolculuk

iki yabancı arasında bir bağ kurabilir miydi? Öğrenmenin tek yolu vardı: hapsirdi. Bu bir samimiyet testi idi. Her şey bir “çok yaşa!”ya bağlıydı. Duyulmamış mıydı acaba? Daha yüksek bir sesle bir daha hapsirdi. Yeşil paltolu kadın fark etmişti bu sefer, nezaketen belli etmemeye çalışarak uzaklaştığı mikropların kendisinden bir temenni almak uğruna ortaya atılmış bir merhaba olduğunu anlayamadı. Demek ki birlikte geçirilen sekiz dakika ve sekiz duraklık bir yolculuk, iki yabancı arasında bir bağ oluşturmuyordu. Sekizinci durakta yeşil paltolu kadın da indi.

Yabancılar, tanıdıklardan daha gerçekti. Ama her yabancıdan medet ummak da yersizdi. Zaten o da bu yüzden kaçmıyor muydu?

İndi, yeşil paltolu kadını ve hayal kırıklığını unutmuştu.

Onu aktara aktara havaalanına kadar taşıyan vatmanlara minnettardı. Onlara olan minnettarlığını güvenlik görevlisine verdiği selamla göstermek istedi. Güvenlik görevlisi sanki hayatında ilk defa selam almış gibi bir tavır takınmasaydı belki de adımlarını bu kadar hızlandırmazdı. Bir an için kafasında güvenlik görevlisinden uzaklaşmaktan başka hiçbir şey kalmamıştı.

Havalimanına girdi, biletlere baktı. Gelenlere, gidenlere, bekleyenlere ve uğurlayanlara baktı.

Kendini geride bırakmadıkça, zaten kaçamayacaktı.

Gerisingeri indi, güvenlik görevlisine baktı, kafasını çevirdi.

Aktardı.

Aktardı.

Yetersiz bakiye, aktardı.

Kimsenin paltosuna dikkat etmeden çıktı, gökyüzü karanlıktı.

Sahile uğramadı.

Boş sokaklardan geçti.

Ev sessizdi.

Ocağın altını yaktı, çorba ısıtacaktı.

Eren Aydoslu

Menfa

*Ölüm, sürgün edilmiş ev olmalı
Veya ölüm insanı evinde bulmalı*

Toz ve rutubetin arasından süzülüp kazan dairesini aydınlatan cılız ışık hüzmeleri, kapının kapanmasıyla birlikte terli suratları son bir kez yalayıp kayboldu. Üzerine karanlık çökmüş defterimi, arasına kalemimi sıkıştırıp çantama yerleştirdim ve sırtımı, elimdeki kıymık batıkları ikram etmiş ıslak, tahta fıçıya dayadım. Fıçı içinde çalkalanan küflenmiş su ile teknenin karinasını tokatlayan sert dalgaların yarattığı uyumsuz ritimleri dinledikçe midemin taklalar attığını hissedebiliyordum. Derin bir nefes aldıktan sonra bilincimin odağını kulaklarımdan çekip zifiri karanlık içerisinde insan suretleri aramaya başladım. Derken kapı yavaşça açıldı...

*Kırk, belki kırk beş kişilik bir kervan
Farklı davaların ortak yolunda ilerliyorlardı
X, Y, Z ve nicesi
Bir yürek olmuş, koşuyorlardı*

Artık karanlığa alışmaya başlamış gözlerim, etrafımı sarmalamış vücut yığınlarını hat hat kafamda resmettiyordu. Bakışlarımı ayaklarımda ucuna çevirdiğimde, başımı sarkık kolunun iç dirseğine yaslayıp uykuya dalmış, yaşlı bir adamı seçebiliyordum. Fısıltılı horultusu, teknenin alt civatalarının gıcirtısına karışıp kulak tırmalayan bir tını oluşturuyordu. Sol tarafımda bağdaş kurmuş oturan bir başkası, bütün bu seslerden duyduğu rahatsızlığı döşemenin tahtaları üzerinde parmaklarıyla aksak ritimler tutarak belirtiyordu. Fıçının öbür yanına yaslanmış bir vücut daha seçti gözlerim. Onun yanına çömelmiş bir tane daha, sonra bir tane daha, bir tane daha... Onlarca vücut, kapkara karanlığın derinliklerinden süzülüp sezgin bakışlarıma takılıyor, baldırından dizine, belinden eline belleğimde beliyorlardı. Bu görseliliğin zihnimi ele geçirmesinin altında yatan sebep, hiçbirinin yüzünü görmüyor, böylece kim olduklarını tanımıyor olmamdı. Kafamda tekrar tekrar detaylandığı bu bedenle-

rin sahiplerini tanımıyor oluşumun bende yarattığı gizemli ve cezbedici bir etkisi vardı. Birbirlerinden kar tanesi misali farklı bunca bireyin aynı toprağın özlemi doğrultusunda çıktığı bu yolculuğun düşüncesi beni büyülüyordu. Sonra yine kapı...

*Yıllar önce sürgün olarak veda ettiğim topraklara
Şimdi birer mülteci olarak dönüyorum
Teknemın adı Menfa.*

Yetmişli yıllar. Aynı toprağın çocuklarının, siyasi rüzgarların alevinde yanıp kül olduğu yıllar. Dostun düşman, kardeşin kalles, barışın beleş olduğu yıllar. Üniversitelerin kışla, kahvelerin cephe, sokakların savaş alanı olduğu yıllar. Ufkunu günlük hadiselerin ötesine genişletmiş, birikimli bir öğrencinin apolitik durumda bulunamayacağı yıllar. Bu öğrencilerden biri de ben oluyorum. Taşından toprağına, servisinden türküsüne aşık olduğum vatanımın geleceğı elbet beni de ilgilendirecekti. Ne vatanımın ne insanımın sömürüsüne takatim kalmamıştı. Yeditepe İstanbul'da girilmedik kahve bırakmamış, elde pankart, cepte tabanca köylümden kentlimi, herkesi bir nevi "uyandırma-ya" çalışıyorduk. Her hafta en az iki kardeşimizi ya kodese ya mezara yolluyor, uğruna kaybettiklerimizi anımsadıkça daha coşkuyla yaşıyorduk davamızı. Çok çömez ama çok cesurduk.

Palabıyık. Gerçek adı gizem defterinin arasına sıkışmış, kanlı şanı isminden önde yürüyen bir zanlı. Dönemin gereğı de bir düşman. Kulaklarına varan kömür karası bıyıklarından aldığı bu lakap, duyan kişinin yüreğine korku salardı. "Karşı taraf" diye ötekileştirmeye zorlandığımız kesimin en azılı

isimlerinden biri olan bu zatla ilk ve son karşılaşmam 28 Nisan 1977 sabahıydı. Evimiz, güvenli sığınma noktamız olarak bildiğimiz sokak, Palabıyık ve arkadaşlarının oluşturduğu, nefret ve kin söylemleriyle dolu bir eylem grubu tarafından basılmıştı. Böyle bir eylemin geleceğinden haberdar olmakla beraber hazırlıklıydık da. Çabucak toplanan bir karşı grup ile aynı cadde üzerinde Palabıyık ve arkadaşlarının üzerine yürümeye başlamıştık. Kapı bir daha açıldı...

*Ne cümleleri, ne kelimeleri, ne harfleri
Buluşmamıştı hiç*

Bir daha buluşmamak üzere yürüyorlardı şimdi

İki grup birbirine yaklaştıkça içimde hem coşku hem de korku filizleniyordu. Hırstan gözü kör olmuş bir dolu insan, tuğladan iki duvar gibi çarpışıp toz olmaya ilerliyordu. Tam karşımda, bize doğru süratle ilerleyen Palabıyık'ın kan çanağı gözleri, hızla genişleyip daralan burun delikleri ve şakağından boncuk boncuk süzülen ter damlaları, kaçınılmaz ölüme davet eder nitelikteydi. Göğsümde hızla biriken cesaret tohumları ve sırtımdan aşağı süzülen endişe damlaları bilincimin ve bedenimin kontrolünü ele geçirmiş durumdaydı. Gözümü kırpmamla beraber elim, cebimdeki tabancanın kabzasını sıkıca kavramıştı bile. Bir göz kırpmamla daha artık namlunun ötesinde Palabıyık'ı görür hizadaydım. Kulaklarım delicesine çınıyor ve ellerim karıncalanıyordu. Bir göz kırpma daha ve Palabıyık'ı elleri kanlı, acı feryatları arasında sağ omzunu tutarken görebiliyordum.

Bilincim yerine geldiğimde evimdeydim.

Evimdeki son gecem olduğunun farkında olmaksızın yatakta bir sağa, bir sola dönüyor, vaktimi yaşanları kafamda tekrardan canlandırmaya çalışarak harcıyordum. Ensieme bir namlu dayansın da ateşlensin istiyordum. Ateşlensin ki elimi kana bulduğımı unutayım, ateşlensin ki bundan sonra beni bekleyen kara yoldan yürümek durumunda kalmayayım. Ateşlensin ki hayata karşı son gülümsememi evimin içerisinde harcayayım. Bu evham ve endişe dolu saatler, karın ağrısı ve yorgunluk olarak dakika başına geri dönüyordu. Sokakları sessizliğin kapladığı, gecenin geç saatlerinden birinde uyuyakalmış, sabah başıma dikilmiş iki polis memuru tarafından uyandırılmıştım.

Ne yargıcın ne avukatların, mahkeme boyunca Palabıyık'ın akibetinden haberdar olduklarına dair küçük bir belirti gösterdiklerine şahit olmıştım. Evimden toplanan kitaplar ve pankartlar ortaya dökülmüş, “vatana ihanet” ve “halkı isyana teşvik” benzeri birçok asılsız suçlama ortaya atılmıştı ama “yaralama” veya “silah bulundurma” sözcüklerinin hiçbir görevlinin ağzından döküldüğüne tanıklık edememiştim. Olayın olabildiğince beklendi mi yoksa şaşırtıcı mı olmasındandır bilemiyorum, nötr bir ruh halinde kilitlenmiş, sürecin bitmesini bekliyordum. Hukuki jargonun soğuk cümleleri etrafımı bir kasırga misali sarmalamış, kelime yığınları arasında bilincimi kaybettiğimi hissediyordum. Ta ki iki keskin sözcük yüreğime jilet gibi saplanana kadar: “...vatandaşlıktan çıkarılmasına...”. Kapı...

Mahpus yemiş zindan eve gider

İdam yemiş yüce eve gider

Sürgün yemiş nereye gider?

Trenin ülke sınırını terk etmesiyle beraber ölü bir ruhtum artık. Vatanının, meskeninin, evinin yüreğine sığınmaktan alıkonmuş ölü bir ruh. Ne meşe duvarlarıyla fukaranın gözüne kıymık batıran bir köşk ne mermer döşemeleri üzerinde zalimin topuk seslerini çınlatan bir şato ne de heybetinin kibriyle insanoğlunu bulutlardan izleyen bir kale kalbimdeki boş arsanın üzerinde yükselmeye layıktı. Çünkü ev dediğin, dört duvar bir çatıdan daha fazlasıydı. İnsanoğluydu mesela. Yabancıasına bile kardeş diye yaklaşan insanoğlu. Mazisiydi daha sonra. Öteki, diğeri demeden kucak açtığı onlarca ahalinin hikayesiyle dolu mazisi. Bağları, bahçeleri, eli yüzü, dili... Adı bile anılmamış bir kurşun ile hepsini kaybetmiştim.

On üç yıl öncesine dair karanlık bir anıyı yeniden ansımak istemsizce iç çekmeme neden oldu. Ne kadar ses çıkardığıma dikkat etmemiş olmamalıyım ki yanı başımda huzursuz bir mırıldanma duydum, ardından uykusu bölünmüş bir adamın çıkaracağı türden, rahatsız edici ağız şapırdatmaları. Kendimi açıklama gereği duydum: “Kusura bakmayın, sizi uyandırdım ama.”

Yol yorgunu ve uyku sersemi birinden beklenmeyecek samimi bir karşılıkla: “Önemli değil kardeş. Kabuslar birbirini kovalıyor zaten, yat yat nereye kadar?”

Karanlıkta seçebildiğim kadarıyla cüsseli bir beyefendi. İri fiziğine tezatla sesinde beklenmedik bir hüznün vardı. Arkasını deşmeye karar verdim: “Siz de mi kovulup da geri dönenlerdensiniz?”

Ciddi bir tonla: “Öncelikle şu sizli bizli konuşmayı bırak da. Sonuçta aynı kara yolun yolcusu olmamış mıyız? Nedir bu mesafe...” Kısa bir sessizlik. “Evet kardeş, sürgün belası beni de buldu vakti zamanında. Ama artık yüreğim kaldırmıyor. Hukuk, kitap dinlemem, ben toprağıma geri dönüyorum.”

Yaptığı uyarıyı dikkate alarak, keyifle: “Hay çok yaşa, ruhuma sözcü oldun! Ne acı şeymiş yediğim, içtiğin, kafanı yastığa koyduğun yere evim diyememek, sabah kalktığımda kendi insanının yüzünü görememek.” Yutkundum. “Ne acı şeymiş...”

Çocukça bir heves ile “Sen ne diyorsun kardeş! Mahalle fırının yanık ekmeğindeki is kokusuna kadar özledim yurdumu, sen ne diyorsun! Bir dolu bekleyenim var daha orada. Öncelikle anam. İsterim ki koynuna yatayım da başımı okşasın. Sonra bacım Esra. Çok özledim yavrucağı. Okullu olmuş, büyüüp budaklanmış diyorlar, kerataya bak sen! Daha bizim kahvedekileri de selamlayacağım. Dosttan çok kardeştir onlar bana: İkiz Cemiller, Kurt Hasan, Topal Sami...”

Karanlığın içerisinde kaybolduğunu bile bile yüzümden tebessümü eksik etmiyordum. İsmi, cismini, hatta yüzünü görmediğim bu sürgün yoldaşıyla yaptığım sohbetin keyfine doyamıyordum. O arkadaşlarını sayarken ben de ışık olmaksızın defterime karalamaya başladım:

*Çünkü biz aynı evin çocuklarıydık
Ve aynı evin sürgünleri
Yüzlere ihtiyacımız yoktu
Çünkü hüznümüz ortaktı*

*Ve özlemimiz
Ve sevgimiz
Veda gecemiz ve dönüş güneşimiz
Karanlık da olsa birdik
Çünkü aynı evin çocuklarıydık biz
Ve aynı evin sürgünleri*

Belki iki, belki iki buçuk saat sürmüştü muhabbetimiz. Artık anlatmaya değer bir mahallemin bile kaldığından şüphe ettiğimden dolayı söz yerine sükûtu tercih ettim. O ise anlattıkça daha da hevesleniyor, bakkalının şivesinden çocuk parkının paslı salıncaklarına kadar hiçbir detayı atlamamaya özen göstererek mahallesi ve insanından bahsediyordu. O anlattıkça ben daha varmadan evimde gibi oluyor, sanki kendi anamın saçını kokluyor, olmayan kardeşimin yanaklarını sıkıyordum. Kendi kahve girip bir çay söylüyor, İkiz Cemillerle muhabbet ediyordum. Öyle bir özlem ki bu, anlattığı her anıyla dönüş heyecanım körükleniyor ve yeniden doğuyordum. Ne eski işimi ne eski yatağı, sadece evimi geri istiyordum. Evimde olmak...

“Hadi jandarmalar gelmeden! Sahile inin ve toprak yolu takip edin! Ana yola çıkacaksınız! Şansınıza arabasına alan biri çıkarsa doğrudan İstanbul’a! Hadi kardeşim hadi!”

*Gözlerimi açmaya korkuyorum
Ya gerçek değilse bunlar?
Ya o artık bir “olmayan ülke” ise?
Kurt Hasan ve Topal Sami orada mıdır hâlâ?
On üç yıl boyunca sustum
Ama şimdi son bir kez dua ediyorum
Gözlerim. Bana evimi göster*

Hangi ilin, hangi vilayetin sahilindeydim bilmem ama önemi yoktu. Sonunda buradaydım. Yurdunda. Karanlıkta hantallaşmış gözlerim, heyecan ve özlem içerisinde yeşili aradı. Ağaçları, çimenleri.. Bir yandan ciğerlerimde saklamak istercesine, hızlı hızlı soluyordum. Havası da suyu da taşı da toprağı da buradaydı işte. Gözlerimden birer damla yaş süzüldü. Durumun gerçekliğini kavrayamıyor ve sanki bir çırpıda hepsi yok olacaktıysa sarılıyordum ağaçlara, taşlara, kumlara. Ben yurduma, yurdum bana dönmüştü. Ebedi hasret sona ermiş, tek sevdiğime kavuşmuştum.

Yanaklarımdaki yaşları kolumla sildikten sonra aklım başıma geldi. Acele etmeliydim. Çünkü kendi yurduma dönmüş olsam da artık ben bir “kaçaktım”. Sürgün belasına bir daha bulaşmanın korkusuyla, hızla toprak yola doğru ilerlemeye başladım.

Tam yolun başına gelmiştim ki teknedeki yoldaşım ile vedalaşmam gerektiğini hatırladım. Toprağıma ve insanıma olan sevgimi paylaştığım böylesine değerli bir insanla bir daha görüşmek istemedim. Hemen arkamdan o tok sesini duyar gibi oldum ve arkama döndüm. Tokalaşmak için kolumu uzattığım an hayat bir an için durdu. Kelimeler üst üste boğazıma dizildi.

Yoktu, sağ kolunun olması gereken yerde sarkık bir ceket kolu vardı ama kendi kolu yoktu. Şaşkınlığımı gizleyemedim. Göğsümden parmak uçlarıma kadar eklemlerim bir bir kilitlendi. Yüzünü görmek adına başımı hafifçe yukarı kaldırdım.

Daha gözleriyle buluşmadan bakışlarım dudaklarının üstüne takıldı. Sağ kulağından sol kulağına uzanan, kömür karası bıyıklarına takıldı. O koca bıyıklarına. Pala gibi. Sonra kan çanağı gözlerine takıldı. Sonra hızla açılıp kapanan burun deliklerine. En sonunda şakağından süzülen boncuk boncuk ter damlalarına. Ve ben arkamı döndüm.

Arkamı dönmemle beraber ensemden keskin bir acı hissettim. Kulaklarımda yüksek bir sesin ardında bıraktığı tiz çınlama vardı. Dizlerimin bağı çözüldü ve kendimi yerde buldum. Ensemde bacaklarıma doğru buz gibi sular akıtıyorlardı sanki. Ellerim karıncalanıyor ve uzuvlarımda kontrolünü bir bir kaybediyordum. Bilincimin son parıltıları hâlâ sönmemişken düşünmeye başladım. Olan ve olmayan her şeyi düşünmeye başladım. Gözlerim yavaş yavaş kapanırken bu anı ölümsüzleştirmek gerektiğine karar verdim. Defterim çantamdaydı ama ben yazmaya başlamıştım bile:

Neden üzüleyim?

Ben evime geri dönüyorum

Bu toprakta doğdum.

Şimdi ona geri karışıyorum

Çiçekler büyüsün üstümde

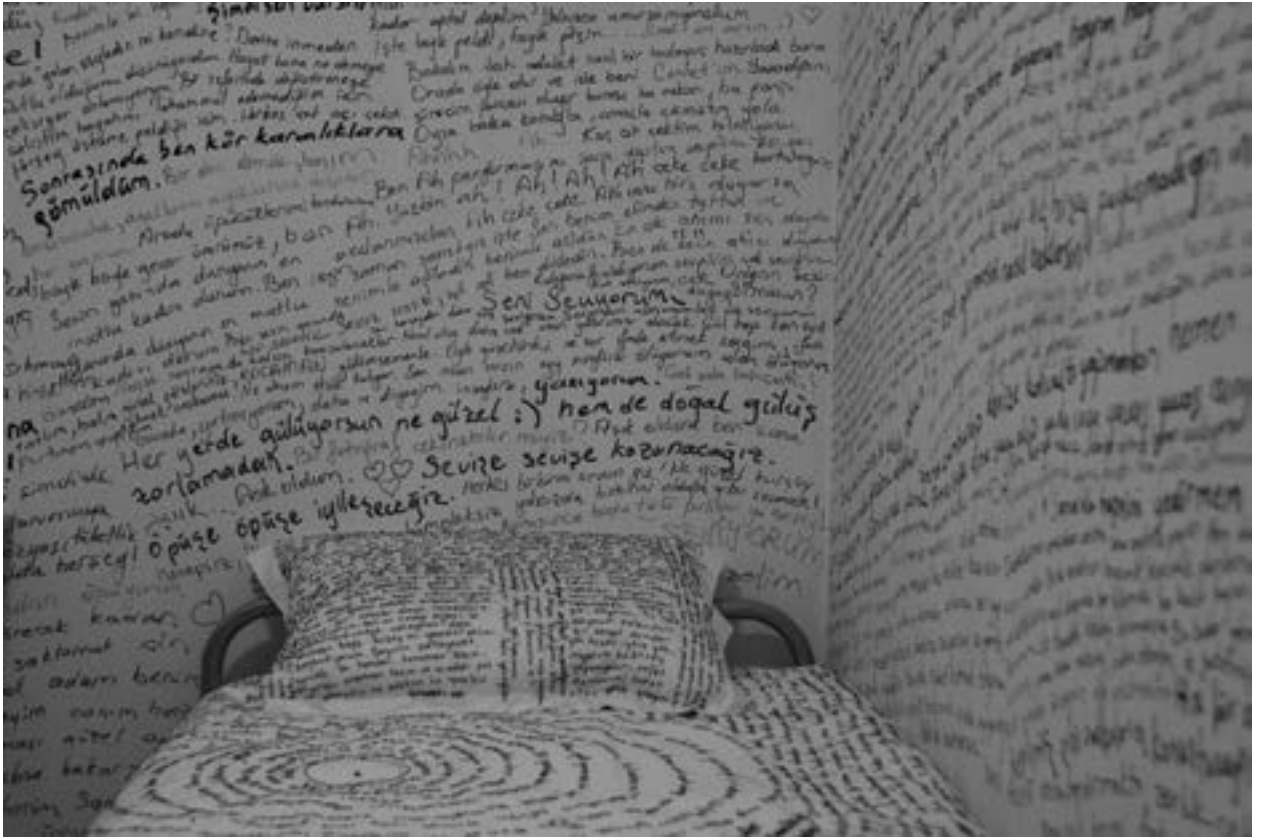
Evimin yağmuru sulasın istiyorum

Bahar kapıyı çaldığında

Evimin çocukları toplansın istiyorum

Ölüm bu sürgüne ev oldu

Çünkü ölüm onu evinde buldu.

Eren Aydoslu

Bembeyaz Sessizlikler ve Kaybolmuş Dervişler

Uzandı, karyolanın başına dolandı ve gerindi. Kalktığımda koridorun sonundaki aynada hırsız bir kez daha süzdü, aşağılık herif diye geçirdi içinden. Merdivenlerden aşağıya indi, kapıyı sessizce geçip bir koltuğa serildi. Hep uzun uzadıya düşündüydü hırsız ve bugün de diğerlerinden farksız değildi. Treniyle ve gemisiyle gelmişti hırsız, o kadarını hatırlıyordu, ama daha öncesini pek bilemiyordu. Başkasının evi, başkasının mahallesi. Niye bu evdeydi, ev kimindi, gitse de nereye giderdi, bilinmezdi.

Dışarıdan gelen ses ile irkildi. Belki de yakalanmıştı. Âdeta oturduğu yerde eriyiverdi. Sesler kesildi ve rahatladı. Yakalanmak istemezdi, sevmezdi de zaten dışardaki uyurgezerlerin hayatlarını. Unutup geçivermişti onlar, arayışı bitirmişler, yataklara usulca sokulmuş ve yeni bir güne başlamışlardı. Haydut sürüsü diye iç geçirdi. Ona neler dendiğini fısıltılar arasında duyardı. Münzeviymiş, keşişmiş, oymuş buymuş. Keşişleri

sevmezdi, münzeviliklerini toplumsal bulurdu, tuhaf adamları doğrusu. Kendisi ne münzeviydi ne keşiş, bir mahkûmdu ve hapisanesinin duvarlarını görmeye gerek yoktu. Gardiyanları çevresini sarmış, bitimsiz engellerle kuşatılmıştı.

Kaçmak en büyük emeldi ve planlar çoktu. Treni iyi bilirdi, istasyon görevlisinden kibarca bir bilet isteyecekti, biletin karşılığında ise şöminenin altında bulduğu altınları verecekti. Bir an bir duruldu, yüzü beyazladı, mutfağın yolunu tuttu. Usulca masanın üstündeki sürahiyi eline aldı. Dolabın içinden bir bardak çıkardı ve sürahideki suyu yavaşça döküp içti. Sürahiyi masadaki konumuna, bardağı ise doğrudan dolaba koydu, küçük bir özürle af diledi. Geldiği sessizlikle mutfaktan ayrıldı. Kafasını merdivenin tepesine doğrulttu. Ayna da hırsız da hala oradaydı, köşeden gözlerinin içine bakıyor, adeta onları oyuyordu. Aynadan gözlerini ayırdı ve koltuğa yeniden oturdu.

Şöminenin altındaki altınları veremezdi,

yoksa evin sahibi ne derdi? Belki de evlenecekti, belki bıçak altına yatmadan çevresine ayırdığı son bir nefesti şöminenin altındakiler. Göze alamadı, para işini hallederim dedi, biletten itibaren düşünmeye devam etti. Bileti cebinde trene binecek, bir kompartımana yerleşecekti. Kompartımanları iyi bilirdi, severdi kompartımanları. Dumanları kompartımandan görüp uzaklaşmıştı. O yüzden buradaydı. Bazısı ağlıyor, bazısı dua ediyordu. Çoğunlukta ise sanki görülmemesi gereken bir mahluk görülmüşçesine bembeyaz bir sessizlik vardı. Bembeyaz sessizliği, taşıdığı başka günleri yad edercesine sürüklüyordu tren, çevresindeki apaçık ovanın ortasında. O anları hatırladı ve özledi. İçinde taşımıştı onları, yabancıysa değildi.

Kompartımandan inecekti ve neredeydi, bilemeyecekti. Trenler ve içindekiler kendi kuyruklarını yiyen yılanlar gibiydi. Hücre zemininde süzülen bir tanesine kendi şahit olmuştu. Trenin başı belliydi, biniş oydu ama son neresiydi, bilemedi. Eve gidecekti yahu, ev deyiverip geçemez miydi, görevliler anlamaz mıydı, yolunu göstermez miydi? Peki ya indiği bir yerde kaybolsaydı en az buralar kadar yabancı bir yerlerde esir kalırdı. Trenden korktu, hırsızdan korktu, ineceği yerden korktu ama en çok evin sahibi için korktu. O da gelirdi belki yüzünde korku ile bir bahtsız gece, elinde küçük bir bavul, kendiyse yapayalnız rüzgarlı bir sokakta, arardı lanetlenmiş evini. Bulamazdı evin sahibi de evini, bulmak mümkün değildi kendisi için bile, onun hatırı için binmeyecekti trene, onun için kalacağı bu yerden bir baş-

ka çıkış arayacaktı.

Yapayalnız rüzgârda buldu kendini, onu takip etseydi belki gelirdi. Yelken açmak da vardı rüzgâra, küçük bir teknenin kanatlarının gücü gibi. Sahi, belki de tren getirmemişti onu, belki büyük bir gemiydi. Kafası karıştı, bir gemiyi hatırladığı doğrudu gelişinde ama tren de güpegündüz geçti. Gemide de vardı ağlamalar ve yakarışların böldüğü bembeyaz sessizlik gürültülü dalgaların arasında. Tanıdıktı doğrusu, sanki bir şeyleri bağlamak ister gibiydi, daha dün gibi tazeydi. Tren yerine gemileri denemeliydi belki. Alırdı eline küçük biletini, hayatı uçsuz bucaksız denizlerde geçmişti ne de olsa, denizleri hepsinden iyi bilirdi. Hem gemi götürürdü onu her yere, bırakmazdı onu geride, her şehre götürürdü onu, ona her kapıyı şefkatle yumruklattır, içlerine hevesle bakardı, kendi evinin peşinde. Evin sahibi de yapardı aynısını, açardı kendi evinin kapısını, bakardı aynasına yavaşça tarardı gülümseyerek saçlarını ve o ayna ile büyütürdü kendini.

Yorganlara doladı kendini, yatağın yukarıda olduğunu unutturcasına, yorganlarına uzak olduğunu umursamazcasına, karyolada yattığını her akşam, yorganlarının olmadığını bilmezcesine. Eski bir ezgiydi kulaklarında, sessiz bir fısıltı, boşuk bir hıçkırık küçüklüğü olacak yılların derin dehlizlerinde. Sürülmüş bir avareden bahsederdi ölüm döşeginde. Sahip olduklarını unuttur derin hayallere dalıp kopartıldığı yerler için ağlardı. Bilmez miydi peki gerçekten, delirmiş miydi başından beri, tuhaf unutulmuş bir ruh muydu onun gibileri çoktan der-

vişler diye sınıflandırmış vakitsiz bir dünyanın merceğinde. Yoksa başından beri kurban edilmesi için ışıkları üzerine doğrultmuş bir sahnede olduğunu biliyor muydu aslında sizden ve benden önce.

Yorganlarını hatırlayamadı, ama hissetti. Hissetti ve yeniden yaşadı. Yaşadı ve evinin şarkılarını dinledi. Uzaniyordu işte yatağında, evindeydi en sonunda, kim olmadığını söyleyebilirdi. Ne tren, ne vapur, uzaklarda tüm o hırsızlar, kırılmış oyuncaklar ve tüm o aynalar. Huzur içinde ve mutlu işte kendi kendinin sıcacık koynunda, kendi bardağı ve sürahisini ile şöminesinin önünde.

Yine olmuştu işte, hatırlamıştı ama varamamıştı. Böyle gecelerdi onu en çok ağlatan, en yakınlara ad veremediği evi bulmaya ramak kala geri döndükleri. Mağlubiyetini kabul etti, teslimiyetini bildirdi, istifasını verdi. Yavaşça kapıdan bir kez daha geçti ve merdivenlerden yavaşça çıktı. Mutfaka küçük bir bakış attı aralıktan, sürahi bıraktığı yerdeydi, bardak dolabı kapalıydı. Aynaya baktı ve hırsız bir kez daha süzdü. Konuşmak istedi ama konuşmadı, sustu. Denizi görememişti, belki denizi de alıp götürmüşlerdi. Gemiler de limanı bırakıp gitmiş onu yalnız bırakmıştı. İç çekti, ağladı ve küçük bir dua etti geleceğe ve geçmişe. Ama şimdiye değil. Uzandı, karyolanın başına dolandı ve gerindi. Ovalarını ve dalgalarını kaybetmiş, bembeyaz sessizliğe kayboldu.

Derin Ekşi

Nergisler

Hikâyemin başladığı ana değil de bittiği ana dönüyorum. Ne zamandan beri ön izlemelerimin hayatımın yerini aldığını belki de her şey değişmeye başlamadan önce fark etmeliydim. Bir nedenden olsa gerek fark etmedim. İlk başta neyi kaybettiğimi düşünüyorum ve aklıma bir tanım değil, içleri gün ışığı dolu gerçek olamayacak anılar yerleşiyor.

Sabahları kaybettiğimi hatırlıyorum. Eskisi gibi kalktığımda artık nefesimin her normal varlığı gibi çıktığını duyumsuyorum, belki olması gerekenden daha sessiz. Sabah kalktığımda ayak tabanlarım ahşap zemine değerken sanki bir peri gibi camdan cama süzülüğümü hatırlıyorum.

“Yazın şeftali, yavruağzı; kışın leylak, mavi.”

İlkbaharda öğleden sonra 05.32’de evimin güneybatısındaki camında bir Rönesans tablosu canlanıyor.

“Her ağustos güneş batarken altın rengiyim.”

Ve ışıkları açmadan odalarda dönerek gezinirken ben de gökyüzünün rengindeyim

ve şimdiden sokaklar gibi kokuyorum
ve dışarıya kadar şeffafım
ve olmam gerektiği kadar sokağım.

Ve her neysem.

Var olduğum kadar güzel ve olmadığım kadar kendime âşığım.

Ve attığım her adımda hâlâ kendimim.

Ve yürüdüğüm yollarda rüzgârı kokluyor,
gördüğümü görüyorum.

Ve adım atarken her zaman geçtiğim söğüt ağacı dolu sokakta yürümüyorum.

Süzülüyorum.

Her günümü sıcak kadifemsi bir ışık demetinde geçiriyorum. Girdiğim her binanın her gizli köşesinde oturmuşluğum var, temellerinden yükselen kendi monologlarımı duyarken yalnız koridorda ayaklarım nasıl kendi müziğini yapıyor. Her şey nasıl normal ve nasıl yaz. Her şey ne kadar ben ve ben ne kadar her şeyim. Aynadaki soluk sarı, kıyafetlerin içine sarmalanmış bedenimdeki her iz ne kadar an-

lamlı. Gülüşüm ne kadar melodik, saçlarım ne kadar sarı, ellerim ne kadar hisli, ben kadar anılarımım.

Sanki masalsı her şeyin oluşturduğu bir mucizeyim, sanki eşsizim, sanki aklıma gelen her sankiyim. Biliyorum ki bu güzellik benim, bu soğuk ırmakları, bu çam kozalaklarını, bu kekik kokularını, bu yıkanmış ketenleri andıran vücut benimki. Kendi kendimin âşığıyım. Gözüme takılan her pencereye yârimmiş gibi yaklaşıyorum, güneşin her yanını görmek istiyorum. Simetrik paneller, güçlü mermerler, ceviz ağacı kenarlar, arkadaşım köşeler. “Ah da ah, şimdilerde nasıl da çığlık atıyorum. Ah da ah, şu sıralar nasıl da düğümleniyorum.”

Ve sağıma döndüğümde sevgili dostlarımı görüyorum.

Ve soluma baktığımda sevgili sırdaşlarımı izliyorum.

Zihin sesim keskin ve yumuşak, sade ve süslü

Şıkır şıkır

Şıkır şıkır şıkır şıkır şıkır şıkır şıkır şıkır

Duru da üstelik.

Dönüş rotamda sürekli yollarımı eskittiğim bir duvar tarafı var. Duvar tarafının aşağısında bir salkım üzüm, üzümün aşağısında üç kavak, kavakların aşağısında bir harabe, harabenin aşağısında bir çiçek tarhi var. Yazı hissettiren ilk anlardan itibaren arnavut kaldırımlarını takip ederek ulaştığım, kır çiçeği ve gürgen dolu bir park da var mesela.

Sevgili Vivaldi'nin tellerinde yaşıyorum gibi. Vivaldi'den söz açılması üzerine, her an her an her an her an her an her an her an keşfededurduğum

dostum. Evimin küçük, içinde kiraz ve armut ağaçlarının elleştiği, mor yaban çiçeklerinin ve limon yeşil çimenlerinin olduğu naçizane bir verandası; demirlerinden sakız sardunyelerinin sarktığı enlemesine bir balkon ve fesleğen, reyhan dikili teneke saksıları var. Fırtınalarda dallarının kırılıp yaralanmasından endişelendiğim bir çamım... Beyaz çerçeveli ceviz ve kiraz karışımı plakalardan yapılmış bir kapının ardında zamanımı geçirdiğim odam. Bir zamanlar pembe bir kokusu, sağında solunda satranç taşları, perdelerine sinmiş pembe şarkılarım vardı. Bu sıralarda güzel ama aptal kutular var. Her an taşınacakmış gibi gözüküyor, kitaplıklarımda hiç kitap yok. Kitaplarım sandıktalar. Çok tuhaf, çok normal, çok zor, çok olası bir şekilde bir şeyler oldu. Kafamı bir yukarı bir aşağı çok popüler ve havalı bir asansörmüş gibi sallıyorum. “Yukarı aşağı yukarı aşağı soğuk sıcak parmaklar soğuk sıcak parmaklar” İşte bu oldu. Bir tanesini de olsa bir asansörü havalı buldum asla bulmazken.

“Bu sene kış olması gibi geçmedi, sıcaktı çirkindi boştu ucube idi”

La la la la.

Ben de her sene okuduğum kitabımı okumaya karar verdim. Kar yağmadı, kar yağmadı kar yağmadı kar yağmadı birini öldürsem keşke hayır asla ne kadar da... Ben. Ne kadar da ben...

“Bir ayrılık yaşadık. Hoş karşılamaya çalışıyoruz.”

İlk başta sesimin kaybolduğunu hissettim, sonra taşları okşayan adımlarım; sonra vücudumun

rengi, üzerinde mutluluk izleri. Saçlarım soldu. Ses tellerim karıştı. Keşke tüm bu kargaşa bir ses çıkar saydı. Çıkarımadı. Ben de hepimizin ortak kararıyla parmaklarımı, parmaklarımı tutturan eklemleri, her şeyin suçlusunu bileklerimi... Kestim. Ve sonra hepsini zorla bir araya getirdiğimde herkes gitmek istediğini söyledi.

Vücudum,
saçlarım,
tenim,
işte gidiyor,
sesim.

Ve o her şeyin yaratıcısı zihnim.

Ben de evimi terk ettim. Burada ne simetrik paneller, güçlü mermerler, ceviz ağacı kenarlar, arkadaşım köşeler var. Ne dostlarım ne tarhlar. Ne leylak sabahlar, hikâyemi kulaktan kulağa çığırın sesler. Yine de ağladığımda ağızıma tadını yayıyor sevgilim, nergisler.

Yasemin Günhoş

Birisi

*“Ben başkasının evi olsaydım
taşınurdum sizden daha yalnız bir semte.”*

Haydar Ergülen

Terli avuçlarımda buruşuk poşet, dükkânın merdivenlerini tırmanıyorum. Kapının önünde turruncu bir kedi, tüyelerini yalıyor. Mine'nin kedisiydi bu, anımsıyorum. Mahallede önüne ardına bakmadan koşarken kuyruğunu ezmişti hayvanın. O üzüntü, nasıl esir aldıysa zihnini, en sevdiği kurdeleyi çıkarmıştı saçından, kedinin kuyruğuna bağlamıştı. Kediyi ayağımla dürterek dükkânın kilidini açıyor ve içeri giriyorum. Gün ışığının kısıvrak yakaladığı toz tanecikleri belirginleşiyor. Duvardaki halıya yaşlı duran eşya dağılmış, gözlerimi yoran düzensizlik, en ufak ayrıntısına kadar dükkânda toplanmış gibi. Poşeti masaya bırakıp elime bir toz bezi alıyorum önce. Tabloları, gramofonu ve bakır tepsileri siliyorum. Çaydanlık devrilmiş, onu düzeltiyorum. Kulağım çınlıyor birden: *“Utanma utanma, halıyı da*

sil! Silince temizleniyor mu sanyyorsun, sen de!” Bezi kenara atıyorum. Ardından elim hevesle cebimdeki sigara paketine uzanıyor fakat zihnimdeki ses kulağıma fiske vuruyor bu sefer de. Soğuk, acımasız bir kadın sesi: *“Acele et, aptal herif. Biri gelecek! Sen hep böyle sersemdin zaten.”*

Masanın ardında duran tabureyi alıp avizenin altına çekiyorum ve poşetten çıkardığım halatı üstüne bırakıyorum. Beni, hep bir erteleme çabasına sokan sigara paketini cebimden çıkarıp masaya koyuyorum. Boğazım kuruyor bekledikçe. Acele edince de ellerim titriyor. Ne yapacağımı bilemeyecek toz bezini alıyor ve avizeyi siliyorum. Kadının kahkahası, kulağımın içinde bir yankıya dönüşüyor. Toz bezini masaya fırlatıp kafamı çeviriyorum, sanki utanacağım biri varmış gibi. O esnada kapının açık olduğunu fark ediyorum. Hafif bir aralık var ama her geçen beni rahatlıkla görür. Mahallede çok fazla çocuk olduğu aklıma geliyor ve tabureden inerek kapıya yürüyorum. Ancak aniden kapıya sarılan

küçük parmaklar beni durduruyor. Kafamı uzatınca görüyorum ki Yusuf duruyor karşımda. Mahallenin en bilmiş çocuğudur o. Akıllıdır, koca adamlar gibi konuşur durur. “Dur hele, Selim Amca. Dükkân açılır açılmaz müşteri mi kovulur?” diyerek gülüyor. Sonra merakla başımı uzatıp içeri bakıyor. Gözleri tabureye ve halata takılıyor. “Senden bir ricam olacaktı da... Bizim çocuklar top sektirmekten sıkıldılar. Oyun kartlarımız da kayıp zaten. Biz de halat yarışı yapalım bari dedik. Rica etsem,” Hemen araya girip “Olmaz,” diyorum kapıya hafifçe yaslanarak. “İşim var benim.” Yusuf başımı tekrar içeri uzatırken “Ne işin olacak sabah sabah Selim amca,” diye sızlanıyor. “Hem ne işin var ki o tabureyle?” Bir titreme geliyor yine...“Ampul!” diye bağıyorum. “Ampülü değiştiriyorum ya!” Titrek halimi garipsiyor ama sonra hafifçe gülümsüyor bana. “Söz, uzun sürmeyecek. İki oyun oynayıp getireceğim. Hem alt tarafı ampul, ne gerek var halata?” Pantolonun belini çekip ileri geri sallanarak bekliyor. Ufak suratında minik bir tebessüm, sabırsız bir tavırla izliyor beni. Bedenimi kamçılayan telaş, yavaşça dinginleşiyor. Arkamı dönüp masamın üzerinde duran belgelere, onların üstünde duran yıllanmış yüzüğüme bakıyorum. Gözlerim bir süre donuklaşıyor. Sonra Yusuf’un sesini duyuyorum, beni çağırıyor. Silkinip halatı alıyor ve atarcasına Yusuf’a veriyorum. “Geri getir.” diyorum yine donuk bir biçimde. Tavrımı umursamıyor. “İstersen sen de gel Selim amca,” diyor. “Bir kişi eksik bizim takım.” Eksik giderme konusunda kötüyüm, diyemiyorum. “Siz oynayın

oğlum, dükkânı bırakmayayım şimdi ben.” Üstünde durmuyor. Gün ışığı düşmüş gözleri parlarken tebessüm ediyor bana yine ve arkadaşlarının yanına koşuyor Yusuf. Ne güzel koşuyor... Koca adamlar gibi halatı boynuna asmış, ellerini iki yana açarak, büyük adımlar atmaya çalışarak koşuyor. Mine gibi koşuyor.

Mine. Tek evladım olduğu için mi bilmiyorum, başka kimseyi o kadar güzel izleyemezmişim gibi geliyor.

Kulağımda bir ses daha yankılanıyor. “*Sen zaten bir tek, oturup izlemeyi bilirsin, aptal!*” Ne için burada olduğumu anımsayıp tabureye oturuyorum. Kollarım süzülüyor önüme. Gözlerim buğulanarak, çaresizlikle sigara paketini ararken birden ecza dolabına kayıyor bakışlarım. Kalkıp dolaba yürüyorum, varamadan dışarıdan çocukların çığlıklarını duyuyorum. İlk önce, oyun oynuyorlar sanıyorum. Fakat sebep oyun değil. Bir araba da onlarla birlikte çığlık atınca anlıyorum. Çocuklardan biri ağlıyor. Dükkândan çıkıp kalabalığın toplandığı yere koşuyorum. Ellerim titriyor.

Sonra yelkovanlar, mahalledeki dönüşlerinin artık boşa olduğunu bilerek duruyor. Herkes, sadece bir annenin etrafta sekip duran feryadını... Bense boynundaki halata sarılmış halde uyuyan Yusuf’u duyuyorum: “*İstersen sen de gel Selim Amca...*” Ardından akrepler yelkovanları tekmeleyerek döndürmeye başlıyor ve ambulansın, Yusuf’un küçük bedenini alıp götürüşünü seyrediyorum. Yavrusunun ayak ucuna baka baka peşinden giden bir anne-

nin ardında bıraktığı karaltıda, göğsüme kök salmış olan azabın tohumlarını görüyorum.

Zihnimde bir sanrı. Kesitler halinde Mine koşturuyor gözümün önünde. Pileli eteği etrafa savruluyor. Bir uçurumun kenarından bana el sallıyor. Fakat uçurumun başındaki kadın, Mine'yi göğsüne bastırarak atlıyor aşağı. Dibini göremediğim o uçurumun başında bir köprü arıyorum.

“Mine!” diye bağıyorum ambulansın arkasından. “Durun, onu yalnız götürmeyin!”

“*Ne oldu şimdi? İzle! Tek yapabildiğin bu değil mi zaten? Alçak!*” Enseme bir tokat yemiş gibi durup kafamı eğiyorum olduğum yerde. Kime ne oldu, ne bitti, kim ağlıyor bilmiyorum. “*Mine şimdi hangi şehirde yaşıyor?*” Her şey bir saniyeye sıkıştırılmış gibi. Mahallelinin sesi çıkmıyor. Araba nerede, hangi ara kaçıp gitti onu da bilmiyorum. Sadece yerdeki asfaltın üstünde Yusuf’un kanı duruyor. Bir de halat.

“Üst sokaktan tek araba geçmez, küçücük yer. Orada usulca top oynuyordu bu çocuk.” diye hayıflanıyor arkamdan birisi. “Nereden çıktı halat oyunu! Hey Allah’ım...” Omzuma değen elle irkiliyor ve arkamı dönüyorum. “Selim, sen iyi misin oğlum?” diye soruyor bakkal. “Ne diye oğlanın arkasından bağırdın öyle? Gel bu yana, durma öyle yol ortasında.”

Bir şeyler geveleyerek dükkânıma geri dönüyorum. Ellerim usanmadan titremeyi sürdürüyor. Hiçbir şey düzeltmiyorum bu sefer, yine dağılacak biliyorum.

Arka tarafta bulunan kırık eşyayı topladığım küçük odaya doğru ilerliyorum. Kapısında duruyorum. Boş olan köşesinde birkaç minder serili. Karşısında çerçevesiz bir ayna ve diğer kırık şeyler var. Bana yuvamı hatırlatıyor. Ayaklarımı sürüyerek içeri giriyor ve minderin üstüne atıyorum kendimi. Yorgunluk üzerime bir buz tabakası gibi çöküyor, kaynar sularla yıkansam bir damla bile erimeyecekmiş gibi hissediyorum. Yusuf yok. Kedi yok. Halat yok. Benim sığınacak hiçbir yerim yok.

Ne zamandır hiç ziyaretçisi olmayan dükkânımda şimdi kızım var. Tam karşımda parmaklarıyla boyadığı tablolar var. Bir de beni hiç terk etmeyen çığlıklar... “*O boyalarla çocuğu zehirleyeceksin, yıka çocuğun ellerini!*” Kadının, parmaklarımızdaki yüzüğü düşüren, yılları eskiten bağırışları beni sağır ediyor. Tablolara dokunmaya korkuyorum. Tek bir boyası aksın, tek bir yara alsın istemiyorum. Ancak sesi gittikçe sakinleşen kadın, ortadaki tabloyu almamı söylüyor aniden. Ona boyun eğresine elimi uzatıp tabloyu kucağıma koyuyorum. Küçük parmakların çizdiği büyük resmi inceliyorum: Dar bir mahalle var. Boyası dökülmüş evlerin ortasında turuncu bir kedi, kuyruğundaki kurdeleyle oynuyor. Sol alt köşede dükkânımın yarısı çizili. Sokak kalabalık. Herkes birbiriyle tuhaf bir iletişim halinde. Kimse bir şeylerden rahatsız olmuyor, resmin ortasında yere uzanmış olan Yusuf’u izleyen ben kadar. Resimde çok fazla kırmızı var. Ellerim titremeye

başlıyor. Elimini uzatıp yerde uzanan Yusuf'a dokunuyorum. Henüz kurumamış olan kanı parmağıma bulaşılıyor.

Kucağımdaki aynayı duvara fırlatarak, içimde çürüyen feryadı en sonunda yitiriyorum. Kırık aynanın keskin parçalarından birini alıyor ve sessizce köşeye sınıyorum.

Nasıl içeri girdiğini bilmediğim turuncu kedi, odanın kapısında durmuş beni izliyor.

Bize de Bekleriz

Odunların üzerinde dans ediyor adeta. Asil, kehribar adımlarıyla etrafı kızıl kıvılcımlarla dolduran bir dansçı. Her adımı yeni bir kızıl perdenin yükselişi. Tahta sahnesini yavaş yavaş yok edecek olan ritmi şömineden yükseliyor, çatır çatır. Alevlerin zarif hareketleri gözlerinde yansıyor, kahverengi irisleri bir tutulmayı çevreleyen altın ışık hüzmelerini birer günbatımı manzarasına çeviriyor. Yayılan sıcaklık odayı bırak, insanın içine işliyor. Yan yan bitmiyor, çünkü biliyorsun ki o ateşi yakmak için çalışanlar hep olacak. Gösteri hep devam edecek, küçük dansçı her an büyüyen, yıkıcı gösterisine devam edecek. Söndüremeyecekleri bir ateş düşüncesi çok komik geliyor. Oysa tüm o şanına karşıt küçük bir kıvılcımken sönmese ne kadar da kolaydır. Keskin rüzgarların, soğuk ve sert tutumlarıyla dışarda cirit attıkları bu zaman, bu dansın en kabul gördüğü, onu bağrımıza bastığımız anlardandır. Bu, rahatlık ve tanıdık bir elin dokunuşunun zamanıdır. Yoksa kimse bu gösteri-

nin güzelliğine hakkını vermez, gösteriyi devam ettirmek için bir çaba göstermez.

Mutfaktan sesleniliyor. Apar topar kalkıp sendeliyorsun. Koşar adım gidiyorsun çünkü geciktirmek olmaz, ayaklarının telaşlı takırtısı neşeli yârenliklerde kayboluyor. Mutfak yolunda biri başını okşuyor. İçerde tam bir yaygara var ama bu seni gülümsetiyor. Tavalar, tencereler kendilerini bir melodiye kaptırmış ıslık çalıyor. Altlarındaki minik dansçılar ritme ayak uyduruyor. Tabaklar çıkarılırken takırdıyor ve bardaklar birbirlerine çarpıyor, senfoniye kendi katkılarında blunuyorlar. Baharat dolu kaplar ve kavanozlar ise odaya renk katıyor. Tatlı bir telaş mutfağı almış götürüyor. İçeride muhtemelen olması gerekenden daha fazla kişi var, herkes birbirinin işine karışıyor. Olsun, kimse şikayet etmiyor. Cemile Teyze hariç tabii, o hep şikayet ediyor.

Sofra hazırlanacakmış, yardım edeceksin. Çatal bıçak gidiyor önce, tabaklar peşlerinden. Ye-

meklere sayısız el değiyor. Kimisi usta bir Őef, kimisi tek dokunuŐuyla tüm yemeği mahvediyor, mutfak korosunu “ Ay! Ne yaptın?”lara boğuyor. Kimisi daha fazla tuz eklemek gerek diyor, kimisi altını kısmak gerektiğini haykırıyor. En çok yine Cemile Teyze Şikayet ediyor.

Bir kavanoz getirmeni istiyorlar, ulaŐamıyor-sun. Arkadan biri geliyor. Kısa-sın, yetiŐemezsin ki. Ee, her Şey boy mu ey efendi? Bazen bu kck vücutlara bir insan nasıl sığar diye ŐaŐırır-sın. Ben bu vücuttan daha büyüğüm, glym. Alırım ben onu! Alamıyorsun. Arkandan gelmiş olan abin yardım ediyor, belinden tuttuğu gibi havaya kaldırıyor. GörünüŐe göre biz ancak birlikte bu vücuttan bykmŐ. Tek başına pek olmuyor. Böyle kısa kalıyor insan.

Sofranın hazırlanması daha fazla vakit almıyor. 13 kişi konuŐlanmış sofa etrafına. Anneler, babalar, teyzeler, amcalar, halalar, dayılar, kuzenler ve daha kimler kimler... En yakından en uzak akrabana, oradan aile dostuna... Yemeklere baŐlanıyor, sohbet bir kez daha yükseliyor. Oda tam bir renk cümbüŐü, o kadar çok kişi, o kadar farklı hikaye, sofrada o kadar yemek var ki, insanın başı dönüyor. Masadan ilk kalkan büyükbaba oluyor. Omuzlar üzerinde çıkıyor, bir daha içeri ayak basmıyor. Boş kalıyor sandalyesi, hem daha yemeğini bile bitiremeden.

Zaman geçiyor, sandalyesine bir başkası oturuyor. Olsun, buradaki herkes sofranın bir parçası sonuçta. Kimse yadırgamıyor. Kalkan daha çok oluyor ama yeni kiŐiler de geliyor. İnsanlar gelip geçiyor, çokça deđiŐiyor. Kimisi gülümsüyor,

kimisinin yaşları çenesinden damlıyor. Kimisi kavanoza yetişiyor, kimisi senin gibi kalıyor. Kimisi kükrüyor, kimisi o ince, o kendi kadar kk sesini duyuramıyor. Türlü türlü insan gelip oturuyor soframıza ama hepsi çok, çok seviyor. Kalbi boş olanların daveti yok zaten.

Biliyorsun Aslıların sofrası hep boş, kimse oturmuyor, oturamıyor, hep kenarda bekliyorlar. Hepsi sofraya kin ve nefret dolu bakışlarını dikmiŐler, tahta yüzeyi yakmak istercesine. O zarif dansçının aleviyle değil. Hayır, hayır. Onlar Őiddetli bir fırtına istiyor, etrafı ani bir taaruz ile yakıp yıkacak. Sanki zavallı masanın suçu davetlerinin eksik olması. Kerem ayakta bekliyor, onu da biliyorsun. BüŐra sofrasında bir başına. Sofraları hep boş onların. Sandalyeler yan yana dizilmiŐ aynı birer sütün gibi. Yüksek ve sıralı, boşluğun yarattığu bir monotona hapis kalmış. Baktıkça yalın ve kk hisseder insan. DŐndğnde, tüm o yalnız stnlar o kadar da yalnız değil, yanında duracak, seninle oturacak biri varsa. Selin’in sofrası iki kişilik mesela, seninki onlarca. Aralarındaki farkı bulmak ne kadar zor-muŐ, ŐaŐar kalır insan.

Soframızda daha yer var aslında, yalnızsan eğer, bir uğramaz mısın bizim eve ilk fırsatında?